

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Julkaisuja
3/2026

Eläintaudit Suomessa 2025

Ruokaviraston julkaisuja 3/2026

Eläintaudit Suomessa 2025

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kuvailulehti

Julkaisija	Ruokavirasto
Tekijät	Ruokavirasto
Julkaisun nimi	Eläintaudit Suomessa 2025
Julkaisusarjan nimi ja numero	Ruokaviraston julkaisuja 3/2026
Julkaisuaika	06/2026
ISBN PDF	978-952-358-075-6
ISSN PDF	2670-1553
Sivuja	73
Kieli	Suomi
Asiasanat	Tarttuvat eläintaudit, vuositilastot
Kustantaja	Ruokavirasto
Taitto	Ruokavirasto, käyttäjäpalvelujen yksikkö
Julkaisun jakaja	Sähköinen versio: ruokavirasto.fi

Tiivistelmä

Julkaisu sisältää tietoa Suomen eläintautitilanteesta vuonna 2025. Siihen on koottu ajankohtaista tietoa lainsäädännön nojalla vastustettavien eläintautien sekä eräiden muiden tartuntojen esiintymisestä eri eläinlajeilla maassamme. Julkaisussa kuvataan myös toimenpiteitä eläintautien ennaltaehkäisemiseksi ja hävittämiseksi.

Vuonna 2025 Suomen eläintautitilanne säilyi hyvänä: a–c -luokan tauteja tai muita torjuttavia eläintauteja ei todettu tuotantoeläimillä, ja maa pysyi vapaana useista merkittävistä eläintauodeista. Myöskään lainsäädännön nojalla vastustettavia vesieläinten tauteja ei havaittu, ja Suomi onkin nyt vapaa kalojen a–c -luokan taudista. Lintuinfluenssaa esiintyi ainoastaan luonnonvaraisissa linnuissa.

Salmonellatapausten määrä naudoilla, sioilla ja siipikarjalla pysyi melko alhaisena ja hallinnassa. Poroilla havaittiin kaksi uutta virusta, jota Suomessa ei ole aiemmin todettu; isokauriin parapoxvirus ja poron rokkovirus. Afrikkalaista sikaruttoa (ASF) ei edelleenkään esiinny Suomessa, mutta sen uhka säilyy, ja torjuntatoimia jatketaan aktiivisesti. Sinikielitautia (BT) ei ole todettu Suomessa, vaikka sitä esiintyy muualla Euroopassa. Suomessa havaittiin viitteitä virukselle altistumisesta ilman taudin leviämistä, ja maan tautivapaa asema säilyi.

Beskrivning

Utgivare	Livsmedelsverket
Författare	Livsmedelsverket
Publikationens titel	Djursjukdomar i Finland 2025
Publikationsseriens namn och nummer	Livsmedelsverkets publikationer 3/2026
Utgivningsdatum	06/2026
ISBN PDF	978-952-358-075-6
ISSN PDF	2670-1553
Sidantal	73
Språk	Finska
Nyckelord	Smittosamma sjukdomar, årstatistik
Förläggare	Livsmedelsverket
Layout	Livsmedelsverket, enheten för interna stödtjänster
Distribution	Elektronisk version: livsmedelsverket.fi

Referat

Publikationen innehåller information om djursjukdomsläget i Finland år 2025. Den innehåller aktuell information om förekomsten av djursjukdomar som enligt lag ska bekämpas samt vissa andra infektioner hos olika djurarter i vårt land. Publikationen beskriver också åtgärder som vidtagits för att förebygga och utrota djursjukdomar.

År 2025 förblev djursjukdomsläget i Finland gott: inga sjukdomar i kategori a–c eller andra djursjukdomar som ska bekämpas konstaterades hos produktionsdjur, och landet förblev fritt från flera betydande djursjukdomar. Inte heller några sjukdomar hos vattenlevande djur som enligt lag ska bekämpas påvisades, och Finland är nu fritt från sjukdomar i kategori a–c hos fisk. Fågelinfluensa förekom endast hos vilda fåglar.

Antalet salmonellafall hos nötkreatur, svin och fjäderfä förblev relativt lågt och under kontroll. Hos renar konstaterades två nya virus, som inte tidigare har påträffats i Finland: kronhjortens parapoxvirus samt renkoppsvirus. Afrikansk svinpest (ASF) förekommer fortfarande inte i Finland, men hotet kvarstår och bekämpningsåtgärderna fortsätter aktivt. Bluetongue (BT) har inte konstaterats i Finland, även om sjukdomen förekommer på andra håll i Europa. I Finland observerades tecken på exponering för viruset utan att sjukdomen spreds, och landets status som fritt från sjukdomen kvarstod.

Description

Publisher	Finnish Food Authority
Authors	Finnish Food Authority
Title of publication	Animal Diseases in Finland 2025
Series and publication number	Finnish Food Authority publications 3/2026
Publications date	06/2026
ISBN PDF	978-952-358-075-6
ISSN PDF	2670-1553
Pages	73
Language	Finnish
Keywords	Contagious animal diseases, year statistics
Publisher	Finnish Food Authority
Layout	Finnish Food Authority, In-house Services Unit
Distributed by	Online version: foodauthority.fi

Abstract

The publication contains information on the animal disease situation in Finland in 2025. It contains information on the occurrence of animal diseases to be combated and the prevalence of certain other infections in various animal species in Finland in 2025. The publication also describes measures for the prevention and eradication of animal diseases.

In 2025, the animal disease situation in Finland remained good: no category a–c – animal diseases were detected in production animals, and the country remained free from several significant animal diseases. No notifiable diseases of aquatic animals, subject to legislative control, were detected either, and Finland is now free from category a–c diseases of fish. Avian influenza occurred only in wild birds.

The number of salmonella cases in cattle, pigs and poultry remained relatively low and under control. Two new viruses were detected in reindeer, which has not previously been detected in Finland: the parapox virus of red deer and the reindeer poxvirus. African swine fever (ASF) has still not been detected in Finland, but the threat remains, and control measures continue actively. Bluetongue (BT) has not been detected in Finland, although it occurs elsewhere in Europe. In Finland, indications of exposure to the virus were observed without any spread of the disease, and the country’s disease-free status was maintained.

Sisällysluettelo

Raportin eläintautien lyhenteiden selitykset	7
Eläintautitilanne Suomessa vuonna 2025	9
1 Nautojen sairaudet	11
2 Sikojen sairaudet	20
3 Siipikarjan ja muiden lintujen sairaudet	25
4 Lampaiden ja vuohien sairaudet	31
5 Kalojen ja rapujen sairaudet	34
6 Hevosten sairaudet	37
7 Porojen sairaudet	39
8 Turkiseläinten sairaudet	41
9 Mehiläisten sairaudet	42
10 Seuraeläinten sairaudet	43
11 Luonnonvaraisten eläinten sairaudet	46
Liite A: Eräiden eläintautien esiintyminen Suomessa	57
Liite B: Eläintautien seurantaohjelmien ja muiden tehtyjen tutkimusten taulukoita	61
Nautojen tutkimukset	61
Tarttuvat huokoiset aivorappeumasairaudet (TSE)	62
Sikojen tutkimukset	64
Siipikarjan tutkimukset	64
Lampaiden ja vuohien tutkimukset	65
Kalojen ja äyriäisten tutkimukset	66
Turkiseläinten tutkimukset	69
Luonnonvaraisten eläinten tutkimukset	68
Liite C: Eläintilojen ja eläinten määrät Suomessa 2025	71
Liite D: Suomelle myönnetty ja voimassa olevat viralliset tautivapaudet ja lisävakuudet 2025	72

Raportin eläintautien lyhenteiden selitykset

Naudat

BSE, bovine spongiform encephalopathy, hullun lehmän tauti
BT, bluetongue, sinikielitauti
BVD, bovine viral diarrhea, nautojen virusripuli
BCV, bovine coronavirus, nautojen koronavirus
EBL, enzootic bovine leucosis, nautojen tarttuva leukoosi
IBR, infectious bovine rhinotracheitis, nautojen tarttuva rinotrakeiitti
OvHV-2 ovine herpesvirus 2, kinokuume
PIV-3, parainfluenssa-3-virus
RSV, respiratory syncytical virus, RS -virus
SBV, Schmallenberg-virus

Siat

AD, Aujeszky's disease, pseudorabies, Aujeszky'n tauti
ASF, African swine fever, afrikkalainen sikarutto
CSF, classical swine fever, sikarutto
PRRS, porcine reproductive and respiratory syndrome, PRRS-tauti
TGE, transmissible gastroenteritis, sikojen tarttuva gastroenteriitti

Siipikarja

AE, avian encephalomyelitis, tarttuva aivo- ja selkäydintulehdus
AI, avian influenza, lintuinfluenssa
aMPV, avian metapneumovirus, siipikarjan metapneumovirus
CAV, chicken anemia virus, sinisiipitauti
FAdV, fowl adenovirus, siipikarjan adenovirus
IBD, infectious bursal disease, Gumboro-tauti
IB (IBV), infectious bronchitis (virus), tarttuva keuhkoputkentulehdus
ILT, infectious laryngotracheitis, tarttuva henkitorventulehdus
ND, Newcastle disease, Newcastlen tauti
PMV-1, *Orthoavulavirus javaense*, avian paramyxovirus 1
PMV-3, paramyxovirus-3

Lampaat ja vuohet

CAE, caprine arthritis/encephalitis
MV, Maedi-Visna
SBV, Schmallenberg-virus

Kalat ja ravut

BKD, bacterial kidney disease, bakteeriperäinen munuaistauti
IHN, infectious haematopoietic necrosis, tarttuva vertamuodostavan kudoksen kuolio
IPN, infectious pancreatic necrosis, tarttuva haimakuoliotauti
ISA, infectious salmon anemia, tarttuva lohien anemia
KHV, koi herpesvirus, koikarpin herpesvirustartunta
SAV, salmonid alphavirus infections, lohikalojen alfavirustartunnat
SVC, spring viremia of carp, karpin kevätviremia
VHS, viral haemorrhagic septicaemia, virusperäinen verenvuotoseptikemia
WSD, white spot disease, äyriäisten valkopilkkutauti

Hevoset

CEM, contagious equine metritis, hevosen tarttuva kohtutulehdus
EHV-1, equine herpesvirus 1, hevosen herpesvirus 1
EHV-4, equine herpesvirus 4, hevosen herpesvirus 4

Porot

CWD, chronic wasting disease, hirvieläinten näivetystauti
TSE, transmissible spongiform encephalopathy, tarttuva huokoinen aivorappeuma

Turkiseläimet

AI, avian influenza, lintuinfluenssa
SARS-CoV-2, koronavirus
TME, transmissible mink encephalopathy

Seuraeläimet

FIP, feline infectious peritonitis, kissojen tarttuva vatsakalvontulehdus
RHD, rabbit hemorrhagic disease, kanien verenvuotokuumeauti

Luonnonvaraiset eläimet

AD, Aujeszky's disease, pseudorabies, Aujeszky'n tauti
CWD, chronic wasting disease, hirvieläinten näivetystauti
HPAI, highly pathogenic avian influenza, korkeapatogeeninen lintuinfluenssa
RHD, rabbit hemorrhagic disease, kaniinien verenvuotokuume
SARS-CoV-2, koronavirus
TSE, transmissible spongiform encephalopathy, tarttuva huokoinen aivorappeuma

Eläintautitilanne Suomessa vuonna 2025

Maamme eläintautitilanne pysyi vuonna 2025 hyvänä, eikä a-c-luokan tauteja tai muita torjuttavia eläintaukeja todettu tuotantoeläimillä. Suomen koti- ja tuotantoeläinten terveyden tasoa voikin edelleen pitää hyvänä. Suomi pysyi vapaana strategisesti tärkeistä eläintaukeista, kuten raivotaudista, naudan tarttuvasta leukoosista, IBR- ja BVD-tartunnoista, sikojen PRRS-taudista ja *Echinococcus multilocularis* -loisesta. Lakisäätisesti vastustettavia vesieläinten tauteja ei todettu lainkaan. Vuonna 2022 todetun IHN-tapauksen hävittämishjelma päättyi ja viimeisetkin tautiin liittyvät rajoitukset purettiin syksyllä 2025. Näin ollen koko Suomi on vapaa kalojen a-c luokan taudeista ensimmäistä kertaa sitten 2000-luvun alun. Korkeapatogeenista lintuinfluenssaa todettiin vuonna 2025 Suomessa luonnonvaraisissa linnuissa 30 tapauksessa, yksi tapauksista oli H5N5-tyypin ja muut H5N1-tyypin korkeapatogeenista lintuinfluenssaa.

Uusia salmonellatapauksia todettiin naudoissa, sioissa ja siipikarjassa 24 pitopaikassa, mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin todettiin 29 tapausta. Salmonellatapausten määrä on viime vuosina vaihdellut reilusta kahdestakymmenestä vajaaseen viiteenkymmeneen, ja tapausten kokonaismäärä on aiempaan verraten noussut erityisesti naudoilla, mutta jossain määrin myös sioilla. Kahtena viime vuonna tapausmäärän nousu vaikuttaa kuitenkin hieman tasaantuneen. Salmonellatapausten määrän lisääntymisen takia taudin torjuntaa on viime vuosina pyritty tehostamaan. Nautojen, sikojen ja siipikarjan salmonellaa vastustetaan lainsäädännön nojalla, ja salmonellan esiintyvyys kansallisen ohjelman mukaisissa seurantakohteissa säilyi myös vuonna 2025 tavoitteessa, alle 1 % tasolla.

Poroilla todettiin vuonna 2025 kahta virusta, joita Suomessa ei ole aiemmin todettu: isokauriin parapoxvirusta (parapoxvirus reddeerpo) sekä hirvirokkovirusiin (cervidpoxvirus) kuuluvaa poron rokkovirusta. Kumpaakin virusta on jo aiemmin todettu Ruotsissa.

Afrikkalaisen sikaruton (African Swine Fever, ASF) leviäminen maailmalla ylläpitää taudin uhkaa suomalaiselle sianlihantuotannolle ja vaatii jatkuvia torjuntatoimia. Toimenpiteissä on toistaiseksi onnistuttu, sillä afrikkalaista sikaruttoa ei ole koskaan todettu Suomessa. Afrikkalaista sikaruttoa esiintyy kuitenkin edelleen naapurimaissamme Venäjällä ja Virossa, sekä useassa muussa Euroopan maassa ja muualla maailmassa. Tautiin varautumista jatkettiin ja Ruokavirasto muun muassa osallistui Suomen Sikayrittäjät ry:n järjestämän ASF-valmiusharjoituksen suunnitteluun ja toteutukseen. Luonnonvaraisia villisikoja on tutkittu maassamme afrikkalaisen sikaruton varalta jo vuodesta 2010. Näytteitä kuolleista tai metsästetyistä villisioista saatiin Ruokavirastoon tutkittavaksi vuonna 2025 hieman enemmän kuin edellisvuosina, yhteensä 1 040 eläimestä. Suomen Riistakeskuksen mukaan vuonna 2025 metsästettiin 1 152 villisikaa. Luonnonvarakeskuksen arvio Suomen villisikakannan koosta viittaisi kannan kasvun pysähtyneen, sillä kannan koko säilyi ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Ruokavirastoon saatiin näytteitä jälleen korkeasta osuudesta metsästettyjä villisikoja, 88 %. Korkea näytemäärä kertoo muun muassa siitä, että metsästäjät on saatu tietoiseksi näyteenotosta ja sen merkityksestä afrikkalaisen sikaruton torjunnassa.

Kesästä 2023 lähtien Euroopassa riehunut sinikielitautin (bluetongue, BT) serotyyppi 3 jatkoi leviämistään uusiin maihin myös vuonna 2025, joskin selvästi edellisvuotta hitaammin. Sinikielitauti on polttiaisten (*Culicoides* spp.) levittämä märehitijöiden virustauti, jota ei ole

toistaiseksi todettu Suomessa. Tautia todettiin vuosina 2023–2024 muun muassa Hollannissa, Belgiassa, Saksassa ja Iso-Britanniassa, sekä Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa. Vuoden 2025 aikana tautitapauksia havaittiin selkeästi aiempia vuosia vähemmän, mutta tauti levisi kuitenkin uusille alueille, kuten Unkariin, Pohjois-Irlantiin sekä Liettuaan; muissa Baltian maissa sitä ei vielä ole havaittu. Vuonna 2025 toteutetussa tehostetussa seurannassa todettiin yhdellä tilalla kahden eläimen seeruminäytteessä BTV-3 vasta-aineita, mutta itse virusta ei kuitenkaan tutkimuksissa havaittu. Löydös viittaa siihen, että kyseiset eläimet ovat jossain vaiheessa kohdanneet viruksen, mutta tauti ei kuitenkaan ole jäänyt eläinpopulaatioon kiertämään. Löydöksellä ei ole vaikutusta Suomen sinikielitaudista vapaaseen asemaan. On mahdollista, että tauti jatkaa leviämistään kesällä 2026 ja saapuu myös Suomeen.

Liitteen A taulukoihin on merkitty usean vakavan eläintaudin viimeisin esiintyminen Suomessa. Monivuotista seuranta-aineistoa sisältävät taulukot on koottu liitteeseen B. Eläin- ja pitopaikkamäärät on esitetty liitteessä C. Suomelle myönnetty viralliset tautivapaudet on esitetty liitteessä D.

Ajantasaista tietoa eläintautitutkimuksista ja niiden tuloksista löytyy [Ruokaviraston avoimen tiedon portaalista](#).

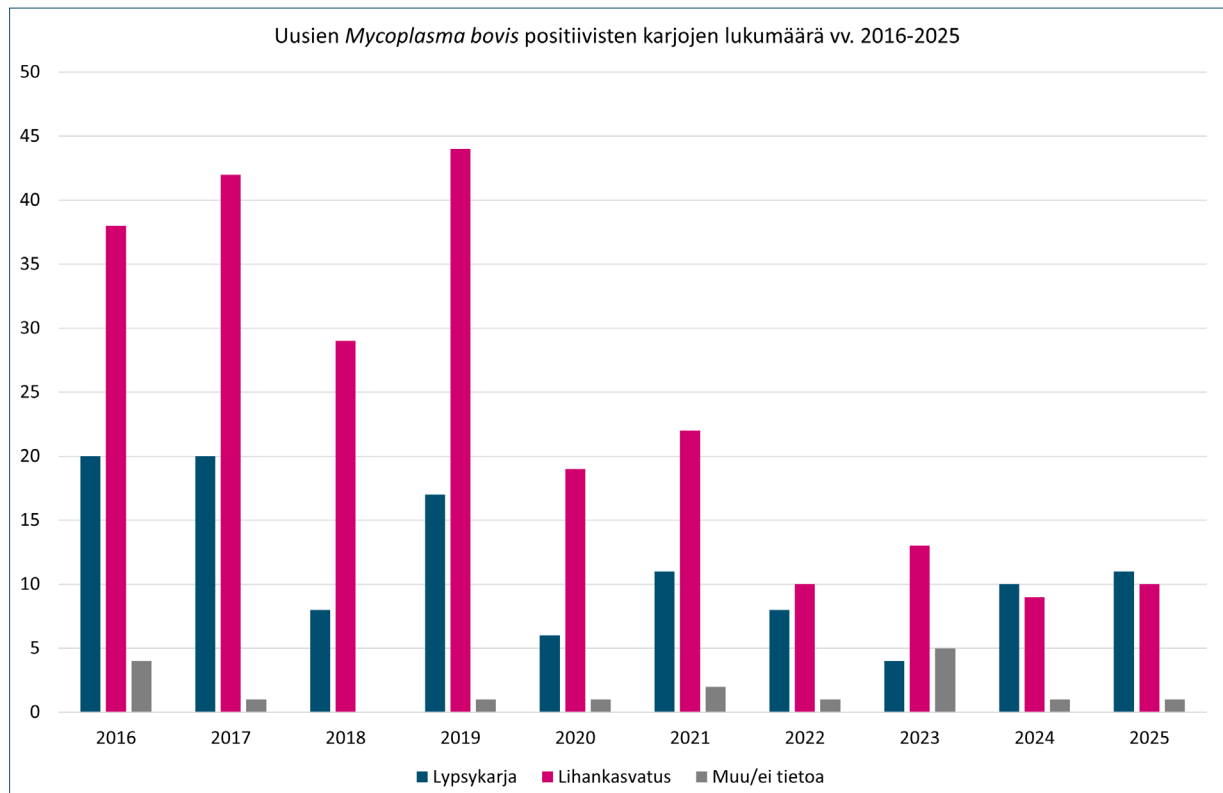
Zoonoosien esiintymisestä Suomessa ja zoonoosien seurantaohjelmista eläimissä ja elintarvikkeissa on lisätietoa Ruokaviraston ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteisen asiantuntijaverkoston, zoonoosikeskuksen sivuilla (www.zoonoosikeskus.fi).

1 Nautojen sairaudet

Nautojen tautitilanne pysyi aiempien vuosien tapaan hyvänä, eikä a-c-luokan tauteja tai muita torjuttavia eläintaukeja todettu vuonna 2025. Uusia salmonellatartuntoja todettiin 16 pitopaikassa, mikä oli suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna, mutta hieman vähemmän kuin viime vuosina on keskimäärin todettu. Nautojen oman koronaviruksen (*Bovine Coronavirus*, BCV) aiheuttamia tartuntoja todettiin yleisesti hengitystienäytteissä ja 14 %:lla vasikkaripulitiloista. Nautojen tutkimuksissa merkittävimpiä tutkimusyöitä olivat nautatautiien seurantaohjelma naudan virusripulin (BVD), tarttuvan rinotrakeiitin (IBR), sinikielitauin (BT), nautojen tarttuvan leukoosin (EBL) ja nautojen tarttuvan sienimäisen aivorappeumasairauden (BSE) varalta, keinosiemennystoiminta sekä sairauden syyn selvitykset, mukaan lukien hengitystietulehdusten, vasikkaripulin tai luomisen syyn selvittäminen, lihanarkastuksessa havaittujen muutosten tutkiminen sekä nautojen tai niiden sukusolujen tai alkioiden tuonti.

Uusia *Mycoplasma bovis* -tartuntoja lypsykarjatilailloilla

Lypsykarjoissa uusia *M. bovis* -tartuntoja todettiin 11 pitopaikassa vuoden 2025 aikana, mikä on samaa tasoa kuin aiempina vuosina. Kaikkiaan tartuntoja on todettu reilulla 400 tilalla vuodesta 2012 lähtien, jolloin tartunta todettiin Suomessa ensimmäisen kerran. Lähes kaikissa tartunnan saaneissa lypsykarjoissa tauti ilmeni utaretulehduksena ja todettiin ensimmäisen kerran maitonäytteestä. Lihannautakasvattamoiden *M. bovis* -tartunnat taas on todettu hengitystietulehdusnäytteistä.

Kuva 1. Uusien *Mycoplasma bovis* -positiivisten karjojen lukumäärä vuosina 2016-2025.

Tautidiagnostiikka

Patologiseen tutkimukseen lähetettyjä kokonaisia nautoja tai nautojen elinnäytteitä tutkittiin Ruokavirastossa yhteensä 399 kappaletta (taulukko 1). Sikiönäytteitä tutkittiin normaalia enemmän, koska ne tutkittiin OH4Surveillance -projektin rahoituksella tuottajille maksutta. Sairauden syyn selvityksen lähetettyjen näytteiden määrä puolestaan väheni huomattavasti.

Teurastamojen lihantarkastusnäytteissä todettiin kystikerkoositartuntoja yhdellä tilalla, jolla oli tartuntoja jo edellisenä vuonna.

Bakteeri-infektiot olivat aiempien vuosien tapaan yleisin todettu luomisen syy. Yleisimmät eristetyt bakteerit olivat *Trueperella pyogenes*, *Ureaplasma diversum* ja *Listeria monocytogenes*. *Neospora caninum* alkueläin todettiin yhdeksällä sikiöllä, jotka olivat peräisin kahdelta eri lypsykarjatilalta. Schmallenberg-tartuntaa todettiin kolmantena vuotena peräkkäin vuoden 2025 keväällä, kun virus osoitettiin yhdestä epämuodostuneesta sikiöstä, pohjoispohjalaiselta tilalta. Aiemmin tapauksia ei ole todettu yhtä pohjoisessa.

Neospora-vasta-aineiden varalta tutkittiin ELISA-testillä kaikkiaan 724 veri- tai maitonäytettä 22 eri pitopaikasta. Näistä luomisen syyn selvityksen vuoksi tutkittiin 222 näytettä 19 pitopaikasta. Lisäksi *Neospora*-tartunnan eläinkohtaisen esiintyvyyden selvittämiseksi tutkittiin 502 näytettä 8 lypsykarjan pitopaikasta. Yhteensä 189 näytteessä 8 eri pitopaikassa todettiin *Neospora*-vasta-aineita. *Chlamydia abortus*-vasta-aineiden varalta tutkittiin luomisen syyn selvityksen yhteydessä ELISA-testillä 76 naudan verinäytettä 13 eri pitopaikasta negatiivisin tuloksin.

Q-kuume- (*C. burnetii*) vasta-aineita tutkittiin vuonna 2025 sekä tavanomaisina luomisen syyn selvityksinä, että tehostetusti OH4S-projektissa. Luoneiden emien näytteitä sekä positiivisten tai epäilyttävien tulosten vuoksi tutkittuja jatko- ja kartoitusnäytteitä tutkittiin ELISA-testillä yhteensä 518 näytettä 49 eri pitopaikasta. Näyttemateriaaleja olivat tankkimaito, yksilömaito ja seerumi. Vasta-aineita Q-kuumeelle todettiin 10 yksilömaidonäytteessä ja 1 tankkimaitonäytteessä 2 eri tilalta. Näiden kahden tilan maitonäytteitä tutkittiin myös PCR:llä bakteerin varalta. Yksittäinen maitonäyte ja saman tilan tankkimaitonäyte olivat positiiviset PCR-tutkimuksessa; toisen tilan maitonäytteistä bakteeria ei todettu. Lisäksi projektissa tutkittiin PCR:llä sikiö- ja jälkeisnäytteitä 174 kappaletta 121 pitopaikasta. Sikiöistä ja jälkeisistä *Coxiella burnetii*-bakteeria ei todettu tutkituissa näytteissä PCR-tutkimuksella ja kliinistä Q-kuumetartuntaa ei todettu. Luomisen syyn selvityksen ja sen jatkonäytteiden lisäksi tutkittiin OH4S -projektin puitteissa seurantanäytteitä Q-kuumevasta-aineiden varalta. Nämä näytteet olivat joko satunnaisotannalla valituista lypsykarjoista (tankkimaidot) tai emolehmäkarjoista (seerumit) tai tiloista, joille on tuotu nauta, lammas tai vuohi, sekä emolehmien osalta myös tiloista, jotka kuuluivat sinikielitaudin riskialueaseurantaan. Seeruminäytteitä tutkittiin yhteensä 1 371 kappaletta 240 pitopaikan eläimistä ja ne olivat kaikki negatiivisia. Tankkimaitonäytteitä tutkittiin yhteensä 329 tilalta ja niistä yhteensä 4 tilan näytteessä todettiin vasta-aineita. Tutkimusten perusteella Q-kuume-vasta-aineita todettiin vain noin 1 %:ssa lypsykarjoista ja kliinistä tautia ei ole todettu.

Taulukko 1. Nautojen patologisten näytteiden lukumäärät tutkimussyyn mukaan jaoteltuina vuosina 2016–2025.

Tutkimus	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Taudinsyy	306	270	237	297	228	208	156	155	180	139
Luomisen syy	120	113	82	99	93	96	86	72	113	175
Lihantarkastus	66	71	70	53	85	63	56	71	94	85
Yhteensä	492	454	389	449	406	367	298	298	387	399

Suurin osa (73 %) sairauden syyn selvitykseen tulevista näytteistä oli alle puolivuotiaita vasikoita, kuten aiempinakin vuosina. Eläimistä noin viidesosa oli lopetettu ja muut itsestään kuolleita. Neljäsosa tutkituista oli hoidettu mikrobilääkkeillä ennen kuolemaa. Tyypillisimmin ilmoitettuja oireita olivat ripulioireet, hengitystieoireet, heikkous ja kuume. Ilman havaittuja oireita kuolleita oli vajaa 10 % tutkituista eläimistä. Tavallisimmat löydökset olivat vasikkaripuli, hengitystietulehdukset, napatulehdukset ja mahojen sairaudet. *Cryptosporidium parvum* ja rotavirus olivat yleisimmät ripulin aiheuttajat.

Hengitystietulehdusten varalta tutkittiin kaikkiaan syväselvitysnäytteitä (yhteen syväselvityspakettiin kuuluu 4 näytettä) 140 pitopaikasta. Syväselvitysnäytteiden tulokset on esitetty taulukossa 2. Sierainlimanäytteitä tutkittiin viidestä pitopaikasta lähetetyistä näytteistä (yhteen pakettiin kuuluu sierainlimanäytteet 5 eläimestä) ja näistä kahdessa pitopaikassa todettiin RS-virus (Respiratory Syncytial Virus, RSV). Kahden pitopaikan näytteistä todettiin naudan koronavirusta (BCV). Parainfluenssa-3-virusta (PIV-3) ei todettu lainkaan sierainlimanäytteistä vuonna 2025.

Taulukko 2. Nautojen syväselvitysnäytteiden tulokset vuosina 2016–2025. Positiivisten lähetysten tai pitopaikkojen lukumäärät.

Tutkimus	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tutkittuja pitopaikkoja/lähetysä*	154	156	121	150	145	140	138	120	127	140
Koronavirus	75	80	63	100	105	96	87	68	77	87
Parainfluenssavirüs 3	0	6	29	15	15	17	8	10	12	16
RS-virus	28	32	25	32	26	23	21	12	16	15
<i>Histophilus somni</i>	17	24	16	20	14	7	11	7	8	11
<i>Mannheimia haemolytica</i>	57	40	37	52	60	61	43	29	34	42
<i>Mycoplasma bovis</i>	43	52	42	63	53	59	53	45	46	52
<i>Pasteurella multocida</i>	120	131	100	133	123	129	116	104	102	104

* v. 2016-2017 ilmoitetaan lähetysten lkm:t ja 2018- pitopaikkojen lkm:t.

Syväselvitysnäytteissä yleisin viruslöydös oli naudan koronavirus. Lisäksi syväselvitysnäytteissä todettiin runsaasti *Pasteurella multocida* -bakteeria ja kohtalaisesti *Mycoplasma bovis* sekä *Mannheimia haemolytica* -bakteereita. Hieman harvinaisempi löydöksiä olivat PIV-3, RS-virus ja *Histophilus somni* -tartunnat. Patologian näytteissä yleisin keuhkotulehdusten aiheuttajabakteeri oli *M. bovis*, minkä lisäksi keuhkotulehduksissa todettiin useimmiten *T. pyogenes* ja *F. necrophorum* -bakteereja. Yleisimmät hengitystievirukset näissä näytteissä olivat naudan koronavirus ja RS-virus.

Vasikkaripulin tutkimuspaketteja (yhteen pakettiin kuuluu viiden ulostenäytteen tutkimus) tutkittiin kaikkiaan 111 pitopaikasta, mikä on saman verran kuin edellisvuonna. Tulokset on esitetty taulukossa 3. Vasikkaripulinäytteissä yleisimmät aiheuttajat olivat zoonoottinen *C. parvum* -alkueläin ja rotavirus. *C. parvum* -alkueläintä todettiin runsaasti, kaikkiaan 62 pitopaikassa, joko patologisessa tutkimuksessa tai ripulinäytteistä. Salmonellaa (*S. Reading*) todettiin yhden pitopaikan näytteissä.

Ruokavirastossa tutkittiin lisäksi viidestä pitopaikasta nautojen (muiden kuin vasikoiden) ulostenäytteitä koronaviruksen varalta. Näistä kolmessa pitopaikassa todettiin naudan koronavirus. Muiden laboratoriodien varmistukseen lähettämistä näytteistä Ruokavirastossa todettiin vuonna 2025 koronavirus kuuden pitopaikan näytteestä.

Taulukko 3. Alle 6 kuukauden ikäisten vasikoiden vasikkaripulipakettitutkimusten tuloksia vuosina 2016–2025. Positiivisten lähetysten tai pitopaikkojen lukumäärät.

Tutkimus	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tutkittuja pitopaikkoja/lähetysä*	246	218	229	277	243	178	137	119	110	111
Salmonella	1	0	0	0	2	1	2	0	0	1
Rotavirus (ELISA tai PCR ¹⁾)	98	75	87	88	86	84	70	56	49	45
Korona (ELISA tai PCR ²⁾)	1	1	0	33	52	24	15	5	12	15
<i>E.coli</i> F5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eimeria yli 10000 OPG	34	33	24	45	43	24	24	15	21	18
Kryptosporidit (värjäys)	76	72	107	140	123	94	78	75	54	62
<i>Cryptosporidium parvum</i>	41	58	85	123	99	71	64	61	48	52
<i>Strongylida</i>	3	4	3	3	1	3	2	1	1	1

* v. 2016–2017 ilmoitetaan lähetysten lkm:t ja 2018 pitopaikkojen lkm:t.

¹⁾ syksystä v. 2021 lähtien

²⁾ syksystä v. 2019 lähtien

Salmonella

Nautojen salmonellavalvonta on osa Suomen kansallista salmonellavalvontaohjelmaa, ja salmonellatartunta naudoilla on luokiteltu eläintautilainsäädännössä valvottavaksi eläintaudiksi. Suomessa salmonellatilanne naudoilla on perinteisesti ollut hyvä, ja tapauksia on todettu nautatiloilla melko vähän. Vuodesta 2018 alkaen salmonellatapauksia on kuitenkin todettu nautatiloilla aiempaa enemmän, noin 20–30 tapausta vuosittain, kun ennen vuotta 2018 todettiin tyypillisesti 5–15 tapausta vuodessa. Vuonna 2025 uusia salmonellatartuntoja todettiin kaikkiaan 16 nautojen pitopaikassa, mikä on suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna (13 pitopaikkaa). Nautojen salmonellatapausten määrä vaikuttaa siis parin viime vuoden aikana hieman laskeneen aiempien vuosien korkeammasta tasosta (20 nautojen pitopaikkaa vuonna 2023, 23 vuonna 2022 ja 25 vuonna 2021). Suomen salmonellavalvontaohjelmassa asetettu tavoite, eli esiintyvyys alle 1 % säännöllisen näytteenoton piirissä olevissa nautaryhmissä, saavutettiin myös vuonna 2025. Vuodesta 2018 havaittu nautatiloilla todettujen salmonellatapausten määrän kasvu ei ole heijastunut salmonellan kasvaneena esiintyvyytenä teurasnaudoilla, ja myös niiden osalta pysyttiin Suomen salmonellavalvontaohjelmassa asetetussa tavoitteessa (esiintyvyys alle 1 % teurastetuissa naudoissa).

Vuoden aikana havaituista uusista nautojen salmonellatapauksista seitsemän todettiin lypsykarjapitopaikoissa ja näistä yhdessä sijaitsi myös ternistä teuraaksi kasvattamo. Loput tapauksista todettiin lihanautapuoolella; kuusi emolehmäkarjapitopaikoissa ja kolme vasikka- /välikasvattamoissa. Eri salmonellan serotyypeistä todettiin kaikkiaan kahdeksaa eri serotyyppiä, mikä on suunnilleen normaali vuosittainen kirjo eri serotyyppistä nautatilojen salmonellatapauksissa. Kuten aikaisempinakin vuosina, *Salmonella* Typhimurium oli selvästi yleisin löydös, ja sitä todettiin kahdeksassa pitopaikassa. Näistä kaksi oli lypsykarjatilajoja, neljä emolehmätiloja ja yksi vasikkakasvattamo. Lisäksi yksi oli yhdistelmätila, jolla lypsykarjan lisäksi oli ternistä teuraaksi kasvatusta. Todetuista *S. Typhimurium* -kannoista mikään ei ollut usealle antibiootille resistenttiä tyyppiä, eikä monofaasista kantaa. Toiseksi yleisimmin todettu serotyyppi vuonna 2025 oli Reading, jota todettiin kaikkiaan kolmella nautatilalla. Näistä yksi oli lypsykarja, ja kaksi vasikkakasvattamoa, joihin oli siirretty vasikoita kyseiseltä lypsytilalta. Yhdeltä lypsykarjatilalta todettiin kahta eri serotyyppiä, joista toinen paljastui sekvensoinnin ja Pasteur Institutessa tehdyn varmistuksen perusteella toistaiseksi nimeämättömäksi serotyyppiksi *Salmonella* ssp. I (= *enterica*) 4:d:-, jonka nimeksi on ehdotettu serotyyppiä ”Kangasniemi”. Lisäksi samaisesta karjasta löytyi myös serotyyppiä Offa, jota ei ole tullut aiemmin Kuopion Ruokaviraston salmonellavertailulaboratorioon varmistettavaksi. Yksittäisiä löydöksiä todettiin myös serotyypeistä Konstanz ja Newport, jotka todettiin kahdella eri lypsykarjatilalla, sekä *S. ssp. IIIb* (*diarizonae*) ja Abony, jotka taas todettiin kahdella eri emolehmätilalla. Aiemmistä vuosista poiketen *Salmonella* Enteritidis serotyyppiä ei löydetty vuoden 2025 aikana yhdeltäkään nautatilalta. Kyseistä serotyyppiä on havaittu nautatiloilla vuosittain aikavälillä 2019–2024 muutamasta tapauksesta yli kymmeneen. Teurastamoilla otetuista nautojen imusolmukenäytteistä todettiin vuoden 2025 aikana kahdesti *S. Typhimurium*, näistä toisen naudan lähtötilan näytteenotossa todettiin samaa serotyyppiä, mutta toisen tilan näytteissä salmonellaa ei todettu.

Aiempien vuosien tapaan nautojen salmonellatartunnat todettiin yleisimmin eläintenpitäjien teettämässä omavalvontatutkimuksissa, ja kahdeksan pitopaikan tartunnat todettiin tätä kautta. Neljän tilan tartunta todettiin kliinisten oireiden vuoksi tutkituissa näytteissä, tutkimusryhmä oli esimerkiksi vasikkaripuli, tai luomisen syyn selvitys. Kolmen pitopaikan tartunnat todettiin viranomaisten toteuttamassa kontaktinäytteenotossa ja yhden tartunta viranomaisen toteuttamassa näytteenotossa, joka tehtiin pitopaikasta lähtöisin olevan teurasnaudan imusolmukenäytetuloksen perusteella.

Nautakarjojen seuranta tutkimukset

Nautojen tautitilannetta seurataan lypsy- ja emolehmäkarjoissa viranomaisten ylläpitämällä seurantaohjelmilla BT:n, BVD:n, EBL:n, IBR:n ja bruselloosin varalta, taudista riippuen joko vuosittain tai joka toinen vuosi. Aiempien vuosien tapaan yhteismaitonäytteiden keräily lypsykarjoista toteutettiin meijereiden kanssa yhteistyössä, näytteet kerätään pääosin kevättalven aikana. Emolehmäkarjojen verinäytteitä kerättiin teurastamoilla, teurastuksen yhteydessä toteutetussa näytteenotossa läpi vuoden. Lisäksi näytteitä tutkitaan edellä mainittujen tautien varalta keinosiemennystoiminnan ja eläinten tuontien ja vientien yhteydessä, sekä taudinsyyn selvityksen yhteydessä.

Euroopan alueella laajalti vuodesta 2023 alkaen levinneen sinikielitaudin serotyypin 3-epidemian vuoksi syksyllä 2025 toteutettiin tehostettu seuranta taudin riskialueella eli Varsinais-Suomen maakunnassa. Seurannan tehostamisen tarpeeseen vaikutti myös se, että rokottaminen sinikielitautia vastaan sallittiin Ahvenanmaan alueella kesästä 2025 alkaen.

Tehostetussa seurannassa riskialueen kaikki emolehmätilat lisättiin teurastamoilla tapahtuvan verinäytteiden keruun piiriin syyskuusta alkaen ja kaikki nämä verinäytteet tutkittiin myös muiden seurantaohjelmaan kuuluvien tautien varalta. Lisäksi kaikilta alueen maitotiloilta kerättiin tankkimaitonäytteet kuukausittain syyskuusta joulukuuhun. Teurastamolla kerättyjen verinäytteiden tutkimukset olivat kaikki negatiivisia, mutta tankkimaitoseurannassa kolmen tilan näyte oli heikosti positiivinen sinikielitaudin vasta-ainetestissä. Millään näistä tiloista ei ollut havaittu sinikielitautiin viittaavia oireita. Kyseisiltä tiloilta eläimistä otettiin näytteitä jatkotutkimuksia varten, ja niiden perusteella kahden tilan tautiepäily voitiin sulkea pois. Yhdellä tilalla kahden eläimen seeruminäytteessä todettiin vasta-aineita sinikielitautia vastaan, ja EU:n referenssilaboratorion (Laboratorio Central de Veterinaria, Espanja) jatkotutkimusten perusteella vasta-aineet olivat serotyyppiä 3 vastaan. Itse virusta ei kuitenkaan tutkimuksissa havaittu. Löydös viittaa siihen, että kyseiset eläimet ovat jossain vaiheessa kohdanneet viruksen, mutta tauti ei kuitenkaan ole jäänyt eläinpopulaatioon kiertämään. Löydöksellä ei ole vaikutusta Suomen sinikielitaudista vapaaseen asemaan.

Taulukko 4. Nautojen merkittävimpien virus- ja bakteeritautien vuoksi tehdyt tutkimukset tutkimussyyn mukaan jaoteltuna vuonna 2025. Tutkittuja tauteja ei todettu.

Tutkimussyyn	BVD				IBR				EBL		Sinikielitauti				Luomistauti			
	Vasta-aineet		Virusosoitus		Vasta-aineet		Virusosoitus		Vasta-aineet		Vasta-aineet		Virusosoitus		Vasta-aineet		Bakteerin osoitus	
	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat
Lypsykarjaseuranta/ yhteismaitonäyte	329	326	0	0	329	326	0	0	329	326	384	98	0	0	0	0	0	0
Emolehmäkarja- seuranta/ yksilöverinäyte	1 377	240	0	0	1 377	240	0	0	0	0	1 377	240	0	0	0	0	0	0
Keinosiemennys- toiminta	109	3	109	3	100	1	0	0	50	1	0	0	0	0	100	1	0	0
Taudin poissulku tutkimukset (tautiseurannan jatkotutkimukset)	0	0	0	0	0	0	0	0	60	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Taudinsyyn selvitys	228	49	174	124	228	49	174	124	40	38	51	8	192	109	246	50	176	122
Tuonti (naudat)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuonti (sperma)	0	0	28	1	0	0	22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuonti (alkion vastaanottajat)	10	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eläinkauppa, vienti	3	2	3	2	3	2	0	0	2	1	0	0	0	0	2	1	0	0
Yhteensä ¹⁾	2 056	621	314	130	2 037	614	196	125	481	358	1 812	344	192	109	346	52	176	122

¹⁾ Yksittäisestä pitopaikasta on voinut tulla näytteitä eri syistä, joten tutkittujen pitopaikkojen kokonaismäärä eroaa sarakkeiden summasta.

Sinikielitauti (BT) serotyyppi 3 epidemia jatkui Euroopassa

Sinikielitauti eli bluetongue on polttiaisten (*Culicoides* spp.) levittämä märehitijöiden virustauti. Sen aiheuttaja bluetonguevirus (BTV) kuuluu Reoviridae-heimon Orbivirus-sukuun. BTV:sta tunnetaan 24 vastustettavaa serotyyppiä sekä joitakin epätyypillisiä (yhteensä >30) uusia serotyyppiä. Sinikielitauti (serotyyppi 1-24) on EU:n lainsäädännössä luokiteltu c-luokan taudiksi ja Suomella on taudista vapaa asema.

BTV leviää pääasiassa vertaimevien polttiaisten välityksellä. Osa serotyypeistä, kuten viime vuosina Euroopassa levinnyt BTV-3 voi tarttua emästä sikiöön istukan kautta.

Sinikielitautia on todettu Euroopan alueella lähinnä 2000-luvun alusta lähtien, ja se on aiheuttanut laajamittaiset epidemiat kahdesti. Vuosina 2006–2009 BT-8 levisi useaan Euroopan maahan, myös mm. Ruotsiin. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun sinikielitautia todettiin näin pohjoisessa Euroopassa. Tehokkaan rokotteen ansiosta tauti saatiin kuitenkin hallintaan, eikä tapauksia tuolloin todettu Suomessa.

Syksystä 2023 alkaen BTV serotyyppi 3 on levinnyt nopeasti läpi Euroopan. Leviäminen uusiin maihin oli nopeaa erityisesti vuonna 2024, jolloin tauti saavutti myös Tanskan, Norjan ja Ruotsin. Vuonna 2025 kliinistä tautia havaittiin tartuntamaissa selvästi vähemmän, ja esimerkiksi Ruotsissa vaikutti siltä, ettei virus kiertänyt eläinpopulaatiossa. Loppuvuodesta 2025 alkaen on Ruotsissa kuitenkin syntynyt useita viruksen vaurioittamia vasikoita, joten tautia oli selvästi ollut liikkeellä kesällä 2025. Myös taudin leviäminen uusiin maihin jatkui vuonna 2025, erityisesti Itä-Euroopan suuntaan. Baltian maista tautia on todettu toistaiseksi vain Liettuassa, mutta tapauksia on todettu myös aivan Latvian rajalla.

Bluetongue-virustartunta voi esiintyä oireettomasti monilla eläimillä, mutta se voi myös aiheuttaa vakavia oireita tai jopa kuolemaan johtavan sairauden osalla tartunnan saaneista märehitijöistä. Tyypillisiä oireita ovat yleisoireiden lisäksi mm. silmä- ja sierainvuoto, limakalvovauriot ja haavaumat suussa ja tästä aiheutuva kuolaaminen sekä ontuminen ja sorkkarajan turvotus ja punoitus. Taudin vakavuus vaihtelee eri eläinlajien ja viruskantojen välillä. Varsinkin lampaille BTV aiheuttaa vakavia kliinisiä oireita ja kuolleisuutta. Euroopassa laajalti levinnyt BTV-3 on aiheuttanut vakavia kliinisiä oireita lampaiden lisäksi myös naudoilla ja sen on todettu molemmilla lajeilla siirtyneen sikiöihin istukan kautta, aiheuttaen sikiölle mm. keskushermoston epämuodostumia.

Sinikielitaudin leviämisen estäminen on haastavaa, erityisesti jos infektiivisiä polttiaisia on runsaasti. Eläinten altistumista polttiaisille voidaan pyrkiä vähentämään esimerkiksi pitämällä eläimet sisätiloissa polttiaisten aktiivisimpana aikana, iltahämärästä aamunkoittoon. Hyönteismyrkkujen tai -karkotteiden käytön ei ole todettu estävän taudin leviämistä eläintilaympäristössä, eikä niiden käyttöä suositella. Rokottaminen on taudin vastustuksessa yksi tehokkaimmista keinoista, mutta BTV-rokotteet ovat serotyyppispesifisiä. Rokotteita serotyyppiä 3 vastaan on ollut saatavilla keväästä 2024 alkaen, ja rokottamisen on todettu vähentävän oireita, vaikka se ei täysin estä viruksen tartuntaa. Suomessa rokottaminen sinikielitautia vastaan sallittiin kesällä 2025 Ahvenanmaalla ja maaliskuussa 2026 rokotuskielto kumottiin myös manner-Suomesta. Rokottaminen on tiloille vapaaehtoista ja omakustanteista.

BSE:n varalta toteutettavan seurantaohjelman näytteitä otetaan pääosin luokan I sivutuotteiden käsittelylaitoksessa, jonkin verran myös teurastamoissa. BSE-tutkimukset on esitetty tutkimusperusteen mukaan jaoteltuna taulukossa 5. Tiloilta keräiltyjen itsestään kuolleiden ja lopetettujen nautojen BSE-tutkimuksia on viime vuosina tehty vähemmän kuin aikaisemmin, mikä johtuu erityisesti kesien lämpenemisestä. Kuumuus nopeuttaa ruhojen pilaantumista, jolloin BSE-näytteenotto ei enää välttämättä onnistu käsittelylaitoksella, erityisesti jos ruhon toimittaminen sinne viivästyy. Myös eläintautiepidemiat voivat viivästyttää ruhojen käsittelyä, jolloin näytteenotto käsittelylaitoksella vaikeutuu.

Kaikki 2025 tutkitut naudat kahta terveenä teurastettua nautaa lukuun ottamatta olivat itsestään kuolleita tai lopetettuja. Häätäteurastettujen, itsestään kuolleiden ja lopetettujen nautojen tutkimusikäraja on edelleen 48 kuukautta. Kaiken ikäiset eläimet kuitenkin tutkitaan, jos eläimellä epäillään esiintyvän BSE-tautia.

Taulukko 5. BSE-tutkimukset vuonna 2025. Kaikki tutkimustulokset olivat kielteisiä.

Terveinä teurastetut	Kliiniset epäilyt tilalla	Hätäteurastetut	Tilalla itsestään kuolleet ja lopetetut	Sairauden oireita ante mortem tarkastuksessa	Yhteensä
2	0	2	9 666	0	9 670

Liitteen B yhteenvedotaulukoissa on esitetty tietoja vuosien 2016–2025 lypsykarjojen seurantatutkimuksista (taulukko B1), emolehmäkarjojen seurantatutkimuksista (taulukko B2) ja nautojen BSE-seurantatutkimuksista (taulukko B3).

2 Sikojen sairaudet

Tuotantosikojen tautitilanne säilyi hyvänä, eikä niillä todettu a-c-luokan tauteja tai muita torjuttavia eläintauteja vuonna 2025. Uusia salmonellatartuntoja todettiin vuoden aikana viidessä sikojen pitopaikassa. Salmonellatapausten määrä sioilla on vaihdellut viime vuosina runsaasti, muutamasta tapauksesta yli kymmeneen. Sikainfluenssaa aiheuttavaa influenssa A-virusta todettiin neljän pitopaikan näytteissä. Näistä kolmessa viruskannan todettiin tyypityksen perusteella olevan sikojen omaa H1N1-virustyyppiä, ja yhdessä viruskantaa ei saatu tarkemmin tyypitettyä.

Sioista tutkittujen näytteiden merkittävimpiä tutkimusyytiä olivat sikojen tauteihin liittyvät seurantatutkimukset Aujeszkyin taudin (AD), TGEN (Transmissible Gastroenteritis), PRRS:n (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome), klassisen sikaruton (Classical Swine Fever, CSF) ja afrikkalaisen sikaruton (African Swine Fever, ASF) sekä *Brucella suis* -tartuntojen varalta, keinosiemennystoiminta sekä sairauden syyn selvitykset erityisesti kasvavien sikojen suolisto- ja hengitystietulehdusten aiheuttajien varalta. Afrikkalaisen sikaruton leviäminen maailmalla ylläpitää taudin uhkaa suomalaiselle sianlihantuotannolle ja vaatii jatkuvia torjuntatoimenpiteitä. Luonnonvaraisiin villisikoihin liittyvistä tutkimuksista kerrotaan enemmän luvussa II, Luonnonvaraisten eläinten sairaudet.

Tautidiagnostiikka

Vuoden 2025 aikana tutkittiin patologis-anatomisesti 153 sikanäytettä, mikä oli vähemmän kuin edellisellä vuonna (190 vuonna 2024). Noin 70 % näytteistä tuli tutkittavaksi sairauden syyn selvittämiseksi. Sairauden syyn selvittämiseksi lähetettyjen näytteiden määrä laski edellisestä vuodesta. Suurin osa sairauden syyn selvittämiseksi lähetetyistä patologisista näytteistä oli kokonaisia kuolleita eläimiä (84 kpl) ja loput olivat pääasiassa elinnäytteitä. Suuri osa patologis-anatomisista tutkimuksista liittyi porsailla ja nuorilla sioilla esiintyvien suoliston tai hengitysteiden tulehdusoireiden aiheuttajan selvittämiseen. Näytteitä lähetettiin tutkittavaksi myös lihan tarkastukseen liittyen, luomisen syyn selvittämiseksi ja yksittäisten sikojen kuolinsyyn selvittämiseksi.

Hengitystietulehdusten aiheuttajista *Actinobacillus pleuropneumoniae* -bakteeri oli aikaisempien vuosien tapaan merkittävä kasvavien sikojen keuhkotulehdusten aiheuttaja. Sikainfluenssaa aiheuttavaa influenssa A-virusta todettiin vuonna 2025 yhteensä neljän pitopaikan näytteissä, kaikkiaan näytteitä tutkittiin 23 pitopaikasta. Todettujen tapausten lukumäärä oli hieman suurempi kuin vuonna 2024. Sioista löydetyt tyypitetyt influenssavirukset ovat Suomessa olleet H1N1 -tyyppiä. Vuoden 2025 tapauksista kolmessa viruskannan todettiin tyypityksen perusteella olevan sikojen omaa H1N1-virustyyppiä, ja yhdessä viruskantaa ei saatu tarkemmin tyypitettyä, koska näyte oli niin heikosti positiivinen.

Porsasyskän vuosittaista, säännöllistä vasta-ainesuranta edellytetään vain uudistuseläimiä muihin pitopaikkoihin tuottavilta, Sikava-terveysluokitusrekisterin mukaisilta erityistason tiloilta. Tämän lisäksi näytteitä tutkitaan tarvittaessa pitopaikoista, joissa epäillään porsasyskätartuntaa. Vuonna 2025 porsasyskän vasta-aineiden varalta tutkittiin 1 680 näytettä 36 eri pitopaikasta. Porsasyskä todettiin viidessä pitopaikassa. Edellisen kerran porsasyskää todettiin Suomessa vuonna 2017, tuolloin tartunta havaittiin kahdessa pitopaikassa.

Suolistotulehdusten aiheuttajia tutkittiin ulostenäytteistä ja patologiseen tutkimukseen lähetetyistä näytteistä. Sikadysenteriaa aiheuttavan *Brachyspira hyodysenteriae* -bakteerin tai muiden sioille ripulia aiheuttavien patogeeneiden varalta tutkittiin bakteriologisesti 400 ulostenäytettä 29 eri pitopaikasta. Tutkittujen ulostenäytteiden lukumäärä oli vähän suurempi kuin vuonna 2024. Ulostenäytetutkimuksia tehtiin pääasiassa vieroitettujen tai sitä vanhempien sikojen näytteistä; kokonaismäärästä 76 näytettä oli pikkuporsaiden ulostenäytteitä. Vuonna 2025 sikadysenteriaa todettiin yhdellä tilalla. *Clostridium perfringens* tyyppi C-tartuntoja ei todettu.

Aikaisempien vuosien tapaan, vieroitettujen sikojen ulostenäytteissä ja patologiseen tutkimukseen lähetetyissä näytteissä todettiin suolistotulehdusten aiheuttajina enterotoksisia *Escherichia coli* -, *Brachyspira pilosicoli* - ja *Lawsonia intracellularis* -bakteereita. Erityisesti enterotoksisilla *E. coli* -kannoilla esiintyi eroja mikrobilääkeherkkyydessä; usealla näistä bakteerikannoista todettiin resistenssiä yhdelle tai useammalle yleisesti käytössä olevalle mikrobilääkkeelle.

Salmonella

Sikojen salmonellavalvonta on osa Suomen kansallista salmonellaohjelmaa, ja sikojen salmonellatartunnat on luokiteltu eläintautilainsäädännössä valvottavaksi eläintaudiksi. Salmonellatapausten vuosittainen määrä sioilla on vaihdellut melko paljon, muutamasta tapauksesta yli kymmeneen tapaukseen. Tapausmäärät vaikuttavat viime vuosina hieman vähentyneen aiempaan nousuun verrattuna (2022–2025 keskimäärin 4 tapausta/vuosi, 2017–2021 keskimäärin 9 tapausta ja 2012–2016 keskimäärin 2 tapausta). Suomen tilanne sikojen salmonellan osalta on siis edelleen eurooppalaisittain varsin hyvä. Vuoden 2025 aikana uusia salmonellatartuntoja todettiin viidessä sikojen pitopaikassa, josta neljässä on ollut saman serotyypin tartunta aikaisemminkin. Salmonellan esiintyvyys sioilla on pysynyt Suomen salmonellavalvontaohjelmassa asetetussa tavoitteessa, eli alle 1 % säännöllisen näytteenoton piirissä olevista sikaryhmistä. Myös teurastettujen sikojen osalta on pysytty ohjelmassa asetetussa tavoitteessa (esiintyvyys alle 1 % teurastetuista emakoista ja lihasioista).

Vuoden aikana todetuista uusista salmonellatapauksista yksi todettiin emakkosikalassa, yksi yhdistelmäsisikalassa ja kolme lihasikalassa, joista yksi oli välikasvattamo. Serotyyppiä Uganda todettiin teurastamalla tehdyn imusolmukelöydöksen vuoksi viranomaisen järjestämässä epäilynäytteenotossa yhdistelmäsisikalasta, jonka yhteydessä toimivassa välikasvattamossa ja kahdessa lihasikalassa todettiin myös samaa serotyyppiä. Kaikissa näissä pitopaikoissa on ollut saman serotyypin tartunta aikaisemminkin. *S. Infantis* todettiin emakkosikalassa, teurastamalla tehdyn imusolmukelöydöksen vuoksi viranomaisen järjestämässä epäilynäytteenotossa. Lisäksi teurastamon imusolmukelöydysten näytteenotoissa todettiin vuoden aikana *S. Typhimurium* kahdesta lihasiasta ja yhdestä emakosta, mutta eläinten alkuperäpitopaikoissa viranomaisen toteuttamassa näytteenotossa ei todettu salmonellaa.

Vuonna 2022 voimaan tulleen asetusmuutoksen mukaisesti sikojen salmonellatapauksissa omistaja voi hakea Ruokavirastolta päätöstä sikojen lopettamiseksi salmonellan hävittämiseksi pitopaikasta. Vuoden 2025 aikana Ruokavirastoon saapui yksi hakemus. Hakemuksen perusteella tehdyn päätöksen nojalla lopetettiin noin 700 sikaa, joista noin viidennes oli emakoita ja ensikoita, noin viidennes porsaita emän alla, noin puolet välikasvattamon porsaita, muutama lihasika ja pari karjua.

Trikinella

Trikinellojen esiintyvyyttä sioissa ja tarhatuissa villisioissa seurataan lihantarkastukseen liittyvällä näytteenotolla ja tutkimuksella. Muihin ilmoitettaviin eläintauteihin kuuluvaa trikinelloosia todetaan Suomessa nykyisin vain harvoin. Vuonna 2025 ei todettu trikinellatartuntoja tuotantosioilla tai tarhatuilla villisioilla. Viimeksi trikinelloja on todettu yhdellä tarhatulla villisialla vuonna 2024 ja yhdellä vapaasti ulkoilleella tuotantosialla vuonna 2021.

Seurantatutkimukset

Sikojen tautitilanteen seuraamista jatkettiin aiempien vuosien tapaan AD:n, TGen, PRRS:n ja CSF:n varalta viranomaisten ylläpitämällä seurantaohjelmilla. Reilut 700 verinäytettä (731) kerättiin neljältä suurelta emakkoja teurastavalta teurastamolta teurastusmäärään suhteutettuna siten, että samasta pitopaikasta peräisin olevista emakoista otetaan korkeintaan kahdeksan näytettä. Kaikki tutkimustulokset olivat kielteisiä. Tutkimuksia merkittävien sikatautien varalta tehtiin myös keinosiemennystoimintaan, sairauden syyn selvitykseen, tuontiin, vientiin sekä erityistason sikaloiden terveystarkastukseen liittyen.

Sikatautien varalta tutkittiin näytteitä myös luonnonvaraisista villisioista. Metsästäjät osallistuivat aktiivisesti afrikkalaisen sikaruton tutkimuksiin lähettämällä luonnonvaraisten villisikojen veri- ja elinnäytteitä Ruokavirastoon. Luonnonvaraisiin villisikoihin liittyvistä tutkimuksista kerrotaan enemmän luvussa 11, Luonnonvaraisten eläinten sairaudet.

Taulukko 6. Sikojen merkittävimpien virus- ja bakteeritautien vuoksi tehdyt tutkimukset tutkimussyyn mukaan jaoteltuna vuonna 2025. Mitään tutkituista taudeista ei todettu.

Tutkimussyyn	Aujeszkyin tauti				TGE		PRRS				CSF				ASF				Brusella			
	Vasta-aineet		Virusosoitus		Vasta-aineet		Vasta-aineet		Virusosoitus		Vasta-aineet		Virusosoitus		Vasta-aineet		Virusosoitus		Vasta-aineet		Bakteerin osoitus	
	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat
Seurantaohjelman näytteet (emakot)	731	133			716	132	731	133			731	133										
Keinosiemennys-toiminta	1 200	17			339	14	958	17	464	3	1 048	17							1 100	17	0	0
Terveystason erityistason tilat, uudiseläin-tuottajat	15	1			164	9	272	13			15	1							380	11	0	0
Taudin poissulku-tutkimukset (seuranta-näytteiden jatkotutkimukset)							164	5	164	6									0	0	0	0
Sairauden syyn selvitys*			75	20					28	13			78	25			78	25	0	0	20	5
Tuonti (sis.keinosiemennys-karjujen tuonti)	188	2			208	5	208	5			198	2			29	2			174	1	0	0
Vienti	42	1							133	2	42	1							133	2	0	0
Tarhattujen villisikojen seurantaohjelma																						
Yhteensä	2 024***	147**	75	20	1 344***	150**	2 180***	155**	789	21**	1 881***	147**	78	25	29	2	78	25	1 787	27**	20	5

* tuotantosiat, harrastesiat sekä tarhatut villisiat
** Yksittäisestä pitopaikasta on voinut tulla näytteitä eri syistä, joten tutkittujen pitopaikkojen kokonaismäärä eroaa sarakkeiden summasta.
*** Sama näyte on voitu tutkia useammalla eri tutkimusyllä, joten tutkittujen kokonaismäärä eroaa rivien summasta.

Afrikkalainen sikarutto on jatkuva uhka

Afrikkalainen sikarutto (African Swine Fever, ASF) on vakava, asfiviruksen aiheuttama kesy- ja villisikojen verenvuotokuume-tauti, joka aiheuttaa valtavia sosioekonomisia menetyksiä, mutta ei tartu ihmiseen. Viruksesta tunnetaan 24 genotyyppiä (gt). ASF-virukseen ei ole olemassa hoitokeinoja eikä rokotetta, mikä tekee taudin vastustuksesta hyvin haasteellista.

Afrikkalaista sikaruttoa esiintyy yleisesti Afrikassa. Tauti kuvattiin ensimmäisen kerran Keniassa vuonna 1921. Vuonna 2007 tauti (gt II) levisi Georgiaan, todennäköisesti Afrikasta tulleen laivan ruokajätteen mukana. Vuonna 2014 tauti levisi Euroopan unionin alueelle Baltiaan ja Puolaan. Tämän jälkeen afrikkalainen sikarutto on jatkanut leviämistään Euroopassa. Vuonna 2023 afrikkalaista sikaruttoa todettiin Ruotsissa villisioissa, mutta Ruotsi onnistui taudin torjunnassa ja vapautui rajoituksista 2024 syyskuussa. Marraskuussa 2025 tautia todettiin kolmenkymmenen vuoden tauon jälkeen Espanjassa, villisioissa. Vuoden 2025 lopussa afrikkalaista sikaruttoa oli 14 EU-maassa. Euroopan unionin ulkopuolella afrikkalaista sikaruttoa esiintyy mm. Venäjällä, Ukrainassa, Valko-Venäjällä ja useimmissa Balkanin maissa. Euroopan lisäksi tauti on levinnyt Aasiassa ja Väli-Amerikassa.

Afrikkalaista sikaruttoa ei ole koskaan todettu Suomessa. Taudin leviäminen Suomeen aiheuttaisi kotimaiselle sianlihantuotannolle ja kansantaloudelle valtavia menetyksiä. Merkittäviä tappioita seuraisi muun muassa viennin rajoitusten, eläinten lopettamisen, logistiikkaketjun häiriöiden sekä tilojen saneerausten vuoksi.

ASF-virus on erittäin kestävä, vaipallinen virus, joka säilyy orgaanisessa materiaalissa hyvin, esimerkiksi riittävästi kypsennetyissä lihavalmisteissa ja veressä. Maasta toiseen tauti on siirtynyt mm. sianlihaa tai -lihatuotteita sisältävän, virusta sisältävän elintarvikkeen välityksellä. Virus on tarttunut sikoihin tai villisikoihin, kun niitä on ruokittu saastunutta elintarviketta sisältävällä ruokajätteellä tai ruokajätettä on jätetty luonnonvaraisten villisikojen saataville. Taudin leviäminen uusille alueille on mahdollista myös sikojen ja siemennesteen siirtojen, sekä kuljetusajoneuvojen, ihmisten ja villisikojen välityksellä.

Vastustustoimista lyhyesti

Afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi Suomessa tehdään matkustajaviestintää sekä ulkomailta saapuvien rahtikuljettajien tiedottamista. Yksityisen elintarviketuonnin rajoituksista kertovia infovideoita esitetään Helsingin Sataman kaikissa matkustajasatamissa, Vuosaaren rahtisatamassa sekä muutamissa muissa matkustajasatamissa. Helsinki-Vantaan lentoasemalla vastaavasta viestinnästä vastaa Tulli diginäyttöjen avulla. Lisäksi 82 ASF:stä varoittavaa kylttiä on sijoitettu raskaan liikenteen pysäköintialueille ja suurten teiden levähdysalueille. Ruokavirasto viestii aiheesta myös verkkosivuillaan ja sosiaalisessa mediassa.

Vuonna 2025 yhteistyötä jatkettiin sidosryhmien kanssa. Ruokavirasto mm. osallistui Suomen Sikayrittäjät ry:n Lappeenrannassa järjestetyn ASF valmiusharjoituksen suunnitteluun ja toteutukseen. Ruokaviraston pitkäjänteinen taudin torjuntatyö ja yhteistyö sikaelinkeidon kanssa huomioitiin syksyllä 2025, kun Suomen Sikayrittäjät palkitsi Ruokaviraston ASF -torjuntatiimin ”Vuoden sikateko” -palkinnolla.

Liitteessä B on koosteet sikojen virustautien ja luomistaudin (bruselloosi) tutkimuksista (taulukko B6).

3 Siipikarjan ja muiden lintujen sairaudet

Siipikarjassa tai muissa kotieläiminä pidettävissä linnuissa ei todettu korkeapatogeenista lintuinfluenssaa tai Newcastlel tautia vuonna 2025. Suomalaisessa broileri-, kalkkuna- tai munatuotantosiipikarjassa ei ole koskaan todettu korkeapatogeenista lintuinfluenssaa. Newcastlel tautia on siipikarjassa todettu Suomessa viimeksi vuonna 2004, jolloin sitä todettiin kalkkunoissa. Lisätietoa luonnonvaraisten lintujen lintuinfluenssatapauksista on luvussa 11, Luonnonvaraisten eläinten sairaudet.

Korkeapatogeeninen lintuinfluenssa Euroopassa 2025

Vuonna 2025 korkeapatogeeninen lintuinfluenssa (HPAI), erityisesti A(H5N1), kiersi laajasti Euroopassa ja aiheutti merkittäviä epidemioita sekä luonnonvaraisissa linnuissa että siipikarjassa. Syksyllä erityisesti luonnonvaraisten lintujen tapausmäärät nousivat poikkeuksellisen korkeaksi ja ylittivät aiempien vuosien tasot. Syys–marraskuun aikana raportoitiin noin 2 500 taudinpurkausta luonnonvaraisissa linnuissa, mikä oli noin kuusinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Kurjissa H5N1-tartunta aiheutti merkittävää kuolleisuutta Länsi-Euroopassa. Lisäksi tartuntaa todettiin erityisesti vesilinnuissa, kuten joutsenissa, hanhissa ja sorsissa. Koko vuoden aikana luonnonvaraisten lintujen taudinpurkauksia raportoitiin yli 4 200 EU:n ilmoitusjärjestelmään.

Luonnonvaraisten lintujen suuri tartuntamäärä lisäsi viruksen määrää ympäristössä ja johti siipikarjan tartuntoihin useissa maissa. Suurin osa siipikarjatapauksista oli seurausta ensisijaisista tartunnoista luonnonvaraisista linnuista. Vuoden aikana siipikarjassa ja muissa lintujen pitopaikoissa todettiin yhteensä lähes 900 taudinpurkausta EU:n ilmoitusjärjestelmän mukaan.

Valtaosa löydöksistä oli H5N1-alatyyppin virusta. Syksystä 2025 alkaen tartuntoja on aiheuttanut uuteen varianttiin kuuluva viruskanta (genotyyppi EA-2024-DI.2.1).

Lintujen lisäksi tartuntoja todettiin useissa nisäkäslajeissa, kuten ketuissa, saukoissa, hylkeissä ja kissoissa, pääosin yksittäisinä tapauksina. Ensimmäistä kertaa tartuntaa todettiin lampaassa Iso-Britanniassa.

Lähteet:

[Avian influenza overview -raportit](#) (EFSA/ECDC/EURL)

[EURL Avian Flu Data Portal](#)

Suomeen tuodaan runsaasti sekä vanhempaispolven että tuotantopolven siipikarjaa ulkomailta, mikä lisää riskiä tautien leviämiseksi. Siipikarjaelinkeino kuitenkin seuraa, yhteistyössä Eläinten terveys ETT ry:n kanssa, tarkasti alkuperäparvien ja -maiden terveystilannetta, lisäksi tuotavat parvet pidetään karanteenissa 12 viikon ajan Suomeen tuonnin jälkeen. Tänä aikana niitä seurataan aktiivisesti tartuntatautien varalta, varmistaen, ettei vakavia tarttuvia eläintautia pääse tuontilintujen mukana Suomeen. Tuontiin liittyvät näytteet tutkitaan Ruokavirastossa.

Broilereista kerätyissä näytteissä todettiin aiempaa enemmän viruksia, jotka voivat levitä sekä vertikaalisesti emoista poikasiin munan sisällä että horisontaalisesti parvessa linnusta toiseen. Näihin lukeutuvat mm. siipikarjan adenovirus (FAdV) ja suolistovirukset, jotka voivat aiheuttaa myös sairautta linnuissa. Vuoden 2025 aikana esiintyi tavanomaista suurempi määrä myös napa-ruskuaispussintulehduksia tuotantopölvien broileriuntuvikoilla. Tauti on olosuhdeperäinen, ja tulehduksesta todettavat bakteerit, kuten *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus* ja enterokokit ovat ympäristöperäisiä toissijaisia taudinaiheuttajia. Napa-ruskuaispussintulehdus kehittyy herkästi yleistulehdukseksi. Näiden tautien torjunnassa on ensisijaisen tärkeää kasvatus-, munitus- ja haudontaolosuhteiden ja lintujen stressitekijöiden kontrollointi sekä huolelliset puhdistustoimenpiteet kaikissa tuotantoketjun vaiheissa.

Suomessa siipikarjaa tarvitsee suojata rokotuksin vain muutamia tarttuvia tauteja vastaan, kun monessa muussa maassa siipikarjan rokotusohjelmiin kuuluu laaja kirjo erilaisia rokotteita. Rokotukset tarttuvaa henkitorven tulehduksesta (IB) vastaan ovat vakiintuneet broileri- ja munantuotantosektoreille vuoden 2023 IB-epidemian myötä. Suomessa aloitettiin myös rokottaminen reovirusta vastaan vuoden 2025 aikana.

Suomessa tuotantosiipikarjalle käytetään erittäin vähän antibiootteja. Lihaksi kasvatettavia broilereita ei lääkitä antibiooteilla ollenkaan, ja kalkkunoita ja munia kulutukseen tuottavia kanoja on tarve lääkitä hyvin harvoin.

Tautidiagnostiikka

Siipikarjanäytteiden tautidiagnostiikka perustuu patologi-anatomisiin tutkimuksiin sekä niiden parasitologisiin, bakteriologisiin ja virologisiin jatkonäytetutkimuksiin. Tautien esiintymistä tutkitaan myös terveydenseurantatutkimusten avulla tutkimalla lintujen verinäytteitä tiettyjen tautien vasta-aineiden varalta. Lisäksi siipikarjan tauteja tutkitaan maahantuonnin yhteydessä sekä siipikarjalle kehitettyjen tutkimuspakettien avulla. Patologi-anatomisiin tutkimuksiin lähetettiin näytteitä 434 kertaa 264 pitopaikasta, mikä on selvästi enemmän edelliseen vuoteen verrattuna (315 kertaa). Ruumiinavauksiin tulevasta lähetetyksistä suurin osa oli broilereita (324 kertaa). Kalkkunoita tutkittiin 28 kertaa. Munintakanoja tutkittiin 38 kertaa. Harrastesiipikarjaa tuli tutkimuksiin 31 kertaa.

Mycoplasma synoviae-, *M. gallisepticum*- ja *M. meleagridis* -vasta-ainetutkimuksia tehdään tuotantosiipikarjalle terveydenseurannan puitteissa ja tuonnin yhteydessä. Maatiaiskanarotujen ja muiden harrastekanojen ja -kalkkunoiden mykoplasmavasta-ainetutkimuksia tehdään myös terveydenseurantatutkimuksena tai muutoin omistajan pyynnöstä. Tuotanto- ja harrastesiipikarjalle tehdään lintulajista riippumatta lisäksi *M. gallisepticum*/*M. synoviae* -PCR-tutkimuksia. Harrastesiipikarjassa todettiin joko vasta-aine- tai PCR-tutkimuksella *M. synoviae* -tartunta 14 pitopaikassa. Kolmessa tuotantopölvien munintakanalassa todettiin *M. synoviae* -tartunta.

Sikaruusua (*Erysipelothrix rhusiopathiae*) todettiin kuudessa munintakanalassa ja yhden tilan kahdessa kalkkunaparvessa. *Pasteurella multocida* -bakteerin aiheuttamia tulehduksia todettiin siipikarjassa yhteensä kolmesti: vanhempaispölvien broileriparvessa, munintakanaparvessa ja tuotantopölvien kalkkunaparvessa. *Pasteurella multocida* aiheuttaa joko kroonisen taudinkuvan tai äkillistä suurta kuolleisuutta.

Suolinkaisten määrä lattiakanaloissa on lisääntynyt ja ajoittain niitä kulkeutuu myös kulutusmuniin. Ruokavirasto on elinkeinon kanssa yhteistyössä kehittänyt suolinkaisseurantaohjelman, jotta voidaan ennaltaehkäistä voimakkaat loistartunnat, jotka myös heikentävät lintujen terveyttä sekä tuotantoa. Siipikarjassa esiintyvät suolinkaiset eivät tartu ihmiseen eikä muihin nisäkkäisiin. [Ohjelmasta](#) löytyy tietoa Ruokaviraston verkkosivuilta.

Marekin tautia todettiin 10 harrastekanalassa, mutta tuotantosiipikarjassa tautia ei todettu. Munintakanat ja vanhempaispolven linnut rokotetaan Marekin tautia vastaan. Tarttuvaa henkitorventulehdusta (ILT) todettiin harrastekanoilla kahdessa pitopaikassa. Sinisiipitautia (CAV) todettiin yhdessä vanhempaispolven munintakanaparvessa. Kliinistä (oireellista) tarttuvaa aivo- ja selkäydintulehdusta (AE-tautia) ja Gumboron tautia (IBD) ei todettu vuonna 2025. Tuotantosiipikarjan emoparvien linnut rokotetaan Gumboron tautia, sinisiipitautia ja AE-tautia vastaan poikasten suojaamiseksi taudilta. Myös munintakanoja rokotetaan usein AE-tautia vastaan, koska AE-virustartunta voi aiheuttaa muniville linnuille 5–10 % muninnanlaskun, joka jatkuu pari viikkoa.

Siipikarjan adenoviruksen (FAdV) aiheuttamaa tarttuvaa maksatulehdusta (inclusion body hepatitis, IBH) todettiin pieninä taudinpurkauksina vuoden 2025 aikana. Suomessa todettiin edelleen myös siipikarjan suolistoviruksia, kuten reovirusta, kanan astrovirusta ja lintujen nefriittivirusta 3. Näitä viruksia todetaan heikon kasvun ja suolistotulehdusten yhteydessä sekä taudinaiheuttajasta riippuvaisissa taudinkuvissa, kuten jännetupentulehdusten yhteydessä (reovirus) ja munuaismuutosten yhteydessä (astrovirkukset). Reoviruksen aiheuttamat tautitapaukset vähenivät merkittävästi rokottamisen myötä.

Seurantatutkimukset

Siipikarjan tautitilannetta seurataan lintuinfluenssan (AI), Newcastlel taudin (ND, *Orthoavulavirus javaense*, avian paramyxovirus 1, PMV-1) ja salmonellan varalta viranomaisten ylläpitämillä seurantaohjelmilla. Liitteessä B on kooste vuosina 2016–2025 tehdyistä siipikarjan lintuinfluenssan ja Newcastlel taudin tutkimuksista (taulukko B7).

Lintuinfluenssanäytteenotto kohdennettiin eri siipikarjalajeihin komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 ja Suomen lintuinfluenssaseurantaohjelman mukaisesti. Näytteitä otettiin seuraavien siipikarjalajien ja -tuotantomuotojen pitopaikoista: broileri- ja munintakanaemot, munintakanat (luomutuotanto ja ulkokananmunien tuotanto), luomubroilerit, kalkkunaemot, ankat, hanhet, sorsat ja fasaanit. Lintuinfluenssavasta-aineita ei todettu.

Newcastlel taudin varalta tavoitteena oli ottaa näytteet kaikista siipikarjan vanhempaispolven ja isovanhempaispolven pitopaikoista. EU-seurannassa tutkittiin 46 pitopaikkaa PMV1-vasta-aineiden varalta, ja vasta-aineita todettiin viidessä pitopaikassa, mutta virulenttia PMV1-virusta ei todettu. Yhdellä tilalla todettiin avirulentti (= tautia aiheuttamaton) PMV1-virus.

Sisämarkkinakauppaan hyväksytyissä siipikarjan pitopaikoissa toteutetaan komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/2035 mukaista taudinseurantaohjelmaa seuraavien taudinaiheuttajien varalta: *Salmonella Gallinarum/Pullorum*, *Salmonella arizonae*, *Mycoplasma gallisepticum* ja *Mycoplasma meleagridis*. Vuonna 2025 hyväksytyjen pitopaikkojen seurantatutkimuksina tutkittiin *M. gallisepticum* -vasta-aineiden varalta 2 505 broileriemon ja 697 munintakanaemon ja tuotantopolven munintakanan verinäytteet. *Salmonella Gallinarum/Pullorum* -vasta-aineiden varalta tutkittiin 1 720 broileriemon ja 480 munintakanaemon ja tuotantopolven munintakanan verinäytteet. Lisäksi tutkittiin muina vientitutkimuksina 220 munintakanaemon 60 broileriemon verinäytettä *M. synoviae* -vasta-aineiden varalta.

Taulukko 7a. Siipikarjan EU-seurantaohjelman lintuinfluenssavasta-ainetutkimukset vuonna 2025.

Luku-määrä	Emo-kanalat ¹⁾	Luomu- ja free-range -kanalat	Luomu-broilerit	Hanhet ja ankat ²⁾	Emo-kalkkunat	Tarhatut riistalinnut ³⁾	Yhteensä	Positiivisia
Näytteet	360	449	10	40	30	123	1 012	0
Pitopaikat	36	43	1	2	3	10	95	0

Taulukko 7b. Siipikarjan EU-seurantaohjelman newcastlentautivasta-ainetutkimukset vuonna 2025.

Luku-määrä	Emo-kanalat ¹⁾	Hanhet ja ankat ²⁾	Emokalkkunat	Tarhatut riistalinnut ³⁾	Yhteensä	Positiivisia
Näytteet	2 100	60	180	419	2 759	56
Pitopaikat	35	1	3	7	46	5

¹⁾ Munintakanojen ja broilereiden emot²⁾ Emo- ja tuotantopolvi³⁾ Tarhatut fasaanit ja sinisorsat**Taulukko 8.** Siipikarjan virustautien tutkimukset vuonna 2025 tutkimussyiden mukaisesti.

Tutkimusyy	Lintuinfluenssa		Newcastlentauti	
	Vasta-ainetutkimukset (pos.tilat/pos.näytteet)	Virusosoitus (pos.tilat/pos.näytteet)	Vasta-ainetutkimukset (pos.tilat/pos.näytteet)	Virusosoitus (pos.tilat/pos.näytteet)
EU-seuranta	1 012 (0/0)	40 (0/0)	2 759 (5/56 ^{1/2)})	16 (0/0)
Tuonti	1 458 (0/0)	0 (0/0)	2 968 (0/0)	0 (0/0)
Taudinsyyn selvitys	155 (0/0)	1 037 (0/0)	215 (2/16 ¹⁾)	1 287 (1/7 ²⁾)
Yhteensä	2 625 (0/0)	1 077 (0/0)	5 942 (7/72^{1/2)})	1 303 (1/7²⁾)

¹⁾ Serologisesti positiivisia tuloksia, ei todettu taudin oireita eikä virusta.²⁾ Yhdellä tilalla todettu avirulentti PMV1.

Salmonella

Siipikarjan lakisääteinen salmonellavalvontaohjelma kattaa broilerien, kalkkunoiden ja munintakanojen kaikki ikäpolvet. Salmonellan esiintyvyys on matala ja on yleisesti ottaen pysynyt tavoitetason mukaisena, eli alle yhdessä prosentissa.

Salmonellaa todettiin kolmessa siipikarjan pitopaikassa (13 pitopaikassa 2024).

Tuotantopolven munintakanoissa salmonellaa todettiin kahdessa pitopaikassa. Yhdessä pitopaikassa todettiin *S. Enteritidis* kolmessa munivassa parvessa. Toisessa pitopaikassa todettiin *S. Typhimurium* yhdessä munivassa parvessa. Lisäksi salmonellaa todettiin yhdessä pienimuotoisen toiminnan pitopaikassa. Serotyyppi oli *S. Typhimurium*. Broilereissa ja kalkkunoissa ei todettu salmonellaa vuonna 2025.

Lisäksi harrastepitopaikan riikinkukosta todettiin erittäin harvinaista serotyyppiä *S. Gallinarum* biovar Duisburg.

Tuotantosiipikarjan ja siipikarjan harrastajien terveydenseurantapaketti

Siipikarjan pitäjille suunnattu siipikarjan terveydenseurantapaketti on tarkoitettu sekä tuotantosiipikarjan pitäjille että maatiaiskanarotujen säilyttäjille ja harrastesiipikarjan pitäjille. Yhteen siipikarjan terveydenseurantapakettiin kuuluu tutkittavasta parvesta 20 linnun verinäytteet, joista tutkitaan 1–3 vapaavalintaista pakettiin kuuluvaa tautia. Terveydenseurantapaketin avulla saadaan tietoa siipikarjan tautitilanteesta ja tuotantosiipikarjan rokotusten onnistumisesta. Vuonna 2025 tutkimuksiin lähetettiin 64 tilalta yhteensä 161 näyte-erää, joka on vähän vähemmän kuin edellisenä vuonna (75/164).

Kanojen ja broilerien tautitilannetta seurataan tutkimalla verinäytteistä vasta-aineita erityisesti IBV-, ILT- sekä *M. gallisepticum*- ja *M. synoviae* -tartuntojen varalta. Vanhempaispolvien näytteistä tutkitaan pääasiassa Gumborotaudin, AE-taudin, sinisiipitaudin sekä IB-viruksen rokotevasteita. Näyte-eristä valtaosa tutkittiin tuotantosiipikarjan vanhempaispolvista, eli 101 oli broilereiden vanhemmista ja 16 munintakanojen isovanhemmista ja vanhemmista. Lisäksi tutkittiin 17 näyte-erää broilerien tuotantopolvesta ja 3 munintakanojen tuotantopolvesta, mikä on merkittävästi vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Harrastekanoista tutkittiin 13 näyte-erää, mikä vastaa edeltävän vuoden näytemäärää.

Taulukko 9. Tuotantosiipikarjan kanojen ja broilereiden terveydenseurantanäytteet vuosina 2016–2025.

Vuosi	AE	CAV	IB	IBD	APV	ILT	<i>M. gallisepticum</i>	<i>M. synoviae</i>
2016	1 728	2 713	1 141	1 913	980	1 001	980	980 ¹⁾
2017	1 300	1 900	1 018	1 900	770	838	795	795
2018	1 370	1 509	979	1 340	880	819	995	995
2019	1 840	1 928	1 277	1 908	351	469	439	439
2020	2 251	1 931	1 774	1 265	51	559	360	360
2021	2 049	2 299	2 892	1 945	46	470	502	502
2022	1 660	1 740	2 230	1 460	20	120	140	140
2023	2 470	2 870	4 049	2 790	20	80	460	460
2024	2 376	1 800	3 976	2 641	90	215	340	340
2025	2 919	1 710	4 315	1 980	28	346	220	220

¹⁾Positiivisia näytteitä yhdessä emokanalassa.

Kalkkunoiden terveydenseurantapaketissa tutkitaan verinäytteistä vasta-aineita PMV-3-tartunnan ja aMPV:n sekä *M. gallisepticum*-, *M. synoviae*- ja *M. meleagridis*-tartuntojen varalta. Kaikki Suomeen tuotavat emoparvet tutkitaan ohjelman mukaisesti, ja näytteitä lähetettiin terveydenseurantaan vuonna 2025 yhteensä 8 kertaa. Kalkkunoiden tautitilanne Suomessa on tällä hetkellä niin hyvä, ettei kalkkunoita tarvitse yleisesti rokottaa mitään tartuntatauteja vastaan. Ainoastaan yksittäistapauksissa joitakin kalkkunaparvia on rokotettu sikaruusua vastaan.

Taulukko 10. Tuotantosiipikarjan kalkkunoiden terveydenseurantanäytteet vuosina 2016–2025.

Vuosi	APV	PMV-3 ²⁾	<i>M. gallisepticum</i>	<i>M. synoviae</i>	<i>M. meleagridis</i>
2016	120	220 (44)	120	120	120
2017	180	280 (54)	180	180	180
2018	140	240 (9)	160	160	160
2019	242 ¹⁾	302 (22)	120	120	120
2020	137 ¹⁾	277 (0)	261	257	257
2021	213	281 (19)	221	221	221
2022	0	240 (0)	240	240	240
2023	0	281(0)	225	225	225
2024	0	263(12)	245	245	245
2025	0	200 (0)	201	201	201

¹⁾ Näytteissä myös positiivisia, mutta niiden merkitys on epäselvä.

²⁾ Näytteiden kokonaismäärä, suluisia positiiviset.

4 Lampaiden ja vuohien sairaudet

Lampailla ja vuohilla tautitilanne on pysynyt hyvänä eikä a-c-luokan tauteja tai muita torjuttavia eläintaukeja todettu vuonna 2025. Lampaiden ja vuohien merkittävimpää tutkimussyitä olivat tautien seuranta (lampaiden maedi-visna (MV) ja vuohien artriitti-enkefaliitti (CAE) sekä scrapie ja brusella), sairauden tai luomisen syyn selvitys, lihantarkastus ja loistilanteen kartoitus.

Tautidiagnostiikka

Vuonna 2025 tutkittiin patologis-anatomisesti 70 tilalta 144 pienmärehitjänäytettä, joista lampaista oli 121 ja vuohista 23. Näytteitä tutkittiin selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna (90 näytettä v. 2024). Näytteistä kymmenen oli lihantarkastuksen yhteydessä otettuja. Valvontaeläinlääkärit lähettivät näytteitä eläinsuojeluongelmiin liittyvien epäilyjen vuoksi neljältä lammastilalta, joista kahdella oli myös vuohia.

Taulukko 11. Lampaiden ja vuohien patologisten näytteiden lukumäärät tutkimussyyn mukaan jaoteltuina 2016–2025.

LAMMAS										
Tutkimussyy	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Taudinsyy	110	115	79	91	82	65	87	79	70	53
Luomisen syy	12	17	23	8	10	11	16	15	13	59
Lihantarkastus	24	16	21	5	7	18	7	5	6	9
Yhteensä	146	148	123	104	99	94	110	99	89	121

VUOHI										
Tutkimussyy	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Taudinsyy	18	13	20	7	9	4	9	12	1	12
Luomisen syy	2	0	0	4	4	0	0	0	0	11
Lihantarkastus	0	0	0	0	5	2	0	3	0	0
Yhteensä	20	13	20	11	18	6	9	15	1	23

Vuonna 2025 lampaiden ja vuohien luotuja sikiöitä tutkittiin (OH4S) -projektin rahoituksella maksutta, mikä näkyi lisääntyneenä luomisnäytteiden määränä. Luomisen syyn selvittämiseksi tutkittiin patologis-anatomisesti yhteensä 70 sikiönäytettä 21 lammastilalta ja kahdelta vuohitilalta. Tartunnallisia luomisen aiheuttajia olivat *Bacillus licheniformis*, *Staphylococcus aureus* ja *Toxoplasma gondii*, joita kutakin todettiin yhdellä lammastilalla. Lisäksi yhdellä luoneella kutulla oli kohtutulehdus, josta eristettiin *L. monocytogenes*.

Valtaosa sairauden syyn selvitysnäytteistä oli kokonaisia eläimiä, pääosin nuoria karitsoita. Tavallinen löydös oli juoksutusmahan tai suoliston loistartunta (*Strongylida* -lahkon

sukkulamadot tai *Eimeria* sp.-kokkidit) ja siihen liittyvä ripuli tai kuihtuminen. *Haemonchus contortus*-sukkulamatoja todettiin kahdeksan lammastilan näytteissä. Kahdella lammastilalla todettiin *Chorioptes bovis* -punkin aiheuttama tulehdus vuohisalueen ihosta. Lihantarkastuksen yhteydessä otetuissa näytteissä todettiin kahdella lammastilalla *Taenia hydatigena* -heisimadon toukkarakkuloita (*Cysticercus tenuicollis*). Yhdessä lammasnäytteessä oli keuhkomatoja.

M. haemolytica oli keuhkotulehduksen aiheuttaja yhdellä loistartunnan vaivaamalla lampaalla. Hengitystieoireiden takia yhdeltä lammastilalta lähetettiin syväselvitysnäytteitä, joista todettiin *Mycoplasma ovipneumoniae*. *Clostridium perfringens* tyyppi D-enterotoksemia todettiin yhdessä lammasta ja yhdessä vuohinäytteessä. Yhden lampaan paiseista eristettiin *Actinobacillus lignieresii*. Bibersteinia trehalosi eristettiin lampaan kroonisesta niveltulehduksesta. *S. aureus* oli akuutin utaretulehduksen aiheuttaja yhdellä uuhella ja yhdellä kutulla. Tulehtuneiden sorkkien selvitysnäytteitä tutkittiin sorkkamädän varalta kolmelta lammastilalta. Sorkkamädän aiheuttajaa, *Dichelobacter nodosus* -bakteeria, ei todettu.

Orf-virusta todettiin vuoden aikana 11 lammastilalla. Yhteensä Orf-viruksen varalta tutkittiin näytteitä 13 lammastilalta.

Lampaiden ja vuohien ulostenäytteitä tutkittiin 32 lähetystä 26 tilalta. Ripulin aiheuttajaa etsittiin 12 lammastilan näytteistä ja 17 tilan näytteissä tutkimussyynä oli loistilanteen kartoitus. Merkittävimmät löydökset olivat suoliston sukculamatojen (*Strongylida* sp.) munat ja *Eimeria* sp. -kokkidit.

Seurantatutkimukset

Lampaiden ja vuohien scrapie-taudin seurantaa toteutetaan tutkimalla raatokeräilyalueella yli 18 kuukauden ikäiset kuolleet ja lopetetut lampaat ja vuohet scrapien varalta, näytteet otetaan 1. luokan sivutuotteiden käsittelylaitoksessa. Lisäksi niiden pitopaikkojen, jotka sijaitsevat keräilyalueen ulkopuolella ja joissa on vähintään 50 uuhta tai kuttua, tulee lähettää tutkittavaksi vähintään yksi vuoden aikana kuollut tai lopetettu yli 18 kuukauden eläin. Vuonna 2025 näytteitä lähetettiin kaikkiaan 24 keräilyalueen ulkopuoliselta tilalta (yhteensä 26 näytettä). Teurastamoissa otetaan lisäksi näytteet kaikista niistä yli 18 kuukauden ikäisistä lampaista ja vuohista, joissa havaitaan merkkejä näivettymisestä tai hermostollisia oireita tai, jotka on hätäteurastettu. Vuonna 2025 klassista scrapieta ei todettu yhdessäkään lampaiden tai vuohien pitopaikassa. Epätyypillistä scrapieta todettiin yhdellä lammastilalla.

Liitteessä B on esitetty scrapieseurannan tulokset vuosina 2016–2025 (taulukko B4).

Pienten märehitijöiden lentivirustartuntojen (MV ja CAE) osalta tilannetta seurataan vapaaehtoisen terveystarkastuksen avulla. Lampaiden ja vuohien MV/CAE-näytteitä tutkittiin vuoden 2025 aikana 35 eri pitopaikasta, yhteensä 1 469 näytettä (taulukko 12). Tutkimuksissa ei todettu MV/CAE-tartuntoja.

Luomistautiseurantaa (*Brucella melitensis*) toteutettiin tutkimalla pienten märehitijöiden vapaaehtoisen MV/CAE-terveystarkastuksen puitteissa kerätyt verinäytteet, sekä teurastamoilta teurastuksen yhteydessä kerättyjä verinäytteitä. Teurastamoilla näytteenotto kohdennettiin tiloihin, jotka oli valittu satunnaisotannalla tai jotka kuuluivat sinikielitaudin riskialueeseen, sekä tiloihin, joille on siirretty ulkomaista alkuperää oleva nauta, lammas tai vuohi. Yhteensä näytteitä tutkittiin brusellan varalta lampaista 2254 ja vuohista 18. Seurannassa ei todettu brusellatartuntoja.

Syyskuun alusta alkaen toteutetussa tehostetussa sinikielitautiseurannassa lampaiden tautiseurannan otantaan lisättiin kaikki sinikielitaudin riskialueen lammastilat. Kaikki syksyn aikana teurastamoilla kerätyt näytteet (yht. 363 kpl) tutkittiin myös sinikielitaudin vasta-aineiden varalta, eikä vasta-aineita todettu.

Tämän lisäksi teurastamoilta otetuista verinäytteistä tutkittiin Q-kuume vasta-aineita yhteensä 799 lampaan ja 15 vuohen verinäytteestä. Q-kuume-vasta-aineita ei todettu.

Taulukko 12. Lampaiden ja vuohien terveysvalvonnan sekä brusella- ja scrapieseurannan tulokset vuonna 2025. Maedi-visna/CAE, klassista scrapieta tai bruselloosia ei todettu.

Eläinlaji	Maedi-visna/ CAE vasta-aineet		Scrapie prionin osoitus		Brucella vasta-aineet		Brucella bakteeriviljely	
	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat
Lammas	1 466	35	1 643	601	2 254	108	59	22
Vuohi	3	1	208	74	18	2	11	2
Yhteensä	1 469	35	1 851	675	2 272	110	70	24

Liitteessä B lampaiden ja vuohien MV/CAE-terveysvalvonnan ja brusellaseurannan tuloksista (taulukko B8).

5 Kalojen ja rapujen sairaudet

Kalojen ja rapujen tautitilanne oli vuonna 2025 kohtalainen. Lakisääteisesti vastustettavia tauteja ei todettu. Läntisellä Ahvenanmaalla vuonna 2022 todetun IHN-taudin hävittämishjelma päättyi, rajoitukset purettiin ja alueen vapaa asema palautettiin. Näin ollen koko Suomi on vapaa kalojen a-c luokan taudeista ensimmäistä kertaa sitten 2000-luvun alun. Flavobakteeritartuntoja (sekä kylmän veden flavobakteerin, *Flavobacterium psychrophilum*, että lämpimän veden flavobakteerin, *Flavobacterium columnare*) aiheuttamia tartuntoja) todettiin runsaasti. Lisäksi *Yersinia ruckeri* biotyypin 2 bakteeritartuntojen määrä oli korkea.

Tautidiagnostiikka

Vuonna 2025 tutkittiin eläintautien varalta yhteensä 13 098 kasvatettua kalaa, joista 3 244 tutkittiin taudinsyyn selvityksenä. Luonnonkaloja tutkittiin yhteensä 1 572. Yleisimmät bakteeritartuntojen aiheuttajat suomalaisessa kalanviljelyssä olivat edellisvuosien tapaan flavobakteeritartunnat; sekä *Flavobacterium psychrophilum* että *Flavobacterium columnare* -tartuntoja esiintyi runsaasti (kuva 2). Lisäksi todettiin runsaasti *Yersinia ruckeri* biotyypin 2 -bakteerin aiheuttamia tartuntoja sekä sisävesi- että merialueella. Vuonna 2025 todettiin lisäksi edellisvuotta enemmän vibrioositartuntoja merialueella, sekä epätyypillistä paisetautia eli *Aeromonas salmonicida* -bakteerin epätyypillisten kantojen aiheuttamia tartuntoja, pääosin sisävesialueella.

Vesihomeen (*Saprolegnia* spp.) aiheuttamia ongelmia on raportoitu sisämaan kalankasvatustilastoilta laajasti. Tehokkaan hoidon puuttuminen tekee taudista erityisen haasteellisen. Ruokavirasto pyrkii aktiivisesti etsimään ratkaisuja vesihomeongelmaan useiden hankkeiden ja vesihomeverkoston kautta.

Tarttuvaa haimakuoliotautia aiheuttavaa virusta (IPN) esiintyi vuonna 2025 sekä sisämaassa että merialueella lähes yhtä monella laitoksella kuin edellisvuonna (kuva 2). Sisämaassa esiintyi vuonna 2025 ainoastaan genoryhmän 2 IPN-viruksia. Genoryhmän 2 IPN-virustartuntojen määrässä ei ole sisävesialueella ollut suurta muutosta viime vuosina. Sisävesialueella ei toistaiseksi ole todettu lakisääteisesti vastustettavia, korkeampaan taudinaiheuttamiskykyyn yhdistettyjä genoryhmän 5 IPN-virustartuntoja.

Kalojen ortoreovirus (PRV) eristettiin Suomessa ensimmäisen kerran vuonna 2023 Perämereltä läheltä Tornionjokisuuta pyydystetyltä merilohelta. Vuonna 2025 PRV todettiin ensimmäisen kerran sisävesialueella. Vuoden 2025 PRV-tartunnat todettiin luonnosta peräisin olevilla laitokselle siirrettyillä merilohilla ja kalankasvatustilastoilla kasvatetuilla kirjolohilla ja siiioilla. Merilohilla on todettu viruksen genotyyppi 1 (PRV-1) ja meritaimenilla, kirjolohilla ja siiioilla genotyyppi 3 (PRV-3).

Rapujen taudit

Suomessa esiintyvistä raputaudeista leväsienien *Aphanomyces astaci* aiheuttamaa rapuruttoa havaitaan vuosittain ja se on laajalle levinnyt erityisesti täplärapupopulaatioissa. Vuonna 2025 tutkittiin jokirapuja kahdesta eri vesistöstä. Yhdestä vesistöstä tutkittiin jokirapunäytteitä

kahdesta eri populaatiosta, joissa oli todettu jokirapujen massakuolemia. Vesistön rapupopulaatioissa todettiin kliininen rapurutto, joka oli genotyyppiä A, eli jokiraputyypin rapurutto. Lisäksi toisessa vesistössä, jossa aikaisemmin ei ole rapuruttoja todettu, todettiin jokiravulla täpläraputyypin rapurutto (genotyyppi B).

Äyriäisten valkopilkkutautivirusta (WSD, White Spot Disease) tutkittiin vuonna 2025 yhdestä vesistöstä saapuneista jokirapunäytteistä. Tautia ei todettu.

Luonnonkalojen tutkimukset

Luonnonvaraisia kaloja tutkittiin taudinsyyn varalta yhteensä 47 kalaa. Tutkittuja kalalajeja olivat ahven, kilohaili, kuha, lahna, made ja siika. Merkittäviä tautiepidemioita ei todettu.

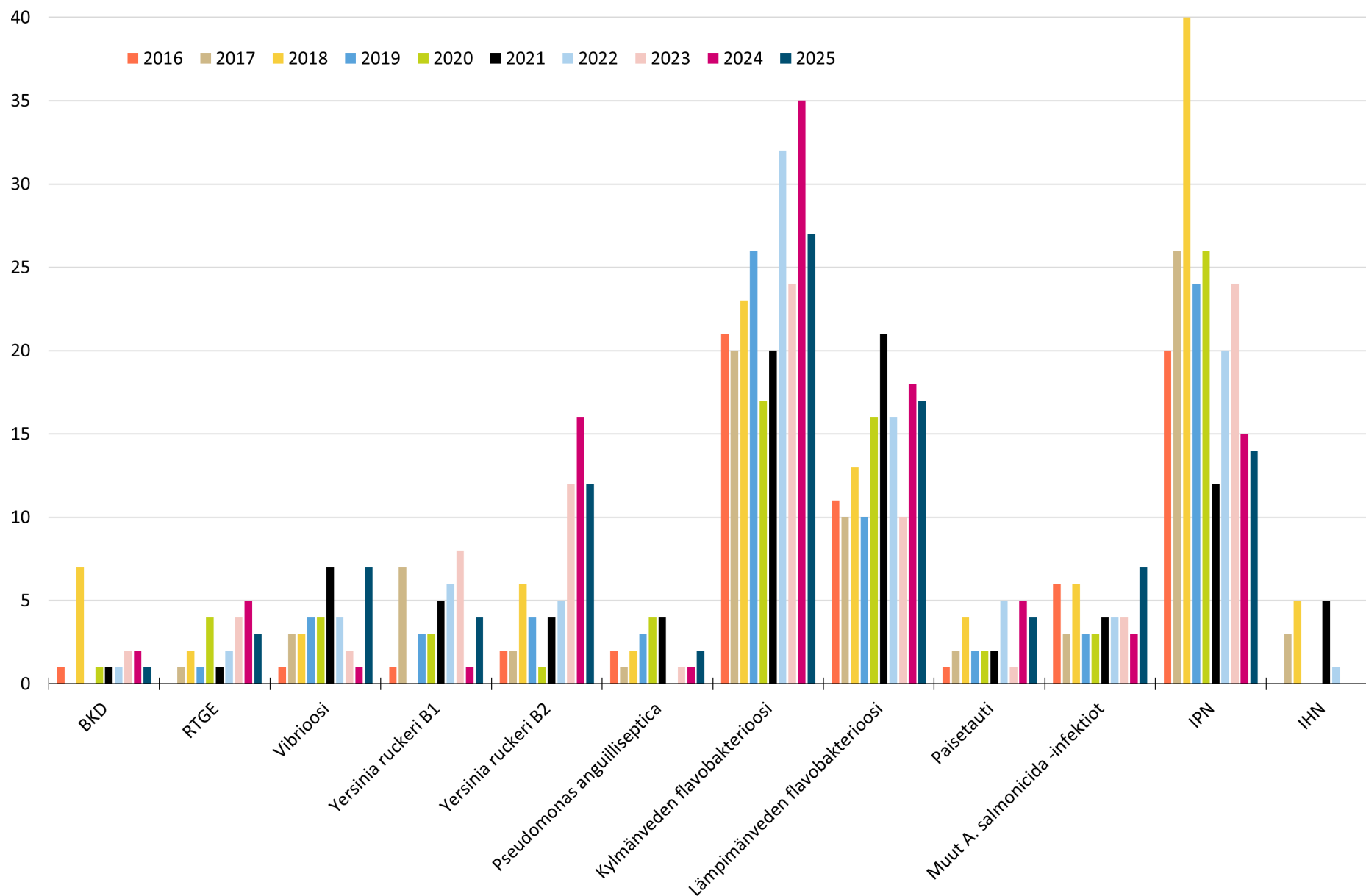
Tornionjoen lohien terveydenseuranta-projektin tutkimuksiin saatiin Suomen puolelta vain kolmen merilohen näytteet. Tutkituilla lohilla ei todettu tarttuvaa virustautia, mutta kaikilla kolmella kalalla todettiin heisimatotartunnat. Tornionjoen lohien terveyden seurantaa tehdään yhteistyössä Ruotsin valtion eläinlääketieteellisen laitoksen (SVA) kanssa. Vuosien 2020–2024 tutkimuksista julkaistiin vuonna 2025 erillinen raportti.

Seurantatutkimukset

Suomessa kasvatetaan reilua kymmentä kala- ja rapulajia sekä elintarvikkeeksi että istutuksia varten. Nämä lajit ovat alttiita yhdeksälle lainsäädännön nojalla vastustettavaksi luetteloidulle taudille. Suomelle myönnetty tautistatukset on listattu taulukossa liitteessä D. Tietyn taudin seuranta kohdistetaan sille herkkiin lajeihin. Vesiviljelyeläinten riskiperusteisen eläintautiseurannan tavoitteena on IHN-, IPN-, VHS-, ISA-, SAV-, KHV-, SVC- ja WSD tartuntojen, sekä uusien vakavien tautien varhainen havaitseminen pitopaikoissa. Tauteja valvotaan tarkastuksin ja näytteenotoin. BKD-taudin leviämistä pyritään rajoittamaan vapaaehtoisen terveystarkastuksen avulla ja terveystarkastukseen kuluvat pitopaikat tarkastetaan ja niiltä otetaan näytteet vuosittain. Lisäksi *Gyrodactylus salaris* -lohilaisen leviämistä Ylä-Lappiin seurataan säännöllisin näytteenotoin. Lohilaisen esiintymistä Tornionjoen vesistössä seurataan joka toinen vuosi.

Vesiviljelyeläimiä tutkitaan tautien varalta myös vientiin ja tuontiin liittyen, sekä tautiepäilyjen yhteydessä. Luonnonvaraisia kaloja tutkitaan kalatautien varalta silloin, kun niitä tai niiden sukusoluja otetaan viljelyyn emokalastoja tai istukaspoikasten tuottamista varten, kun kaloja tai sukusoluja siirretään merialueelta sisävesialueelle (ylisiirrot), sekä tautiepäilyjen yhteydessä.

Liitteessä B on koosteet kalojen riskiperusteisen seurannan ja muiden seurantaohjelmien virustautitutkimuksista (taulukko B9), BKD-tutkimuksista (taulukko B10) ja *Gyrodactylus salaris*-tutkimuksista (taulukko B11). Näiden lisäksi kaloja tutkittiin IHN-tautivapauden palauttamiseen liittyvässä seurantaohjelmassa, emokalapyyntien ja vientien yhteydessä sekä tautiepäilytapauksissa (taulukko B12).

Kuva 2. Yleisimpien kalatautibakteeri- ja virustartuntojen esiintyvyys Suomessa vuosina 2016–2025. Y-akselilla kalankasvatustilastojen lukumäärä, joissa tautia on todettu. Yleisimmin löydettiin poikasvaiheessa tautia aiheuttavia flavobakteereita sekä *Yersinia ruckeri* biotyypin 2-bakteeritartuntoja. Säännöllisesti seurattavista virustaudeista todettiin vuonna 2025 ainoastaan tarttuvaa haimakuolientautia (IPN).

6 Hevosten sairaudet

Hevosten tautien tutkimuksissa merkittävimpiä tutkimuskohteita olivat sairauden, luomisen tai kuolinsyyn selvittäminen, orien siitoskäyttöön ja hevosten sekä niiden sperman tuontiin ja vientiin liittyvät syyt. EU-alueelta tuotuja hevosia tutkittiin myös tuontivaatimusten puutteiden vuoksi astumataudin (dourine), räkätaudin (malleus) ja näivetystaudin (equine infectious anemia, EIA) varalta.

Tautidiagnostiikka

Vuonna 2025 patologinen ruumiinavaustutkimus tehtiin 28 hevoselle (33 hevoselle vuonna 2024). Näistä 15 oli luomisen syyn tai pikkuvarsojen sairauden syyn selvityksiä, loput olivat vanhempien eläinten sairauden ja kuolinsyyn tutkimuksia. Lisäksi tutkittiin yksi tapaus, joista tuli tutkittavaksi pelkkä elinnäyte (istukka). Oikeuspatologinen tutkimus tehtiin yhden hevosen kaviolle sekä yhden hevosen luille (kolme avaustutkimusta vuonna 2024). Suurimmassa osassa luomisen syyn selvityksistä ei todettu spesifistä syytä tiineyden keskeytymiselle. Viidessä tapauksessa todettiin viitteitä istukkatulehduksesta, joista kahdessa todettiin *Streptococcus equi* sp. *zooepidemicus*. Hevosen herpesviruksen aiheuttamia luomisia ei todettu vuonna 2025 (kaksi tapausta vuonna 2024). Viime vuosina herpesviruksen aiheuttamia luomisia on ollut enimmillään muutama vuodessa, ja arteriittivirus on todettu luomisen syyksi viimeksi vuonna 2011.

Pääntauti

Pääntaudin aiheuttaja *Streptococcus equi* sp. *equi* varmistettiin Ruokavirastoon tulleissa tai muiden pääntautinäytteitä tutkivien laboratorioden varmistukseen lähettämissä näytteissä kolmessa tapauksessa.

Hevosen herpesvirusten EHV-1 ja EHV-4 aiheuttamia eri tautimuotoja todettiin

Herpesviruksen aiheuttaman luomisen, eli virusabortin aiheuttaa lähes aina EHV-1-virus, jonka lisäksi EHV-1 voi aiheuttaa neurologisia oireita. Hengitystieoireina ilmenevän rhinopneumoniitin puolestaan voivat aiheuttaa molemmat virukset. EHV-1- ja EHV-4-virusten varalta diagnostisia näytteitä on tutkittu sairauden syyn selvittämiseksi; yleisimmät tutkimuskohteet ovat hengitystieoireilun, neurologisten oireiden tai luomisen syyn selvittäminen, lisäksi näytteitä tutkitaan jonkin verran tartunnan poissulkemiseksi esim. eläinten siirtojen ja myyntien yhteydessä. Hevosten näytteiden tutkimusmäärät herpesvirusten varalta ovat vuosittain melko pieniä, mikä vaikuttaa esiintyvyyden arviointiin, mutta molempien virusten aiheuttamia tautimuotoja esiintyy Suomessa vuosittain. Ruokaviraston ulkopuolisten laboratorioden on toimitettava herpesvirustartunnoista eristämänsä EHV-1- ja EHV-4-kannat tai positiivinen DNA-näyte Ruokavirastoon, ja vuosittain laboratorioista lähetetään Ruokavirastoon muutamia EHV-1 ja/tai EHV-4 näytteitä. Vuoden 2025 tutkimuksissa Ruokavirastossa todettiin yksi EHV-1-tapaus aikuisen, neurologisesti oireilleen hevosen näytteessä sekä kaksi EHV-4-tartuntaa.

Hevosinfluenssaa tai virusarteriittia ei todettu

Hevosinfluenssan varalta tutkittiin 11 hevosta vuonna 2025 tutkimalla sierainlimanäytteitä viruksen varalta. Yhtään tapausta ei todettu.

Myöskään virusarteriitti -tartuntoja ei todettu vuonna 2025 luomisen tai sairauden syyn selvityksen vuoksi tutkituissa näytteissä; näytteitä tutkittiin luomisen syyn selvitykseen lähetettyjen varsojen lisäksi 18 hevosesta.

Siitosoritutkimuksista

Tarttuvan kohtutulehduksen (CEM) aiheuttajan, *Taylorella equigenitalis* -bakteerin varalta tutkittiin lainsäädännön ja Hippoksen ohjeistuksen mukaisesti jalostusorit, yhteensä 265 orihevosta. *T. equigenitalis* -tartuntoja ei todettu yhdelläkään orilla. Edellisen kerran *T. equigenitalis* -tartunta todettiin vuonna 2023 islanninhevosella. Vuonna 2025 tutkittiin 162 siitosoria virusarteriitin varalta kielteisin tuloksin. Virusarteriitin vasta-aineita todettiin kaikkiaan 8 siitosorilla, mutta spermanäytteestä tehtyjen jatkotutkimusten tulokset olivat kaikki kielteisiä. Virusarteriitin tautitilanteessa ei ole tapahtunut muutoksia viime vuosina. Virusarteriittitartunnan saaneita ja viruksen erittäjiksi jääneitä oreja ei ole todettu vuoden 2010 jälkeen, ja tautiin sairastuneita muita hevosia on todettu vain yksittäistapauksena, viimeksi vuodenvaihteessa 2013–2014. Siitosoritutkimukset ovat merkittävä osa virusarteriitin tautitilanteen seurantaa. Näivetystaudin varalta tutkittiin 27 siitosoria, kaikki kielteisin tuloksin.

Hevosilla ei todettu lainsäädännön nojalla vastustettavia tauteja

Sekä astumatauti, räkätauti, että EIA ovat eläintautilainsäädännön nojalla vastustettavia eläintaukeja. Räkätauti on EU-lainsäädännössä luokiteltu a-luokan taudiksi, kun taas sekä EIA että astumatauti kuuluvat d-luokkaan; näistä ensimmäinen on kansallisessa lainsäädännössä luokiteltu muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi, ja jälkimmäinen valvottavaksi eläintaudiksi. Astumatautia ei ole koskaan todettu Suomessa, räkätautia on todettu viimeksi vuonna 1942, ja näivetystautia vuonna 1943. Näivetystautia esiintyy endeemisenä Euroopan maista Romaniassa ja Italiassa, ja yksittäisiä taudinpurkauksia todetaan vuosittain muuallakin Euroopassa. Myös Euroopan ulkopuolella näivetystautia raportoidaan vuosittain. Näivetystaudin leviäminen tuontihevosten mukana on siten jatkuva uhka, erityisesti koska tauti voi esiintyä hevosella täysin oireettomana.

Hevosten näivetystautitutkimuksia tehtiin siitosoritutkimusten lisäksi hevosten sekä niiden sukuolujen tuontiin, tuontiin liittyvien puutteellisuuksien ja vientiin liittyen. Vuonna 2024 näivetystaudin varalta tutkittiin yhteensä 54 näytettä, kaikki kielteisin tuloksin.

Astumataudin (dourine) ja räkätaudin (malleus) vasta-aineet tutkittiin Ruokavirastossa tuonnin, tuontiin liittyvien puutteellisuuksien tai viennin takia 17 hevoselta. Astumataudin ja räkätaudin vasta-aineita ei todettu.

7 Porojen sairaudet

Porojen tautitilanne pysyi Ruokavirastolle toimitettujen näytteiden perustella edelleen hyvänä, vuonna 2025 poroissa ei todettu a-c-luokan tauteja tai muita torjuttavia eläintauteja. Poroilla todettiin vuonna 2025 kahta virusta, joita Suomessa ei ole aiemmin todettu, isokauriin parapoxvirusta sekä hirvirokkovirusiin kuuluvaa poron rokkovirusta. Kumpakaan on jo aiemmin todettu Ruotsissa.

Poroja ja niistä otettuja näytteitä on sairauden syyn varalta tutkittu menneinä vuosina noin 40–60 kpl. Vuonna 2025 patologiseen tutkimukseen saatiin poikkeukselliset 73 poronäytettä. Näistä elinnäytteitä oli 24 ja kokonaisia poroja 49. Suurin osa kokonaisista poroista (43 kpl) tutkittiin PORAUS-hankkeen (ks. alla) kautta. Suurin osa näytteistä tutkittiin syksyn ja talven aikana, kun poroja teurastetaan ja tarhataan. Vapaana luonnossa liikkuvien porojen mahdolliset tautitapaukset eivät välttämättä tule ilmi. Usein haaskaeläimet ehtivät syödä ruhoja ennen kuin ne löydetään, ja etenkin kesällä maaston kuolleet porot pilaantuvat nopeasti lämpimillä ilmoilla.

PORAUS-hanke

Ruokaviraston ja Helsingin yliopiston yhteinen porojen etäavaushanke PORAUS alkoi keväällä 2023. Hankkeessa porojen raadonavauksia tekivät poronhoitoalueen eläinlääkärit, jotka olivat saaneet koulutuksen avaukseen ja näytteenottoon. Osa avauksista suoritettiin etäyhteydellä Ruokaviraston patologien kanssa. Jatkonäytteet, kuten bakteriologiset ja histologiset näytteet, tutkittiin Ruokavirastossa, missä määritettiin myös lopullinen diagnoosi.

Hirvieläinten näivetystaudin (CWD) seuranta

Porojen ja muiden hirvieläinten TSE-tautitilannetta on Suomessa seurattu jo vuodesta 2003 alkaen. Hirvieläinten näivetystaudin tehoseurantaa tehtiin vuosina 2018–2021. Kaikki tutkimuksiin toimitetut, yli yksivuotiaat, itsestään kuolleet tai sairaana lopetetut hirvieläimet tutkitaan edelleen mahdollisuuksien mukaan CWD-taudin varalta. CWD-tautia ei ole koskaan todettu Suomessa poroissa (taulukko B5).

Taulukko 13. Hirvieläinten tutkimukset TSE-tautien varalta eläinlajeittain vuosina 2016–2025. Yksi TSE-positiivinen hirvi vuosina 2018, 2020 ja 2022.

Eläinlaji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	YHT.
Poro (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>)	6	16	294	616	624	127	10	7	11	28	1739
Metsäpeura (<i>Rangifer tarandus fennicus</i>)	4	13	14	12	7	25	7	9	8	7	106
Hirvi (<i>Alces alces</i>)	26	48	242	162	200	90	143	50	51	33	1045
Valkohäntäkauris (<i>Odocoileus virginianus</i>)	12	23	50	131	125	55	25	17	9	13	460
Metsäkauris (<i>Capreolus capreolus</i>)	7	13	63	208	255	101	14	18	15	4	698
Täpläkauris (<i>Dama dama</i>)	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Isokauris (<i>Cervus elaphus</i>)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Yhteensä	55	114	663	1129	1212	399	199	101	94	85	4 051

Näytteissä lois- ja bakteerilöydöksiä

Suuri osa poronäytteistä saadaan poroteurastamoilta poronlihaa tarkastavien eläinlääkäreiden lähettäminä. Kaikista vuoden 2025 poronäytteistä 19 oli lihantarkastukseen liittyviä. Sairauden tai kuolinsyyn varalta lähetettiin tutkittavaksi 54 näytettä. Loiset ovat poroilla melko yleinen löydös. Hirviekkinokkia (*Echinococcus canadensis* G10) todettiin yhden poron keuhkoissa, kun vuonna 2024 ekinokokkirakkuloita löytyi kolmelta porolta. Ekinokokkilöydös oli itäiseltä poronhoitoalueelta. Yhdellä porolla todettiin sappitiehytkystia maksassa. Rakkulaiset tai pesäkkeiset muutokset elimissä, lähinnä keuhkoissa ja maksassa, voidaan ulkonäön perusteella sekoittaa ekinokokkikystiin. Tämän vuoksi kaikki epäilyttävät rakkulalöydökset tulee toimittaa Ruokavirastolle varmistettavaksi. *Setaria tundra* -vatsakalvomatoja todettiin 15 porolla. Yksisoluisen *Sarcocystis* -suvun alkueläinloisen kudostutkimuksessa poron sydän- ja luurankolihasissa, eikä niillä ole ainakaan merkittävää vaikutusta poron terveyteen. Ihmiselle loinen ei ole vaaraksi. Kolmella porolla todettiin *Onchocerca tarsicola* -nivelmatoja, kahdella yksisoluisia *Besnoitia*-lajin loisia ja yhdellä aivokalvomato *Elaphostrongylus rangiferi*. Lisäksi loisten aiheuttamia arpia tai vähäistä tulehdusta todettiin 18 poron keuhkoissa, 14 poron maksassa, kahdella sydämessä, kahdella imusolmukkeissa ja yhdellä munuaisissa. Suurin osa eloporoista lääkittää loisten varalta vuosittain erotusten yhteydessä. Suolistoloisten varalta tutkituissa ulostenäytteissä loismäärät olivat edellisvuosien tapaan vähäisiä.

Parapoxvirusten varalta tutkittiin näytteitä 17 näytelähetyksestä. Yhdessä niistä todettiin orf-virus, yhdessä valelehmänrokkovirus ja yhdessä isokauriin parapoxvirus (engl. parapoxvirus reddeerpox). Isokauriin parapoxvirus varmistettiin näytteestä uuden sukupolven kokogénomisekvensointimenetelmällä. Isokauriin parapoxvirusta ei ole aiemmin todettu Suomessa, mutta Ruotsissa sitä on tavattu ensimmäisen kerran poroista vuonna 2023. Poronäytteistä todettiin vuonna 2025 myös toinen Suomessa aiemmin toteamaton virus, kun pororokoksi nimettyä hirvirokkoviruksen (cervidpox) aiheuttamaa tautia todettiin Suomessa vuonna 2025 yhteensä kolmesta näytelähetyksestä.

Bakteerien aiheuttamista taudeista nekrobasilloosia (*Fusobacterium necrophorum*) todettiin kahdella porolla. *Clostridium perfringens* (tyyppi A) -suolistoinfektio todettiin yhdellä porolla ja *Pasteurella multocida* aiheuttama yleisinfektio pasteurelloosi yhdellä porolla. Lisäksi yhdellä porolla todettiin suolessa *Salmonella typhimurium* -bakteereita, tartunta oli kuitenkin kohtalaisen oireeton. Useimmat muut näytteet, joissa oli mukana suolta, tutkittiin salmonellan varalta kielteisillä tuloksilla.

Taudinaiheuttajien lisäksi muita vaaroja

Porot ovat puolikesyjiä ja luonnossa alttiina monille vaaroille. Liikenne, pedot ja hankalat lumi- ja sääolosuhteet ovat merkittäviä porokuolemien aiheuttajia. Nääntyminen on etenkin kevättalvella yleinen kuolinsyy ja sen taustalla lienee useita tekijöitä. Vuonna 2025 nääntyneeksi todettiin 15 poroa. Kesän kuuma hellejakso vaikutti heikentävän poronvasojen kasvua ja yleisvointia. Kolme kuollutta vasaa todettiin kitukasvuiksi. Tarhaaminen ja lisäruokinta voi huonoina vuosina pelastaa poroja nälkäkuolemalta, mutta nostaa poronhoidon kustannuksia. Lisäruokinta voi olla myös riski, sillä poro on altis ruuansulatushäiriöille ja suutulehduksille. Liian voimakas tai äkillisesti muuttunut ruokinta voi aiheuttaa puhaltumista ja pötsin ja koko elimistön happamoitumista, kortinen ja karkea rehu sen sijaan aiheuttaa tulehdusalttiita haavaumia suuhun. Happaman pötsin aiheuttamia tulehdusmuutoksia todettiin kuudella porolla. Haavainen suutulehdus todettiin yhdeksällä porolla.

8 Turkiseläinten sairaudet

Tautidiagnostiikka

Vuoden 2025 aikana tutkittiin patologis-anatomisesti sairauden syyn selvittämiseksi kaikkiaan 128 turkiseläinnäytettä. Sairauden syyn selvitykseen tulleiden näytteiden lukumäärä oli pienempi kuin edellisvuonna, jolloin tutkittiin yhteensä 161 turkiseläinnäytettä. Minkkejä tutkittiin vuonna 2025 sairauden syyn selvittämiseksi 92, ja tarhakettuja, joista suurin osa sinikettuja, tutkittiin 36. Ulostenäytteitä tutkittiin ripulin aiheuttajien varalta yhdeltä tilalta. Ulostenäytteiden määrä on ollut pieni jo muutaman vuoden ajan.

Ruokavirastossa tutkittujen kettujen yleisimmät löydökset olivat erilaiset bakteerien aiheuttamat yleistulehdukset ja muut tulehdukset.

Minkkien yleisimmät löydökset olivat kohtutulehdus ja suolistotulehdus. Merkittävä minkkien sairaus on plasmasytoosi, jonka serologisesta diagnostiikasta vastaa yksityinen laboratorio. Plasmasytoosiin viittaavia patologis-anatomisia muutoksia on Ruokavirastossa tutkituilla minkeillä todettu aiemmin lähes vuosittain muutamilla tiloilla. Vuonna 2025 plasmasytoosiin viittaavia muutoksia todettiin sairauden syyn selvitykseen tulleilla minkeillä neljällä tilalla.

Salmonellatartunta todettiin vuoden 2025 aikana yhdellä turkiseläintilalla. Kanta oli serotyyppiä *S. Enteritidis*. Turkiseläintilojen määrä, joilla salmonella on todettu, on vaihdellut paljon vuosittain. Vuonna 2024 salmonella todettiin kahdella tilalla, vuonna 2023 kuudella tilalla, 10 tilalla vuonna 2022 ja vuonna 2021 salmonella todettiin 52 tilalla.

Tärkeitä virustautien aiheuttajia turkiseläimillä ovat parvo- ja penikkatautivirukset. Penikkatautivirustartuntoja ei vuoden aikana tehtyissä tutkimuksissa todettu. Tarhaketuilta todettiin vuoden 2025 tutkimuksissa kolme parvovirustartuntaa.

Seurantatutkimukset

Vuonna 2025 otettiin näytteitä lintuinfluenssan varalta tutkittavaksi kaikista turkiseläimistä, jotka lähetettiin Ruokaviraston laboratorioon sairaudensyyn selvitykseen. Näytteitä tutkittiin 29 tarhalta yhteensä 158. Tarhoilla ei todettu lintuinfluenssaa.

Vuonna 2025 koronanäytteitä otettiin tutkimuksiin niistä turkiseläimistä, jotka lähetettiin Ruokaviraston laboratorioon sairaudensyyn selvitykseen. Minkkejä tutkittiin 78 kpl 15 tarhalta, lisäksi tutkittiin 22 tarhakettua kuudelta tarhalta koronaviruksen varalta. Tarhoilla ei todettu koronatartuntaa (SARS-CoV-2).

Liitteessä B on esitetty turkiseläinten virustautien seurannan tulokset vuosina 2020–2025 (taulukko B13).

TME (Transmissible Mink Encephalopathy) on erittäin harvinainen tarhatuilla minkeillä esiintyvä, hitaasti etenevä keskushermoston tauti. Ruokavirasto on tutkinut vuosittain turkiseläinten aivonäytteitä TME-taudin varalta vuodesta 2006. Vuonna 2025 tuli tutkittavaksi 98 turkiseläimen näytteet TME:n varalta, näistä sinikettuja oli 31, tarhasupikoiria 12 ja minkkejä 55 kpl. Yhtään tautitapausta ei ole todettu. (Liite B, taulukko B5).

9 Mehiläisten sairaudet

Suomessa todettuja mehiläisten tärkeimpiä tauteja ovat varroapunkki ja sen levittämät virustaudit sekä *Paenibacillus larvae* -bakteerin aiheuttama esikotelomätä. Ruokavirastoon lähetettävistä näytteistä suurin osa tulee tutkittavaksi esikotelomädän varalta. Vuonna 2025 esikotelomätätutkimukseen lähetettiin 998 näytettä 202 tarhaajalta. Vuoden 2025 näytteistä 6,8 %:ssa (tarhaajista 7,2 %) todettiin *P. larvae*. Kliininen esikotelomätä todettiin yhdestä näytteestä. Aiempien vuosien tapaan positiivisten näytteiden osuus on pysynyt matalana. Vuosina 2014–2024 näytteistä on ollut positiivisia 3–11 %.

Manner-Suomessa esiintyy runsaasti *Varroa destructor* -punkkia, mutta näytteitä ei yleensä tutkita laboratoriossa. Ahvenanmaalla on ollut EU:n virallinen varroapunkista vapaan alueen asema ja punkin esiintymistä seurataan vuosittain riskiperusteisesti otettavilla seurantanäytteillä, jotka tutkitaan Ruokavirastossa. Vuonna 2025 Ahvenanmaan 57 tarhalla tutkituissa 333 näytteessä ei todettu varroapunkkia. Vuonna 2021 todettujen tartuntojen vuoksi perustetulla rajoitusvyöhykkeellä Brändön kunnassa jatkuu seuranta varroasta vapaan aseman palauttamiseksi.

Varroapunkin torjunnan myötä sisuspunkki *Acarapis woodi* on harvinaistunut koko Euroopassa, Suomessa sitä tavataan edelleen satunnaisesti. Vuonna 2025 sisuspunkkia ei todettu lainkaan.

Eurooppalaista toukkamätää todetaan yleensä muutamalla tarhalla vuodessa. Vuonna 2025 toukkamätää aiheuttavaa *Melissococcus plutonius* -bakteeria todettiin viidellä tarhalla, mutta kliinisiä tautitapauksia ei todettu.

Nosema apis ja *N. ceranae* -loisia esiintyy Suomessa yleisesti, mutta ne aiheuttavat harvoin vakavaa tautia. Vuonna 2025 nosemaa todettiin kahdella tarhalla.

Pienen pesäkuoriaisen (*Aethina tumida*) varalta Ruokavirastoon voi lähettää maksutta mehiläistarhoilta löytyneitä kuoriaisia tai toukkia tunnistettavaksi. Pientä pesäkuoriaista ei ole koskaan todettu Suomessa.

10 Seuraeläinten sairaudet

Seuraeläinten tautitilanne on pysynyt hyvänä eikä a-c-luokan tai muita torjuttavia eläintauteja todettu vuonna 2025. Ruokavirasto seuraa eläintautien esiintymistä lemmikkieläimillä pääsääntöisesti näytteistä, jotka on lähetetty maksulliseen tutkimukseen sairauden tai kuolemansyyn selvitykseen muusta syystä, kuin eläintautien seurantatutkimuksia varten. Näytteitä tutkitaan tapauskohtaisen harkinnan mukaan sellaisten eläintautien varalta, joihin esitiedot ja eläimissä todetut oireet voisivat viitata tai joita ei oireiden perusteella voida sulkea pois.

Lemmikkieläinten merkittävimpiä tutkimussyitä ovat sairauden ja kuolinsyiden selvitykset, tarttuvat taudit, eläinsuojeluun liittyvät ongelmat, perinnöllisten tautien tunnistaminen sekä pienten pentujen kuolinsyiden selvittäminen.

Tautidiagnostiikka

Vuoden 2025 alusta lähtien Ruokavirastossa on tutkittu vain koirien, kissojen ja kanien ruumiinavaus- ja ulostenäytteitä, muista lemmikkieläinlajeista on tutkittu vain viranomaisnäytteitä eläinsuojelu- tai eläintautitapauksissa. Lemmikkieläinten patologisia tutkimuksia tehtiin vuonna 2025 noin 560 eläimelle, joista koiria oli 378, kissoja 151 ja kaneja 28. Osa tutkimuksista (vuonna 2025 n. 18 %) on oikeuspatologisia ruumiinavauksia, jotka liittyvät pääosin eläinsuojelurikosepäilyihin. Ruumiinavausten lisäksi tehtiin ulostenäytteistä 144 loistutkimusta, joista koirien näytteitä oli 115, kissojen 22 ja kanien 5.

Koirat

Koirilla yleisimpiä sairauden syitä ovat erilaiset kehityshäiriöt, kasvainsairaudet, sydän-, maksa- ja munuaissairaudet sekä hermostolliset sairaudet. Tällä hetkellä koirilla esiintyvät tarttuvat taudit ovat pääasiassa hengitystieinfektioita tai ruuansulatuskanavan tulehduksia. Eri mikrobien aiheuttamaa oksennus-ripulitautia esiintyy vuosittain. Näitä infektioita vastaan ei ole tehokasta rokotetta, poikkeuksena parvovirusripuli. Parvovirusripulia esiintyy pääasiassa nuorilla rokottamattomilla koirilla ja laittomasti maahan tuoduilla pennuilla, joilla on usein heikko suoja parvovirusta kohtaan emän puutteellisen rokottamisen vuoksi. Ruokavirastossa tutkituista koiranpennuista ei vuonna 2025 todettu yhtään parvovirustartuntaa.

Vuosittain koirilla esiintyy myös niin kutsuttua kennelyskää aiheuttavia virus- ja bakteeri-infektioita sekä bakteerien aiheuttamia keuhkotulehduksia. Kennelyskää vastaan on saatavilla rokote, joka ei kuitenkaan täysin suojaa tartunnalta, mutta voi heikentää oireita.

Erityisesti pikkupennuilla tartunnalliset sairaudet ovat merkittäviä, sillä pentujen ja nuorien eläinten vastustuskyky on vielä kehittymätön. Useimmiten niillä todetaan erilaisia bakteeri-infektioita, kuten napa-, keuhko- ja yleistulehduksia, joiden tavallisimpia aiheuttajia ovat *Escherichia coli*-, *Staphylococcus pseudintermedius*- ja *Streptococcus canis*- bakteerit. Kyseisiä bakteerilajeja esiintyy yleisesti koirien elimistössä ja ympäristössä. Koiran herpesvirustartunta on sen sijaan kohtalaisen harvinainen vastasyntyneiden pentujen kuolleisuuden aiheuttaja. Vuonna 2025 Ruokavirastossa ei todettu herpesvirustartuntaa koiranpennuilla.

Loissairauksia todetaan seuraeläinten patologisissa tutkimuksissa kohtalaisen harvoin. *Neospora caninum* -alkueläinten aiheuttamat infektiot ovat koirilla harvinaisia. Vuonna 2025 ei todettu yhtään tapausta. *Giardia* sp. -alkueläimen aiheuttamia suolistoinfektioita todetaan ulostenäytteissä jatkuvasti, koska alkueläintä esiintyy yleisesti ympäristössä. Vuonna 2025 Ruokavirastossa tutkittiin koirien ulostenäytteitä giardian varalta 111 kappaletta, joista positiivisia oli 28 näytettä. Aikuisella koiralla tartunta on yleensä oireeton, mutta pennuilla tai koirilla, joilla vastustuskyky on heikentynyt, voi esiintyä ripulioireita. Muita sisä- ja ulkoloistartuntoja todetaan tyypillisesti yksittäisiä tapauksia vuosittain.

Vaarallisia virussairauksia, kuten raivotautia ja penikkatautia ei nykyään esiinny suomalaisilla koirilla säännöllisten rokotusten ansioista. Raivotaudin varalta tutkittiin 9 koiraa, joista 3 oli laittomasti maahantuotuja. Koiria tutkitaan raivotaudin varalta myös silloin, kun oireiden perusteella ei ole voitu sulkea pois taudin mahdollisuutta. Yhtään raivotautitapausta ei koirissa todettu (taulukko 14 kappaleessa 11 Luonnonvaraisten eläinten sairaudet).

Brucella canis -bakteeri-infektioita esiintyy harvinaisena tuontikoirissa sekä suomalaisissa koirissa, jotka ovat käyneet astutusmatkoilla ulkomailla. Vuonna 2025 Ruokavirastossa tutkittiin serologisesti neljän koiran seeruminäytteet sekä bakteriologisesti seitsemän koiran näytteet luomisen tai sairauden syyn selvityksen yhteydessä. Kaikkien tutkittujen näytteiden tulokset olivat negatiiviset.

Eläinlääkärien tekemien ilmoitusten perusteella *Leptospira*-bakteerin aiheuttama leptospiroosi todettiin viidellä koiralla vuonna 2025.

Eläinlääkärien kuukausi-ilmoituksissa ilmoitettiin *Leishmania*-alkueläimen aiheuttamasta leishmanioosista yhteensä 186 tapauksessa. Tartuntoja todetaan erityisesti tuonti- ja rescuekoirilla. Matkaileva koira voi saada tartunnan maissa, joissa esiintyy loisen väli-isäntänä toimivia hietasääskilajeja.

Kissat

Kissoilla virustaudit ovat yleisempiä kuin koirilla. Kissan koronaviruksen aiheuttama vatsakalvontulehdus (FIP, *Feline Infectious Peritonitis*) on tällä hetkellä merkittävin yksittäinen tartunnallinen kissojen kuolinsyy, mutta tartuntaa voidaan nykyään hoitaa lääkkein. Vuonna 2025 Ruokavirastossa todettiin seitsemällä kissalla FIP-sairaus. Kissan parvoviruksen aiheuttamaa kissaruttoa esiintyy pääasiassa nuorilla kissoilla, joilla on riittämätön rokotesuoja ja jotka ovat yleensä peräisin kissapopulaatioista ja löytökissataloista. Vuonna 2025 Ruokavirastossa todettiin yksi kissaruttotapausta. Eläinlääkärien kuukausi-ilmoituksissa ilmoitettiin 10 kissaruttotapausta.

Hengitystieinfektioita aiheuttavia virustartuntoja esiintyy kissoilla yleisesti, erityisesti suurissa kissapopulaatioissa. Tyypillisesti kissan herpes- ja kalikivirus aiheuttavat itsestään rajoittuvan ylähengitystiesairauden (nk. kissanuha). Alempiin hengitysteihin leviävät tartunnat ovat sen sijaan harvinaisia, mutta mahdollisia erityisesti pienillä pennuilla. Kissan leukemiaviruksen (FeLV, *Feline Leukemia Virus*) ja immuunikatoviruksen (FIV, *Feline immunodeficiency virus*) tutkimuksia ei tehdä Ruokavirastossa.

Kuten koirilla, myös kissoilla ja kissanpennuilla esiintyy melko yleisesti bakteerien aiheuttamia hengitystie- ja ruuansulatuskanavan tulehduksia. Tavallisimmin aiheuttaja on ympäristön tai kissan elimistön normaalimikrobistoon kuuluva bakteeri, kuten *Escherichia coli*.

Loisista *Toxoplasma gondii* -alkueläimen aiheuttamia yleisinfektioita esiintyy nuorilla kissoilla vuosittain muutamia tapauksia. Vuonna 2025 Ruokavirastossa todettiin kaksi alkueläimen aiheuttamaa monielintulehdusta. Ulkona vapaasti liikkuvilla kissoilla nähdään myös yleisesti suolinkais- ja heisimatotartuntoja. Populaatiokissoilla todetaan kohtalaisen usein väive- ja korvapunkkitartuntoja.

Raivotaudin varalta tutkittiin yhdeksän kissaa. Yhtään raivotautitapausta ei kissoissa todettu (taulukko 14).

Kanit

Luonnonvaraisilla ja lemmikkikaniineilla vuonna 2016 Suomessa ensimmäistä kertaa todettua kaniinien verenvuotokuumeautia (*Rabbit Hemorrhagic Disease*, RHD) todetaan muutamia tapauksia edelleen lähes vuosittain. Vuonna 2025 Ruokavirastossa ei todettu RHD-tapauksia. Kalikiviruksen aiheuttama RHD-tauti on herkästi tarttuva ja johtaa usein kuolemaan. Tautiin ei ole hoitoa, mutta siihen on olemassa rokote, jonka käyttöä suositellaan kaikille lemmikkikaniineille viruksen säilyvyyden ja herkän tarttumisen vuoksi.

Vuonna 2020 todettiin luonnonvaraisissa kaniineissa ensimmäistä kertaa pox-viruksen aiheuttamia myksomatoositartuntoja. Myksomatoosia vastaan on lemmikkikaniineille saatavilla rokote, ja hyvin harvinaisissa tapauksissa kaniinilla voi esiintyä lieviä myksomatoosin oireita muutaman viikon sisällä rokotuksesta. Ruokavirastossa ei todettu myksomatoosia vuonna 2025.

Lisäksi lemmikkikaniineilla todetaan yleisesti bakteeriperäisiä hengitystietulehduksia sekä yksittäisiä *Encephalitozoon cuniculi* -sienitartuntoja, vuonna 2025 todettiin kuusi tapausta, vuonna 2024 ei yhtään tapausta. Kokkidi-alkueläimen (*Eimeria* sp.) aiheuttama suolistoi- tai sappitietulehdus todettiin seitsemällä lemmikkikaniinilla, lisäksi yhdellä kanilla todettiin kanin kihomato.

Käärmeet

Kahdella eläinsuojelutapauksena tutkitulla käärmeellä todettiin reptarenavirukselle tyypilliset löydökset, eli niin kutsuttu inclusion body disease. Kyseessä on boa- ja python-sukuisilla käärmeillä esiintyvä virustartunta, joka voi esiintyä käärmeen elimistössä oireettomana. Aktiivinen tartunta aiheuttaa kuitenkin yleisvoinnin laskua, syömättömyyttä ja ongelmia nahan luomisessa. Sairaus etenee boakäärmeissä hitaammin ja aktiivinen tartunta voi kestää useita kuukausia. Virus tarttuu käärmeestä toiseen elimistön nesteiden välityksellä esimerkiksi tappelun tai eritteiden likaaman ravinnon kautta.

Salmonella lemmikkieläimillä

Suurin osa lemmikkieläintenkin salmonellatartunnoista on oireettomia ja jää siten todennäköisesti toteamatta. Vuonna 2025 Ruokavirastoon varmistettavaksi ja tyyppitettäväksi tulleita, lemmikkieläimistä eristettyjä salmonellakantoja oli kaikkiaan 12 kpl. Näistä seitsemän oli koirista ja viisi kissoista. Koirista eristetyistä kannoista yksi oli serotyyppiä *Salmonella* Typhimurium, yksi *Salmonella* Bredeney, kaksi serotyyppiä *Salmonella* Agona, kaksi serotyyppiä *Salmonella* Bardo ja yksi ei serotyyppittynyt loppuun (*salmonella* ssp. l 4 : b : -). Kaikki kissoista eristetyt viisi kantaa olivat serotyyppiä *Salmonella* Typhimurium. Matelijat (käärmeet, liskot, kilpikonnat) kantavat suolistossaan tyypillisesti alalajien *arizonae*, *diarizonae* ja *houtenae* kantoja, mutta vuonna 2025 niistä ei tullut yhtään kantaa varmistukseen ja serotyyppitykseen.

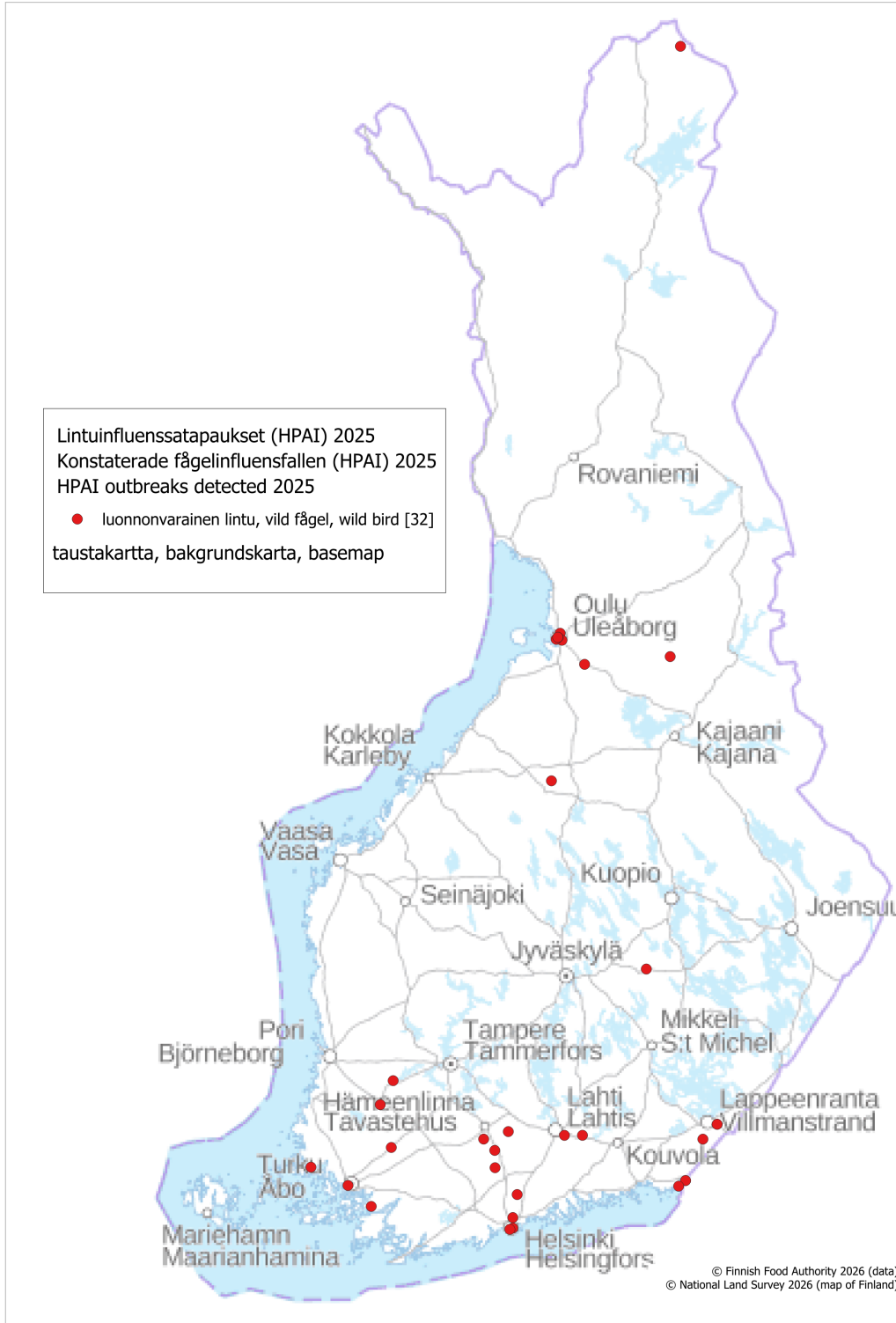
11 Luonnonvaraisten eläinten sairaudet

Luonnonvaraisten eläinten tautitutkimuksessa korostuvat eläinten ja ihmisen välillä tarttuvien tautien eli zoonoosien seuranta. Myös muiden eläintautien esiintymistä ja uusien epidemioiden ilmaantumista pyritään seuraamaan kansalaisten lähettämien eläinnäytteiden avulla. Tässä luvussa esitettyjen luonnonvaraisten eläinten tutkimusten lisäksi luonnonvaraisista kaloista ja äyriäisistä tehdyt tutkimukset on esitelty luvussa 5, Kalojen ja rapujen sairaudet.

Lintuinfluenssa oli huomattavin luonnonvaraisissa eläimissä esiintynyt tartuntatauti vuonna 2025. Tautia esiintyi koko vuoden ajan useammassa lintulajissa, eniten loppuvuodesta, myös muutamia nisäkästapauksia varmistettiin. Rabiasta, myyräekinokokkia, afrikkalaista sikaruttoa tai hirvieläinten näivetystautia ei todettu. Jänisruttoa esiintyi vain vähän. Salmonellaa todettiin etenkin siileissä, mutta myös lokeissa ja muissa lintulajeissa.

Lintuinfluenssaa laulujoutsenissa syksyllä

Korkeapatogeenista lintuinfluenssaa (HPAI, virustyyppi H5N1) todettiin vuoden 2025 alkupuoliskolla yksittäistapauksina 1–3 kertaa kuussa. Sairastuneita lintulajeja olivat naakka, kanahaukka, kanadanhanhi, valkoposkihanhi ja kalalokki. Ahvenanmaalla todettiin huhtikuussa lintuinfluenssaa kahdessa tapauksessa, kuolleena löytyneissä saukoissa. Pohjois-Savossa löytyi toukokuun lopussa lintuinfluenssaan sairastunut ketunpentu, joka kuoli hermostollisten oireiden jälkeen. Myös kolme muuta saman pentueen kettua olivat kuolleet. Tämä jälkeen tautitilanne rauhoittui H5N1-tartuntojen osalta. Heinäkuussa varmistui Utsjoelta löytyneessä maakotkan poikasessa H5N5-tartunta. Tätä virustyyppiä oli esiintynyt lähialueella Norjan puolella. Lintuinfluenssatartuntoja (HPAI H5N1) alkoi ilmentua uudelleen syksyn edetessä. Lokakuun lopussa todettiin lintuinfluenssa telkässä Pohjois-Savossa ja tämän jälkeen pitkin marraskuuta todettiin nopeassa tahdissa tartuntoja laulujoutsenissa Oulun seudulla, Kainuussa, Etelä-Karjalassa ja Hämeessä. Samoilla paikoilla saattoi olla useita kuolleita joutsenia. Virolahdella ja Sastamalassa todettiin jopa yli 10 laulujoutsenen joukkokuolema, ja Virolahdelta löydettiin myös yksi positiivinen valkoposkihanhi. Joulukuussa tartunnat olivat levinneet Varsinais-Suomen rannikollekin, missä todettiin kuuden laulujoutsenen joukkokuolema. Hämeenlinnassa myös yksi nuori merikotka oli saanut H5N1-tartunnan joulukuussa. Vuoden 2025 aikana tutkittiin lintuinfluenssan varalta 320 luonnonvaraista lintua, eniten joutsenia (74 kpl), haukkoja (58 kpl), lokkeja (42 kpl) ja kotkia (33 kpl). Vuoden aikana todettiin yhteensä 30 HPAI-taudinpurkausta luonnonvaraisissa linnuissa. Taudinpurkaus tarkoittaa yhtä tai useampaa samasta paikasta, samaan aikaan löytynyttä kuollutta tai sairasta lintua. Lintuinfluenssaviruksia todettiin yhteensä 57 linnussa, joista 44 oli korkeapatogeenista (HPAI) H5N1-tyyppiä, yksi HPAI H5N5, yksi H5 ja 11 muita tautia aiheuttamattomia virustyppejä. Luonnonvaraisten lintujen lintuinfluenssaseurannan tutkimusmäärät vuosina 2016–2025 on koottu taulukkoon B15.

Kuva 3. Korkeapatogeenisen lintuinfluenssan taudinpurkaukset luonnonvaraisissa linnuissa vuonna 2025.

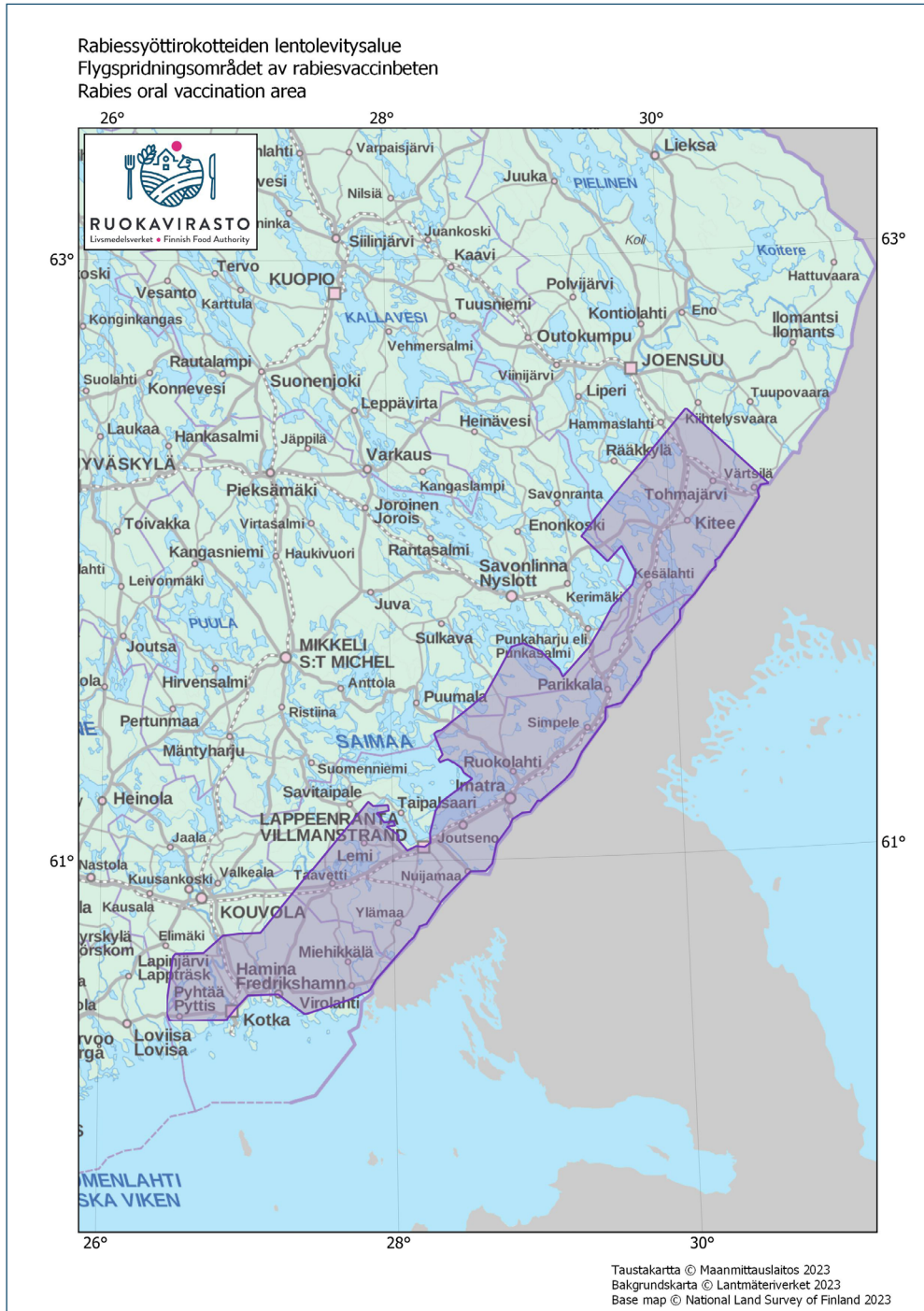
Hirvieläinten näivetystautitilanteessa ei muutoksia

Hirvieläinten näivetystaudin (*chronic wasting disease*, CWD) seuranta jatkui edellisvuoden tapaan. Seurannan kohdelajeja ovat poro, metsäpeura, hirvi, valkohäntäkauris ja metsäkauris. Näytteitä otetaan kuolleena löytyneistä tai sairaaksi epäillyistä, yli vuoden ikäisistä hirvieläimistä. Vuonna 2025 tutkittiin 85 hirvieläintä, enimmäkseen hirviä ja poroja (taulukko 13). Yhtään näivetystautitapausta ei todettu. Näytemäärien laji- ja aluekohtaista kertymistä voi seurata Ruokaviraston avoimen tiedon portaalista ajantasaisesti. Suomessa on varmistettu kolme kertaa vanhojen hirvien näivetystautia (ns. sporadinen CWD), joka ei tiettävästi leviä eläimestä toiseen vaan on sisäsyntyinen sairaus. Tapaukset on löydetty Kuhmosta 2018, Laukaalta 2020 ja Kyyjärveltä 2022. Kaikkien edellä mainittujen tapausten löytöpaikkojen ympäristössä on kerätty hirvinäytteitä tehostetusti, mutta muita tartuntoja ei näissä lisäseurannoissa ole löydetty. Samankaltaisia vanhojen hirvien sporadisia CWD-tapauksia on löytynyt myös Ruotsista ja Norjasta viime vuosina. Suomesta ei ole koskaan löydetty varsinaista hirvieläinten näivetystautia, joka leviää eritteiden välityksellä.

Suomi pysyi raivotautivapaana

Raivotaudin eli rabieksen torjunta jatkui edellisvuosien tapaan. Raivotaudin tulo luonnonvaraisten pienpetojen mukana Suomeen pyritään estämään maastoon levitettävillä syöttirokeilla. Vuonna 2025 syöttirokeet (180 000 rokotetta) levitettiin lentolevityksenä syys-lokakuussa. Raivotaudin esiintymistä ja syöttirokeiden kulutusta seurataan jatkuvasti metsästettyjä ja kuolleena löytyneitä petoeläimiä tutkimalla. Metsästäjien apu eläinnäytteiden keräämisessä on ratkaisevan tärkeää tautiseurannalle. Näytteitä kerätään pääasiassa Kaakkois-Suomesta ja Pohjois-Karjalasta, missä syöttirokeita levitetään. Vuoden 2025 keräyksen osalta päästiin tavoitteeseen. Ruokaviraston tavoitteena oli saada 360 eläinnäytettä raivotautisyöttirokeutusalueelta. Kettuja ja supikoiria saatiin yhteensä 407, joista 399 eläimestä saatiin aivonäyte rabiestutkimukseen ja 214:sta verinäyte rokotusten onnistumisen seurantaan. Rokotuksen aikaansaamia vasta-aineita todettiin 49 %:lla tutkituista eläimistä.

Raivotautiseurantaan saatiin koko maasta yhteensä 530 luonnonvaraista eläintä. Näistä suurin osa oli supikoiria (326 kpl) ja kettuja (90 kpl). Yhtään raivotautitapausta ei todettu. Raivotaudin varalta tutkittiin lisäksi 31 lepakkoa.

Kuva 4. Raivotaudin syöttirokotteiden levitysalue.

Taulukko 14. Raivotaudin varalta eri syistä tutkitut eläimet vuonna 2025. Raivotautia ei todettu.

Tutkitut eläimet	Liikenne-onnettomuus	Lopetettu - aggressiivinen	Lopetettu - laittomasti maahantuotu	Lopetettu loukkaantumisen takia	Lopetettu - muut neurologiset oireet	Lopetettu - muut oireet	Lopetettu sairaana	Lopetettu terveenä	Löydetty kuolleena	Esitiedolle tuloksia/positiivisia	Tutkittu näytteitä/pos
fretti	0	0	0	0	0	0	0	0	1/0	1/0	1/0
kissa	0	4/0	1/0	0	3/0	1/0	0	0	0	9/0	9/0
koira	0	1/0	3/0	0	3/0	1/0	1/0	0	0	9/0	9/0
ahma	1/0	0	0	2/0	0	0	0	0	1/0	4/0	5/0
ilves	2/0	0	0	3/0	0	1/0	9/0	0	19/0	34/0	36/0
karhu	2/0	0	0	3/0	0	0	2/0	4/0	2/0	13/0	15/0
kettu	0	0	0	0	0	0	2/0	0	20/0	22/0	90/0
majava	0	0	0	0	0	0	0	0	1/0	1/0	1/0
minkki	0	1/0	0	0	0	0	0	0	0	1/0	1/0
mäyrä	0	0	0	0	0	0	0	0	3/0	3/0	4/0
näätä	0	0	0	0	0	0	0	0	1/0	1/0	1/0
saukko	0	0	0	0	0	0	1/0	0	12/0	13/0	14/0
supikoira	1/0	0	0	0	1/0	0	2/0	0	5/0	9/0	326/0
susi	5/0	0	0	1/0	0	0	3/0	4/0	10/0	23/0	36/0
villiminkki	0	0	0	0	0	0	0	0	1/0	1/0	1/0
Yhteensä	11/0	6/0	4/0	9/0	7/0	3/0	20/0	8/0	76/0	144/0	549/0

Luonnonvaraisten villisikojen tutkimukset

Afrikkalaisen sikaruton uhka ei vähentynyt vuoden 2025 aikana, sillä tauti levisi Euroopassa ja Aasiassa ja sitä esiintyy edelleen Baltian maissa. Virossa oli useita tapauksia isoissa sikaloissa, ja Espanjassa tautia todettiin kolmenkymmenen vuoden tauon jälkeen. Suomessa metsästäjät ovat osallistuneet aktiivisesti sikatautitutkimuksiin lähettämällä luonnonvaraisten villisikojen veri- ja kudospäytteitä Ruokavirastoon. Luonnonvaraisia villisikoja on tutkittu maassamme afrikkalaisen sikaruton varalta jo vuodesta 2010. Näytteitä kuolleista tai metsästetyistä villisioista saatiin vuonna 2025 yhteensä 1 040 kpl, näistä 13 kuolleena löydettyjä ja 16 kolarieläimiä. Suomen Riistakeskuksen saalistilaston mukaan villisikoja metsästettiin vuonna 2025 yhteensä 1 152 kpl. Näytteet saatiin siten 88 % kaikista metsästetyistä ja näytteeksi saatujen osuus laski hieman edellisestä vuodesta (2024 92 %, 2023 91 %, 2022 84 %). Luonnonvarakeskuksen tuottaman arvion mukaan villisikakannan pienentyminen on pysähtynyt ja kanta on vakiintunut. Kannan arvioitiin olleen noin 2 000 yksilöä tammikuussa 2024 ja vuoden 2025 tammikuussa noin 2 400. Ruokavirasto korotti syyskuussa palkkioita villisikänäytteiden lähettämisestä ja kuolleista villisioista ilmoittamisesta.

Afrikkalaisen sikaruton lisäksi metsästettyjen luonnonvaraisten villisikojen näytteet tutkittiin vuonna 2025 klassisen sikaruton varalta. Kuolleena löydetyt ja kolarieläimet tutkittiin lisäksi Aujeszkyin taudin varalta.

Luonnonvaraisten villisikojen näytteistä tehdyt tutkimukset vuosina 2016–2025 on koottu taulukkoon B14.

Taulukko 15. Luonnonvaraisten villisikojen näytteet vuonna 2025 jaoteltuna alueittain.

Maakunta	Passiivinen seuranta	Aktiivinen seuranta	Tutkitut yhteensä
Etelä-Karjala	2	393	395
Kymenlaakso	12	168	180
Uusimaa	6	171	177
Etelä-Pohjanmaa	0	86	86
Pohjois-Karjala	0	52	52
Päijät-Häme	4	35	39
Etelä-Savo	1	28	29
Pohjanmaa	0	23	23
Pirkanmaa	1	12	13
Varsinais-Suomi	0	12	12
Satakunta	1	9	10
Keski-Suomi	0	8	8
Pohjois-Savo	1	5	6
Kanta-Häme	0	5	5
Pohjois-Pohjanmaa	1	3	4
Kainuu	0	1	1
Ahvenanmaa	0	0	0
Keski-Pohjanmaa	0	0	0
Lappi	0	0	0
Yhteensä	29	1 011	1 040

Kaniinien verenvuotokuumeesta rusakoissa ja villikaniineissa

Kaniinien virusperäistä verenvuotokuumeesta (*rabbit haemorrhagic disease* RHD) esiintyy vuosittain pääkaupunkiseudun villikaniineissa. Talvella (helmi-maaliskuu) 2025 RHD:tä kuitenkin todettiin kaukana pääkaupungista kahdessa rusakossa, joista toinen löytyi Lappeenrannasta ja toinen Oulusta. Molemmilla todettiin maksatulehdus, ja RHD-virus todettiin maksassa. RHD-virusta on aiempinakin vuosina todettu yksittäistapauksina rusakoissa tai lemmikkikaneissa eri puolilla Suomea, mikä osoittaa viruksen hyvää leviämiskykyä. Suomessa esiintyvä virustyyppi RHDV2 tarttuu tunnetusti myös jäniksiin (*Lepus*-suku).

Pääkaupunkiseudun villikaniineissa RHD-epidemia alkoi edellisvuosien tapaan kesän tullen, jatkuen Ruokavirastoon tulleiden näytteiden mukaan ainakin lokakuulle. Helsingistä varmistettiin kolme RHD-tapausta kaniineissa, ja Espoosta ja Vantaalta molemmista yksi tapaus.

Toista kaniinien vakavaa virustautia, myksomatoosia, ei vuonna 2025 todettu villikaniineissa Ruokaviraston näytteissä. RHD johtaa kaniinin kuolemaan nopeasti ilman erityisiä ulospäin näkyviä muutoksia. Myksomatoosi on useimmiten krooninen tauti, joka aiheuttaa tyypillisiä ulkoisia oireita, kuten märkäistä silmätulehdusta ja ihokasvaimia. Nuoret kaniinit voivat kuolla myös myksomatoosiin äkillisesti, ennen näkyvien oireiden ilmaantumista. Molemmat virustaudit voivat tarttua myös lemmikkikaneihin.

Myyräekinokkia ei löytynyt

Pienpedoista ketut ja supikoirat tutkitaan myyräekinokokin (*Echinococcus multilocularis*) varalta. Myyräekinokkia ei ole koskaan todettu Suomessa, ja Suomi katsotaan EU:ssa myyräekinokkivapaaksi maaksi. Vuonna 2025 loisen varalta tutkittiin 492 eläintä (129 kettua ja 363 supikoira), eikä loista löydetty yhdestäkään näyte-eläimestä. Myyräekinokkiseurantaa on tehty erityisesti Etelä- ja Lounais-Suomen alueella yhteistyössä Riistakeskuksen aluetoimistojen kanssa, mutta myös kaikkialta muualta Suomesta saadut ketut ja supikoirat ovat tarpeellisia näytteitä, ja ne tutkitaan myyräekinokokin varalta. Raivotautiseurantaan tulevat ketut ja supikoirat tutkitaan myös myyräekinokokin varalta.

Hirviekinokkia (*Echinococcus canadensis*), jonka pääisäntä on susi tai koira ja väli-isäntiä hirvieläimet, esiintyy nykyään hirvien ja susien yhteisillä esiintymisalueilla yleisimmin Itä-Suomessa (Itä-Lappi, Kuusamo, Kainuu, Pohjois-Karjala) ja Pohjois-Pohjanmaan länsiosissa. Vuonna 2025 loista todettiin 10,3 %:ssa susista (9 positiivista / 87 tutkittua). Edellisvuonna 2024 positiivisten susien osuus oli selvästi suurempi (20,7 %). Hirviekinokokin esiintyvyys susissa on vaihdellut vuosien välillä muutamasta prosentista jopa yli 30 prosenttiin. Kuten aiempinakin vuosina, positiivisia susia löytyi Pohjois-Karjalasta, Kainuusta, Kuusamosta ja Sallasta. Muut positiiviset näytteet olivat peräisin lialmesta, Joutsasta ja Utajärveltä. Hirviekinokokin toukkarakkuloita todettiin kolmen hirven keuhkonäytteessä, kaikki Pohjois-Karjalassa metsästetyistä hivistä. Pohjois-Karjala onkin todettu vahvaksi hirviekinokokin esiintymisalueeksi. Koska hirviekinokkia voi esiintyä koko maassa susien ja hirvien yhteisillä esiintymisalueilla, on tärkeää huolehtia hirvien teurasjätteistä oikein. Hirvien keuhkoja tai maksaa, joissa voi olla ekinokokin toukkarakkuloita, ei pidä antaa koirille eikä jättää luontoon villien koiraeläinten syötäväksi.

Lihaa syöviä nisäkkäitä ja lintuja tutkitaan lihaksissa elävien trikinellaloisten (*Trichinella* spp.) varalta. Trikinelloja esiintyy Suomen luonnossa melko yleisesti (taulukko B16). Eri laboratorioissa tehdyt karhujen ja villisikojen positiiviset trikinellalöydökset varmistetaan Ruokavirastossa.

Kapia (*Sarcoptes scabiei* -punkki) todettiin villieläimissä yhteensä 28 varmennettua tapausta, mikä on enemmän kuin edellisvuonna (17 kpl). Supikoirissa todettiin 14 tapausta, ketuissa viisi tapausta ja ilveksissä yhdeksän tapausta. Tapaukset painottuivat Etelä- ja Länsi-Suomeen, mutta yksi kapinen kettu oli löytynyt Lapista Enontekiöltä.

Luonnonvaraisilla eläimillä ei todettu koronavirusta (SARS-CoV-2)

Koronavirus (SARS-CoV-2) voi tarttua joihinkin luonnonvaraisiin eläinlajeihin. Tämän takia koronaviruksen varalta tutkittiin 11 valkohäntäkaurista (8 luonnonvaraista ja 3 eläintarhaeläintä) ja yksi saukko vuonna 2025. Tutkituissa eläimissä ei todettu koronaa.

Jänisruttoa eli tularemiaa ilmeni vain vähän

Vuonna 2025 saatiin näytteeksi 11 metsäjänistä ja 51 rusakkoa, mikä on hieman enemmän kuin edellisvuonna (yhteensä 53 kpl). Metsäjänisten määrä kuitenkin laski. Tularemiatapauksia havaittiin vain kaksi, molemmat rusakossa. Toinen tapaus löytyi maaliskuussa Pohjois-Pohjanmaalta, toinen syyskuussa Kymenlaaksosta. Näillä alueilla tularemiaa esiintyy säännöllisesti. Muista bakteeritaudeista jäniksillä todettiin neljä *Yersinia pseudotuberculosis* -yleisinfektiota ja yksi *Pasteurella multocida* -yleisinfektio. Toksoplasmoosi (*Toxoplasma gondii* -alkueläimen yleisinfektio) todettiin neljällä rusakolla ja yhdellä metsäjäniksellä.

Oravien kryptosporidioosi

Kryptosporidioosi on kryptosporidialkueläinloisten (*Cryptosporidium* sp.) aiheuttama suolistosairaus, joka johtaa suolitulehduksen ja ripulin takia voimakkaaseen kuivumiseen ja nääntymiseen. Oravien kryptosporidioosi on levinnyt Suomessa laajalle 2020-luvun aikana, ja se on ollut useana vuonna tärkein nuorten oravien kuolinsyy Ruokaviraston aineistossa. Vuonna 2025 tutkittiin 38 oravaa, joista 55 %:lla todettiin kryptosporideja. Näistä yhdellä kyseessä oli todennäköisesti sivulöydös, muilla kryptosporidit liittyivät vakavaan ripuliin ja kuivumiseen. Kryptosporiditartunta todettiin myös kahdessa liito-oravassa.

Oravistamme on löytynyt kahta lajia, oraville tyypillinen laji *Cryptosporidium sciurinum* sekä pohjoisamerikkalaisista maa- ja harmaaoravista peräisin oleva *C. mortiferum* (ent. *Cryptosporidium chipmunk* genotype I). Oravien kryptosporidit ovat zoonoottisia ja voivat siten tarttua oravan ulosteiden välityksellä myös ihmiseen aiheuttaen ikävää ripulia, joten sairaita oravia käsiteltäessä pitää olla varovainen ja huolehtia hyvästä hygieniasta.

Salmonella luonnoneläimissä

Salmonellatartuntoja todettiin luonnonvaraisissa eläimissä hieman vähemmän kuin edellisvuonna eli 28 löydöstä. Kuten viime vuonna, eniten tapauksia todettiin siileillä (11 kpl), joita aktiiviset siilien hoitajat tuovat usein näytteeksi. Siileillä oli sekä yleistyneitä infektiota (5 kpl) että vain suolesta löytyneitä tartuntoja (6 kpl). Ilveksissä todettiin kolme kertaa salmonellatartunta suolessa, ei yleisinfektiona. Linnuissa todettiin 14 salmonellatapausta, eniten lokeissa (harmaalokki 3 kpl, kalalokki 2 kpl, naurulokki 1 kpl). Lokeilla salmonellaa todetaan melko usein, sekä yleisinfektioina että suoliston tartuntoina. Pikkulintujen talviruokintapaikoilta löytyi salmonellaan sairastuneita punatulkkuja (3 tapausta) ja lmarista myös harvinaisempaa lajia, taviokuurnia (2 tapausta). Taviokuurnien kuolemista Lapissa

saatiin myös kolme sähköistä ilmoitusta. Oireeton suolistotartunta todettiin räkättirastaassa, kanahaukassa ja viirupölyssä. Siileillä todettiin niillä yleisesti esiintyviä salmonellaserotyyppejä *Enteritidis* ja *Typhimurium*. Linnuilla ja ilveksellä todettiin serotyyppiä *Typhimurium*, joka on yleisin villieläimissämme esiintyvä serotyyppi.

Pikkulintujen taudeista

Sinitiaisten keuhkotauti eli *Suttonella ornithocola* -bakteerin aiheuttama keuhkotulehdus aiheutti vuonna 2025 näkyvämmän sairautta muutaman vuoden tauon jälkeen. Varsinais-Suomesta näytteeksi saadussa sinitiaisessa tauti varmistettiin, ja lisäksi saatiin sähköisellä lomakkeella tietoa ainakin kolmelta paikkakunnalta Etelä-Suomesta apaattisista ja henkeä haukkovista sinitiaista. Tyypillisesti maaliskuu-toukokuussa esiintyvät *S. ornithocola* -infektiot ovat aiheuttaneet sinitiaisten kuolleisuutta myös Keski-Euroopassa viime vuosina.

Trikomonoosia eli *Trichomonas gallinae* -loisen aiheuttamaa kuputulehdusta todettiin vuonna 2025 useassa lintulajissa. Tapauksia todettiin tammikuussa viherpeipossa, huhtikuussa lehtopölyssä, elokuussa sepelkyhykyssä ja lokakuussa peipossa ja nuolihaukassa. Linnut olivat löytyneet eri puolilta Etelä-Suomea, pohjoisin tapaus Tohmajärveltä.

Zoonoottista eli ihmiseenkin tarttuvaa lintujen bakteeritautia, lintuklamydiaa (aiheuttaja *Chlamydia psittaci*) todettiin vuonna 2025 talitiaisessa, punatulkussa ja kesykyhykyssä. Pikkulintutapaukset tai muut lintujen *Chlamydia*-bakteerit todettiin joulukuussa Varsinais-Suomessa ja kyyhkyn tapaus maaliskuussa Pohjois-Karjalassa. Lintuklamydia voi tarttua ihmiseen luonnonlinnusta, jos lintuun on pitempiäaikainen, läheinen kontakti. Ruokintapaikoilla vierailevat linnut eivät käytännössä aiheuta tartuntavaaraa.

Rastaissa todettiin elo-syyskuussa alkueläinloisen aiheuttamaa yleisinfektiota. Sairastuneiden rastaiden ravitsemustila oli erittäin heikko, ja niillä todettiin mikroskooppisessa tutkimuksessa loisrakkuloita aivoissa ja pernassa. Tapauksia on todettu musta-, räkätti- ja laulurastaissa lähinnä Etelä-Suomessa, mutta myös Oulun seudulta on löydetty tällainen tapaus. Tutkimuksissa lintujen kudoksista on tunnistettu *Isospora*-suvun alkueläin, joka aiheuttaa suoli-infektioita mutta myös yleisinfektioita.

Suurpetojen kuolinsyy- ja tautiseuranta

Ruokavirastossa tutkitaan kuolleenä löytyneet (ml. liikenteessä kuolleet), sairauden tai loukkaantumisen takia lopetetut ja poliisin määräyksellä lopetetut suurpedot. Vuoden 2021 jälkeen kaikkia liikenteessä kuolleita ilveksiä ei enää tutkita Ruokavirastossa. Luonnonvarakeskuksessa (Luke) käsitellään vahinkoperusteisella luvalla ja kannanhoidollisella luvalla metsästetyt suurpedot. Ruokavirasto ja Luke tekevät läheistä yhteistyötä suurpetonäytteiden keräämiseksi ja tallentamiseksi.

Suurpetojen kuolinsyy- ja tautiseurantaan saatiin 6 ahman, 46 ilveksen, 36 suden ja 16 karhun kokoruhoa eri puolilta maata. Lisäksi saatiin kolmesta karhusta osia. Ahmat olivat peräisin Kainuusta ja Pohjois-Pohjanmaalta. Ilveksiä oli lähetetty joka puolelta Suomea Lappia lukuun ottamatta. Susista suurin osa (24 kpl) tuli Länsi-Suomesta, samoin kuin edellisvuonna. Lapista ei saatu kokonaisia susia Ruokaviraston tutkimuksiin. Karhunäytteitä tuli edellisvuoden tapaan verrattain runsaasti (19 kpl vuonna 2024) eri puolilta karhun esiintymisaluetta. Yksi ilves ja yksi susi olivat löydettyinä niin pilaantuneita, että niiden kuolinsyytä ei voitu selvittää.

Auton alle jääminen oli kuoleman tai lopetuksen syynä kolmella ahmalla, seitsemällä ilveksellä, kahdella karhulla ja 13 sudella. Junan alle oli jäänyt neljä karhua sekä yksi susi ja yksi ilves. Poliisin määräyksellä piholla ja asutuksen lähellä liikkumisen takia oli lopetettu yhdeksän sutta, neljä karhua ja kolme ilvestä. Näistä eläimistä ei löytynyt erityisiä sairauksia tai vaivoja lukuun ottamatta yhtä naarasilvestä, jolla todettiin hyvänlaatuinen kohtukasvain. Yksi lopetetuista susista paljastui myöhemmin Luken tutkimuksissa hybridiksi, joka oli suden ja koirasuden jälkeläinen. Tällä yksilöllä todettiin lihaksissa kaksi koteloitunutta haulia. Poliisin määräyksellä lopetettiin myös poikkeavasti käyttäytyviä, ihmisistä piittaamattomia tai uhkaavia suurpetoja (viisi sutta, kaksi karhua ja kaksi ilvestä). Eläinsuojelullisista syistä poliisi oli määrännyt lopetettaviksi kaksi ahmaa, kuusi ilvestä, yhden karhun ja yhden suden. Näissä taustalla oli yleensä jonkinlainen liikkumista haitannut loukkaantuminen tai ilveksillä myös sairautta. Karhu oli lopetettu etutassuun tarttuneen minkkiraudan takia. Ahmalla oli ollut samanlainen kohtalo, raudat olivat tosin iskeneet ahman kaulaan. Toiselta lopetetulta ahmalta takatassu oli amputoitunut. Kahden suden ja yhden ilveksen kohdalla ei poliisin määräämän lopetuksen syytä ilmoitettu.

Ahma, kaksi ilvestä, kaksi karhua ja kolme sutta oli ammuttu laittomasti. Useampi tapaus oli sattunut metsästyksen yhteydessä ja ilmoitettiin poliisille heti. Kaksi sutta oli ammuttu metsästyskoiran suojelemiseksi, karhu oli sekoitettu villisikaan ja ahma oli ammuttu ihmistä uhkaavana. Muut ampumiset paljastuivat maastosta tai poliisin tutkimuksissa. Yksi kuolleena löytynyt susi oli kuollut strykniniinimyrkytykseen.

Seitsemässä ilveksessä todettiin kapi (*Sarcoptes scabiei* -punkkitartunta). Kaksi nuorta ilvestä oli kuollut suolitulehdukseen ja ripuliin. Ilveksistä 13 todettiin nääntyneiksi ilman erityisiä sairauksia, tosin yhdellä näistä nääntymisen taustalla oli etujalan murtuma. Nääntyneissä ilveksissä oli niin nuoria, alle vuoden ikäisiä, kuin vanhempiakin yksilöitä. Niitä löytyi eri vuodenaikoina ja eri puolilta maata.

Karhujen joukossa oli lisäksi yksi talvisen sulamisvesitulvan takia kylmettynyt pikkupoikanen (1,3 kg) sekä kolme tapausta, joissa todettiin alkuperältään tuntemattomia vammoja.

Lyijymyrkytykset linnuissa

Lintujen lyijymyrkytyksiä todettiin vähemmän kuin edellisvuonna. Tapauksia todettiin seitsemän kappaletta, kun viime vuonna niitä oli 13 kappaletta. Lyijymyrkytys todettiin kolmessa merikotkassa, kahdessa maakotkassa, kahdessa laulujoutsenessa ja yhdessä allissa. Lisäksi yhdellä merikotkalla maksan ja munuaisten lyijypitoisuus oli selvästi tavanomaista korkeampi, mutta ei vielä kuolettavana pidetyllä tasolla. Tämä yksilö oli myös katkaissut siipensä. Merikotkat ja maakotkat saavat myrkyllisiä lyijymääriä niellessään saaliseläimissä tai haaskoissa olevia lyijyhauleja tai lyijyhaulien ja -luotien siruja. Joutsenet ja muut vesilinnut saavat myrkytyksen niellessään vesien pohjiin kertyneitä lyijyhauleja jauhinkiviksi. Kuolleen linnun lihasmahaa tutkittaessa sisällöstä löytyy eriasteisesti kuluneita hauleja. Kolmas ihmisperäinen lyijymyrkytysten lähde linnuilla ovat vesistöihin pudonneet kalastusvieheiden lyijypainot. Lintujen avauksissa on todettu, että vesilinnut saattavat niellä hyvinkin suuria lyijykappaleita.

Sähköisiä ilmoituksia runsaasti joutsenista

Ruokaviraston verkkosivuilla voi ilmoittaa kuolleena löytyneistä tai sairaista villieläimistä, etenkin jos eläimiä ei lähetetä näytteeksi. Sähköisiä ilmoituksia saatiin vuonna 2025 418 kappaletta, eli selvästi enemmän kuin edellisvuonna (274 kpl). Ilmoitusaktiivisuus oli pienintä talviaikaan joului- maaliskuussa ja suurinta elo-, heinä- ja toukokuussa. Alueellisesti ilmoituksia tuli eniten Uudeltamaalta (30 %), Hämeestä (15 %) ja Pohjois-Pohjanmaalta (12 %). Vähiten ilmoituksia tuli itäisestä Suomesta, Kainuusta sekä Pohjois- ja Etelä-Karjalasta.

Eniten saatiin ilmoituksia kuolleista joutsenista (68 kpl). Kahdessa tapauksessa laji oli tunnistettu kyhmyjoutseneksi, muut ilmoitettiin joutsenena tai laulujoutsenena. Ilmoituksia tuli pääasiassa muuttoaikana keväällä (maalis-toukokuu, 29 kpl) ja syksyllä (loka-marraskuu, 25 kpl). Marraskuun ja joulukuun alun aikana lintuinfluenssa tappoi laulujoutsenia eri puolilla Suomea. Niinpä syksyllä saatiinkin ilmoituksia useista kuolleista joutsenista samalta paikalta, vaikka muulloin joutsenilmoitukset koskivat yksittäisiä lintuja.

Toiseksi eniten, 61 kertaa, ilmoitettiin kuolleista jäniseläimistä (metsäjänis, rusakko, villikaniini). Viime vuonna ilmoituksia tuli vähemmän, 44 kpl. Pääkaupunkiseudulla havaittiin kuolleita kaniineja huhtikuusta marraskuun alkuun. Jänis- ja rusakkohavainnot saatiin suunnilleen samalla aikavälillä eri puolilta maata. Saukoista ilmoitettiin 40 kertaa ja hirvieläimistä 29 kertaa, mikä on samaa luokkaa kuin aiempina vuosina. Saukot olivat enimmäkseen auton alle jääneitä, myös joitakin katiskaan hukkuneita (6 kpl) oli löytynyt. Hirvieläimiä oli löytynyt niin kokonaisina kuin osittaisina ruhoina, osa ilmeisesti petoeläimen tappamana. Ilmoitukset hylkeistä lisääntyivät selvästi (2025 23 kertaa, 2024 7 kertaa). Hyljeilmoitukset koskivat yksittäisiä, yleensä rannalta löytyneitä hylkeitä. Suurin osa (70 %) havainnoista tehtiin heinä-elokuussa, ja hylkeet olivat useimmiten pilaantuneita. Hylkeitä havaittiin pitkin Itämeren rannikkoa, eniten Suomenlahden rannoilla, mutta myös kaikilla muilla merialueillamme.

Erilaisista haukoista ilmoitettiin 19 kertaa. Usein havaittuja lajeja olivat myös kettu (17 ilmoitusta) ja orava (16 ilmoitusta). Yksittäisiä ilmoituksia tuli monista eri eläimistä, mm. kimalaisesta, liito-oravasta, käärmeestä, myyrästä ja isolepinkäisestä.

Liite A: Eräiden eläintautien esiintyminen Suomessa

Taulukko A1. Eräiden eri eläinlajeille yhteisten tautien esiintyminen Suomessa 2024.

Eläintauti	Pääasialliset kohde-eläimet	Zoonoosi *	Viimeksi todettu
Aujeszkyn tauti (pseudorabies)	Sika, märehitjät, koira, kissa Villisika		Ei koskaan 2024 ^{1), 4)}
Bluetongue (sinikielitauti)	Märehitjät		Ei koskaan
Bruselloosi • <i>B. abortus</i> • <i>B. melitensis</i> • <i>B. suis</i> • <i>B. suis</i> bv.2	Märehitjät Pienet märehitjät Sika Villisika	x	1960 Ei koskaan Ei koskaan 2024 ^{1), 4)}
Ekinokokkoosi • <i>E. multilocularis</i> • <i>E. canadensis</i>	Kettu, supikoira, jysijät Hirvieläimet, koira, susi	x	Ei koskaan 2025
Heartwater	Märehitjät		Ei koskaan
Jänisrutto (tularemia)	Metsäjänis, rusakko, jysijät, linnut	x	2025
Karjarutto	Märehitjät		1877
Leptospiroosi	Nauta, sika, hevonen, koira	x	2025 ²⁾
New world screwworm	Nisäkkäät	x	Ei koskaan
Old world screwworm	Nisäkkäät	x	Ei koskaan
Paratuberkuloosi	Märehitjät		2008 ³⁾
Pernarutto (anthrax)	Märehitjät, sika, hevonen	x	2008
Q-kuume	Märehitjät	x	2024 ⁴⁾
Raivotauti (rabies) • Rabies • Lepakkorabies	Nisäkkäät	x	1989 2017
Rift Valley fever	Märehitjät	x	Ei koskaan
Salmonellatartunnat	Useat eri eläinlajit	x	2025
Suu- ja sorkkatauti	Sorkkaeläimet		1959
Trikinella • Tuotantoeläimet • Muut nisäkkäät	Sika, tarhattu villisika, hevonen Petoeläimet, villisika	x	2024 ⁵⁾ 2025
TSE-taudit (tarttuvat huokoiset aivorappeumasairaudet) • BSE • Klassinen scrapie • Epätyypillinen scrapie • CWD • Sporadinen CWD	Naudat Lammas, vuohi Lammas, vuohi Hirvieläimet Hirvi	x	2001 2005 ⁶⁾ 2025 Ei koskaan 2022
Vesikulaarinen stomatiitti	Märehitjät, hevonen, sika	x	Ei koskaan
West Nile fever	Linnut, hevonen	x	Ei koskaan

*zoonoosi = tauti voi tarttua eläimestä ihmiseen

¹⁾ Luonnonvaraisilla villisioilla

²⁾ Koirilla

³⁾ Eläintarhaeläimellä

⁴⁾ Vasta-aineita

⁵⁾ Tarhattu villisika (1 tapaus)

⁶⁾ Esiintynyt Suomessa vain vuohilla

Taulukko A2. Eräiden nautatautien esiintyminen Suomessa.

Taudin nimi	Viimeksi todettu
Hemorraaginen septikemia	Ei koskaan
Lumpy skin disease	Ei koskaan
Malignant catarrhal fever (wildebeest)	Ei koskaan
<i>Mycoplasma bovis</i>	2025
Naudan anaplasmoosi (<i>A. marginale</i> , <i>A. centrale</i>)	Ei koskaan
Naudan genitaalinen kampylobakterioosi (vibrioosi)	Ei koskaan
Naudan spongiforminen enkefalopatia (BSE)	2001
Naudan virusripuli (BVD)	2010
Nautaeläinten tarttuva leukoosi (EBL, enzootic bovine leucosis)	2008 ¹⁾
Nutatuberkuloosi	1982
Punatauti (naudan babesioosi)	2025
Theilerioosi	Ei koskaan
Tarttuva naudan keuhkorutto	1920
Tarttuva rinotrakeiitti (IBR/IPV)	1994
Trikomonoosi	1952
Trypanosomoosi (tsetse-kärpäsen levittämä)	Ei koskaan

¹⁾ Vasta-aineita todettu yhdellä keinosiemennyssonnilla vuonna 2008, mutta virustartuntaa ei vahvistettu.

Taulukko A3. Eräiden sikatautien esiintyminen Suomessa.

Taudin nimi	Viimeksi todettu
Afrikkalainen sikarutto	Ei koskaan
Aivastustauti	2001
Nipah-virus enkefaliitti	Ei koskaan
Sian kystikerkoosi	Ei koskaan
Sian A-influenssa	2025
Sikarutto	1917
Sikojen vesikulaaritauti (SVD)	Ei koskaan
PMWS (postweaning multisystemic wasting syndrome)	2008 ¹⁾
PRRS (porcine reproductive and respiratory syndrome)	Ei koskaan
TGE (transmissible gastroenteritis)	1980

¹⁾ Kliininen tauti tilatason diagnoosina.

Taulukko A4. Eräiden siipikarjan ja muiden lintujen tautien esiintyminen Suomessa.

Taudin nimi	Viimeksi todettu
Ankkojen tarttuva maksatulehdus	Ei koskaan
Siipikarjan pneumovirustartunta (APV-tauti; entinen ART/TRT/SHS, avian/turkey rhinotracheitis/swollen head syndrome)	1999
Gumborotauti (IBD, infectious bursal disease)	2014
Kanakolera (fowl cholera, <i>Pasteurella multocida</i>)	1993
Kanatyfus (fowl typhoid, <i>S. Gallinarum</i>)	Ei koskaan
Korkeapatogeeninen lintuinfluenssa • Siipikarja • Muut vankeudessa pidettävät linnut • Luonnonvaraiset linnut	2021 ¹⁾ 2016 2025
Marekin tauti	2025 ²⁾
Matalapatogeeninen lintuinfluenssa (siipikarjassa)	Ei koskaan
<i>Mycoplasma gallisepticum</i> -tartunta (avian mycoplasmosis)	2023 ²⁾
<i>Mycoplasma meleagridis</i> -tartunta	Ei koskaan
<i>Mycoplasma synoviae</i> -tartunta (avian mycoplasmosis)	2025
Newcastlen tauti • Siipikarja • Muut vankeudessa pidettävät linnut • PMV-I-tartunta luonnonvaraisissa linnuissa	2004 2013 2025
Psittakoosi ja ornitoosi (avian chlamydiosis)	2014 ²⁾
Tarttuva henkitorventulehdus (ILT, avian infectious laryngotracheitis)	2025 ²⁾
Tarttuva keuhkoputken tulehdus (IB, avian infectious bronchitis)	2025
Valkovatsuri (<i>S. Pullorum</i>)	1961

¹⁾ tarhatuissa fasaaneissa²⁾ harrastelinnuissa**Taulukko A5.** Eräiden lampaiden ja vuohien tautien esiintyminen Suomessa.

Taudin nimi	Viimeksi todettu
Lammas- ja vuohirokko	Ei koskaan
Lampaiden epididymiitti (<i>Brucella ovis</i>)	Ei koskaan
Maedi-visna	2006
Nairobi sheep disease	Ei koskaan
Pienten märehitijöiden rutto	Ei koskaan
<i>Salmonella Abortusovis</i>	Ei koskaan
Scrapie • Klassinen scrapie • Epätyypillinen scrapie	2005 ¹⁾ 2025
Tarttuva agalakia	Ei koskaan
Uuhien tarttuva luomistauti (ovine chlamydiosis)	Ei koskaan
Vuohen aivo- ja niveltulehdus (CAE)	Ei koskaan
Vuohien tarttuva pleuropneumonia	Ei koskaan

¹⁾ Todettu Suomessa vain vuohilla.

Taulukko A6. Eräiden vesieläintautien esiintyminen Suomessa.

Taudin nimi	Viimeksi todettu
Epitsoottinen vertamuodostavan kudoksen kuolio (EHN)	Ei koskaan
Lohen tarttuva anemia (ISA)	Ei koskaan
Tarttuva vertamuodostavan kudoksen kuolio (IHN)	2022
Virusperäinen verenvuotoseptikemia (VHS)	2012
Koikarpin herpesvirus (KHV)	Ei koskaan
Bakteeriperäinen munuaistauti (BKD) sisävesialueella	2025
Lohiloistartunta (<i>Gyrodactylus salaris</i>) Ylä-Lapin suoja-alueella	1996
Kalojen tarttuvan haimakuoliotaudin (IPN) genoryhmän 5 tartunnat sisävesialueella	Ei koskaan ¹⁾
Lohikalojen alfavirustartunnat (SAV)	Ei koskaan
Karpin kevätviremia (SVC)	Ei koskaan
Äyriäisten valkopilkkutauti (WSD)	Ei koskaan
Rapurutto	2025
Nilviäisten Martelloosi	Ei koskaan
Nilviäisten Bonamioosi	Ei koskaan

¹⁾ genoryhmän 2 tartuntaa todetaan vuosittain

Taulukko A7. Eräiden hevostautien esiintyminen Suomessa.

Taudin nimi	Viimeksi todettu
Afrikkalainen hevosrutto	Ei koskaan
Astumatauti (dourine)	Ei koskaan
Hevosen tarttuva aivoselkäydintulehdus (WEE, EEE, VEE)	Ei koskaan
Hevosen tarttuva kohtutulehdus (CEM)	2023
Hevosinfluenssa	2022 ¹⁾
Hevosen näivetystauti (EIA)	1943
Piroplasmaosi	2022 ¹⁾
Rinopneumoniitti / virusabortti	2025
Räkätauti (malleus)	1942
Surra (<i>Trypanosoma evansi</i>)	Ei koskaan
Virusarteriitti	2014 ²⁾

¹⁾ tuontihevonen

²⁾ vasta-aineiden nousu kliinisesti sairaalla hevosella; ei siitostointia

Taulukko A8. Eräiden mehiläistautien esiintyminen Suomessa.

Taudin nimi	Viimeksi todettu
Esikotelomätä	2025
Toukkamätä (<i>Melissococcus pluton</i>)	2025
Varroatoosi (<i>Varroa destructor</i>) Ahvenanmaalla	2021 ¹⁾
Nosemoosi (<i>Nosema apis</i> ja <i>N. ceranae</i>)	2025
Akariaasi (<i>Acarapis woodi</i>)	2024
Pieni pesäkuoriainen (<i>Aethina tumida</i>)	Ei koskaan
Tropilaelaps-punkki	Ei koskaan

¹⁾ Varroatoosi on yleinen muualla Suomessa.

Liite B: Eläintautien seurantaohjelmien ja muiden tehtyjen tutkimusten taulukoita

Tähän liitteeseen on koottu eläinlajeittain ryhmiteltyjä tietoja vuosina 2016–2025 tehdyistä eläintautitutkimuksista.

Nautojen tutkimukset

Nautojen tutkimuksiin on koottu vasta-ainetutkimuksiin perustuvien virustautien seurantaohjelmien tutkimustulokset sekä lypsykarja- että emolehmätiloilta. Kaikki maan lypsykarjat tutkittiin IBR-taudin ja leukoosin varalta vuoteen 2006 asti ja BVD-taudin varalta vuoteen 2010 asti. Suomi haki syksyllä 2020 EU:n uuden eläintautilainsäädännön mukaista BVD-taudista vapaata asemaa ((EU) 2020/689). Maamme tautivapauden osoittamiseksi toteutettiin vuosien 2021 ja 2022 aikana intensiivinen seuranta BVD-taudin varalta.

Taulukko B1. Lypsykarjojen tankkimaitojen vasta-aineiden toteamiseen perustuvat seurantatutkimukset 2016–2025.

Vuosi	BVD		IBR		EBL		Brusella	
	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat
2016	920	-	920	-	920	-	810	-
2017	715	-	715	-	715	-	0	-
2018	1 255	-	1 255	-	1 255	-	1 255	-
2019	1 344	-	1 344	-	1 214	-	0	-
2020	1 298	-	1 298	-	1 298	-	1 298	-
2021	5 326	-	1 287	-	1 284	-	9	-
2022	4 888	4 668	882	857	0	0	887	862
2023	509	502	509	502	509	502	0	0
2024	478	470	478	470	0	0	478	470
2025	329	326	329	326	329	326	0	0

Tutkittujen pitopaikkojen määrä ilmoitetaan vuodesta 2022 alkaen.

Taulukko B2. Emolehmäkarjojen vasta-aineiden toteamiseen perustuvat seurantatutkimukset 2016–2025.

Vuosi	BVD		IBR		Sinikielitauti		
	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat	Näytteet	Pitopaikat	Positiiviset
2016	7 901	-	7 901	-	7 901	-	0
2017	6 885	-	6 885	-	6 885	-	0
2018	1 832	-	1 832	-	1 832	-	1 ¹⁾
2019	1 970	-	1 970	-	1 970	-	0
2020	2 450	-	2 450	-	2 450	-	0
2021	9 367	-	2 622	-	2 562	-	0
2022	12 234	1 633	2 609	648	2 768	704	0
2023	3 715	755	3 715	755	3 715	755	0
2024	1 269	197	1 269	197	1 269	197	0
2025	1 377	240	1 377	240	1 377	240	0

¹⁾ BTV-seroposiivinen Ruotsista tuotu emolehmä (seroposiivinen jo tuontitutkimuksissa 2011)

Tutkittujen pitopaikkojen määrä ilmoitetaan vuodesta 2022 alkaen.

Tarttuvat huokoiset aivorappeumasairaudet (TSE)

Taulukko B3. BSE-seurantanäytteet naudoista vuosina 2016–2025. Yhdessä näytteessä ei todettu BSE-tautia.

Vuosi	Tutkitut näytteet*	Pitopaikat
2016	11 234	-
2017	11 596	-
2018	11 316	-
2019	11 289	-
2020	11 251	-
2021	9 555	-
2022	9 817	3 638
2023	9 091	3 381
2024	9 470	3 208
2025	9 670	3 110

* Luvut sisältävät myös muita kuin pakolliseen tutkimusohjelmaan kuuluvia eläimiä.

Tutkittujen pitopaikkojen määrä ilmoitetaan vuodesta 2022 alkaen.

Taulukko B4. Lampaiden ja vuohien scrapie-seurantatutkimukset vuosina 2016–2025.

Vuosi	Lammas			Vuohi		
	Näytteet	Pitopaikat	Positiiviset tilat/näytteet	Näytteet	Pitopaikat	Positiiviset tilat/näytteet
2016	1 398		2/2 ¹⁾	137		0/0
2017	1 673		0/0	205		0/0
2018	1 593		2/2 ¹⁾	282		0/0
2019	1 665		3/3 ¹⁾	270		0/0
2020	1 644		1/1 ¹⁾	291		0/0
2021	1 531		1/1 ¹⁾	229		0/0
2022	1 693	574	0/0	273	73	0/0
2023	1 558	533	5/5 ¹⁾	255	78	0/0
2024	1 587	555	3/3 ¹⁾	190	81	0/0
2025	1 643	601	1/1 ¹⁾	208	74	0/0

¹⁾ Epätyypillinen scrapie (Nor98)

Tutkittujen pitopaikkojen määrä ilmoitetaan vuodesta 2022 alkaen.

Taulukko B5. Muiden eläinten tutkimukset TSE-tautien varalta vuonna 2025. TSE-tautia ei todettu tutkituissa eläimissä.

Eläinlaji	Eläinten lukumäärä
Turkiseläimet	
Minkki	55
Sinikettu	31
Supikoira	12
Luonnonvaraiset eläimet	
Hirvi (<i>Alces alces</i>)	33
Valkohäntäkauris (<i>Odocoileus virginianus</i>)	13
Metsäkauris (<i>Capreolus capreolus</i>)	4
Metsäpeura (<i>Rangifer tarandus fennicus</i>)	7
Vapaana laiduntavat	
Poro (<i>Rangifer tarandus tarandus</i>)	28
Yhteensä	183

Sikojen tutkimukset

Taulukko B6. Sikojen (pidetyt ja luonnonvaraiset) virustautien ja brucelloosin vasta-ainetutkimukset (kaikki tutkimussyyt) 2016-2025.

Vuosi	AD		TGE		CSF		PRRS		ASF		Brusella	
	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat	Näyt-teet	Pito-paikat
2016	2 140	-	1 867	-	1 929	-	2 455	-	24*	-	2 222	-
2017	2 387	-	1 917	-	2 029	-	2 661	-	0*	-	1 754	-
2018	2 328	-	2 096	-	2 086	-	2 504	-	0*	-	1 535	-
2019	2 473	-	2 050	-	2 195	-	2 832	-	0*	-	2 162	-
2020	2 895	-	2 005	-	2 707	-	2 619	-	0*	-	1 643	-
2021	2 951	-	1 746	-	2 512	-	2 773	-	0*	-	2 684	-
2022	2 721	151	1 580	161	2 561	155	2 954	164	0*	0	1 959	40
2023	2 868	169	1 509	144	2 540	168	2 712	177	47*	5	1 719	34
2024	2 677	165	1 423	165	2 403	164	2 330	170	3*	1	2 216	31
2025	2 024	147	1 344	150	1 881	147	2 180	155	29*	2	1 787	27

* Seuranta painottuu serologisen seurannan sijasta virologiseen seurantaan.
Tutkittujen pitopaikkojen määrä ilmoitetaan vuodesta 2022 alkaen.

Siipikarjan tutkimukset

Taulukko B7. Siipikarjan virustautien vasta-ainetutkimustulokset vuosina 2016–2025. Sisältää tulokset EU-seurantaohjelmista, taudinsyyn selvityksistä ja tuontitutkimuksista.

Vuosi	Lintuinfluenssa		Newcastlen tauti	
	Näytteet	Positiiviset tilat/ pos. näytteet	Näytteet	Positiiviset tilat/ pos. näytteet
2016	3 902	0/0	9 177	4/10 ^{2) 3)}
2017	4 369	0/0	9 591	3/6 ^{2) 3)}
2018	4 583	0/0	8 899	1/3 ³⁾
2019	4 322	0/0	8 523	0/0
2020	4 175	1/9 ¹⁾	8 667	0/0
2021	4 646	3/8 ¹⁾	8 833	4/15 ^{2) 3)}
2022	4 065	0/0	5 606	5/19 ^{2) 3)}
2023	3 522	1/1 ¹⁾	6 552	13/146 ^{2) 3) 4) 5)}
2024	2 209	0/0	5 602	8/34 ²⁾
2025	2 625	0/0	5 942	7/72 ^{2) 4)}

¹⁾ H5-vasta-aineita, virusosoitus kielteinen, ei taudin oireita. ²⁾ Serologisesti positiivisia, virusosoitus kielteinen, ei taudin oireita.

³⁾ Maternaalisia eli emolta jälkeläisille siirtyneitä vasta-aineita tuontitilinnuissa. ⁴⁾ Yhdellä tilalla todettu avirulentti PMV1.

⁵⁾ Serologisesti positiivisia, virusosoitus kielteinen.

Lampaiden ja vuohien tutkimukset

Taulukko B8. Lampaiden ja vuohien maedi-visna- ja CAE-terveysvalvonnan sekä brusellaseurannan näytteet vuosina 2016-2025. Maedi-visnaa, CAE:ta tai brusellaa ei todettu.

Vuosi	Maedi-visna ja CAE			Brusella		
	Tutkitut tilat/ pitopaikat*		Näytteitä yhteensä	Tutkitut pitopaikat*		Näytteitä yhteensä
	Lammas	Vuohi		Lammas	Vuohi	
2016	106	6 ¹⁾	4 165	-	-	4 347
2017	75	2 ¹⁾	3 077	-	-	3 872
2018	70	1	3 085	-	-	3 931
2019	72	4 ¹⁾	3 685	-	-	4 755
2020	53	2	2 787	-	-	3 449
2021	53	1	2 622	-	-	3 432
2022	54	2 ¹⁾	3 215	139	2 ¹⁾	4 158
2023	49	1	1 753	98	4	2 352
2024	35	1	1 522	87	1	2 086
2025	35	1	1 469	108	2	2 272

¹⁾ Luku sisältää tiloja, jossa vuohien lisäksi myös lampaita.

* Vuodesta 2022 alkaen raportoidaan pitopaikkojen määrä, sitä ennen tilojen määrä. Brusellan osalta pitopaikkojen määrä raportoidaan vuodesta 2022 alkaen.

Kalojen ja äyriäisten tutkimukset

Taulukko B9. Kalojen virustautien seurantatutkimukset vuosina 2024-2025. Vuosien 2015-2023 tiedot ovat saatavissa Eläintaudit Suomessa 2023 -julkaisusta.

Vuosi	IHN		IPN		VHS		ISA		SAV		KHV	SVC	Kalanviljelylaitosten määrä, josta virus on eristetty							
	Sisävesi-laitosta/ kalaa	Meri-laitosta/ kalaa	Sisävesi-laitosta/ kalaa	Meri-laitosta/ kalaa ¹⁾	Sisävesi-laitosta/ kalaa	Meri-laitosta/ kalaa	Sisävesi-laitosta/ kalaa	Meri-laitosta/ kalaa	Sisävesi-laitosta/ kalaa	Meri-laitosta/ kalaa ²⁾	Sisävesi-laitosta/ kalaa	Sisävesi-laitosta/ kalaa	IHN	IPN meri- alue ¹⁾	IPN sisä- vesi- alue ³⁾	VHS	ISA	SAV	KHV	SVC
2024	50/1 561	38/1 361	49/1 531	16/616	50/1 561	38/1 361	1/32	0	16/480	0	0	0	0	11	5	0	0	0	0	0
2025	68/2 121	47/1 504	68/2 121	15/574	68/2 121	47/1 504	1/60	0	15/545	47/1 384	0	0	0	6	8	0	0	0	0	0

¹⁾ Vuodesta 2020 lähtien IPN mukana merialueen näytetutkimuksessa vain joka 3. vuosi (2020, 2023).
²⁾ Vuodesta 2020 lähtien SAV mukana merialueen näytetutkimuksessa vain joka 3. vuosi (2022, 2025).
³⁾ Sisävesialueella todettu vain IPN genoryhmien 2 ja 6 tartuntoja.

Taulukko B10. Kalojen bakteeriperäisen munuaistaudin (BKD, bacterial kidney disease) seurantatutkimukset vuosina 2016–2025.

Vuosi	Tutkimukset sisävesialue	BKD-tartuntoja (sis. kaikki tutkimukset)
	Pitopaikkaa/kalaa	Sisävesialue
2016	71/3 910	1
2017	59/3 946	0
2018	48/3 525	7
2019	44/3 285	0
2020	50/3 443	1
2021	52/3 476	1
2022	50/3 359	0
2023	47/3 028	1
2024	38/2 444	1
2025	31/3 017	1

Taulukko B11. Gyrodactylus salaris -seurantatutkimukset vuosina 2016–2025. Loista ei ole löydetty vapaalta alueelta tai puskurialueelta. Tornionjoen tilannetta seurataan joka toinen vuosi ja loista tavataan näytteissä satunnaisesti.

Vuosi	Tenojoki ¹⁾	Näätämöjoki ¹⁾	Paatsjoki ¹⁾	Paatsjoki, laitoskalat	Tuulomajoki ¹⁾	Torniojoki ¹⁾
	Lohi	Lohi	Harjus	Nieriä	Harjus	Lohi
2016	101	120	15	120	10	192
2017	30	120	15	60	0	0
2018	99	120	15	60 (järvitaimen) ²⁾	22	226
2019	101	118	15	60	31	0
2020	103	121	15	66	32	240
2021	103	120	15	64	30	0
2022	102	119	15	60	34	233
2023	64	109	15	60	32	0
2024	84	120	16	60	32	237
2025	61	136	15	60	37	0

¹⁾ Luonnosta pyydettyjen kalojen näytteitä.²⁾ Nieriää ei ollut saatavilla.

Taulukko B12. Kalojen näytteistä tehdyt muut tutkimukset vuonna 2025 tutkimussyyntä mukaan jaoteltuna. Taudinsyynselvitysten tulosten yhteenvedo kuvassa 2, muut tutkimustulokset olivat negatiivisia.

Kalat, tutkimussyyt	VHS		IHN		IPN		ISA		SAV		BKD	
	Merialue pitopaikat/ kalat	Sisävesi pitopaikat/ kalat	Merialue pitopaikat/ kalat	Sisävesi pitopaikat/ kalat	Merialue pitopaikat/ kalat	Sisävesi pitopaikat/ kalat	Merialue pitopaikat/ kalat	Sisävesi pitopaikat/ kalat	Merialue pitopaikat/ kalat	Sisävesi pitopaikat/ kalat	Merialue pitopaikat/ kalat	Sisävesi pitopaikat/ kalat
Hävittämishjelmat (IHN)	0	0	2/150	0	0	0	0	0	0	0		
Taudinsyyn selvitys, viljelykalat	15/207	38/778	15/207	38/778	15/207	38/778	0	0	2/25	1/10	2/2	0
Taudinsyyn selvitys, luonnonkalat	16	8	16	8	16	8	2	0	6	0	0	0
Vienti (kaikki maat)	0	3/180	0	3/180	0	3/180	0	0	0	0	0	3/180
Luonnonkalojen ja sukusolujen otto viljelyyn	470	1137*	470	1137*	470	1137*	0	30	120	279	392	174
Ylisiirrot, luonnonkalat	455	0	455	0	455	0	0	0	110	0	0	0

* sisältää myös sentinellikalat

Turkiseläinten tutkimukset

Taulukko B13. Turkiseläinten virustautien seurantatutkimukset vuosina 2020–2025. Vuonna 2023 todettiin lintuinfluenssatartunta 71 turkistarhalla. SARS-CoV-2-tartuntoja ei ole todettu turkistarhoilla Suomessa.

Vuosi	Tutkittu lintuinfluenssan varalta		SARS-CoV-2*
	Vasta-aineet (näytteet/pitopaikat)	Virus (näytteet/pitopaikat)	Virus (näytteet/pitopaikat)
2020	-	-	302/54
2021	-	-	10 166/242
2022	-	-	9 596/187
2023	23 387/361	1 731/92	2 118/96
2024	2 740/261	2 740/261	117/24
2025	0/0	158/29	78/15

Turkiseläinten lintuinfluenssaseuranta on aloitettu kesäkuussa vuonna 2023.

Minkkien koronaseuranta on aloitettu joulukuussa 2020 ja supikoirien tammikuussa 2021.

*Näiden lisäksi turkistarhoilta tutkittiin tarhakettuja koronan varalta vuonna 2020 15 kpl yhdeltä tarhalla, vuonna 2021 30 kpl yhdeltä tarhalla, vuonna 2022 5 kpl kahdelta tarhalla, vuonna 2023 209 kpl 19 tarhalla, vuonna 2024 17 kpl kolmelta tarhalla ja vuonna 2025 22 kpl kuudelta tarhalla.

Luonnonvaraisten eläinten tutkimukset

Taulukko B14. Luonnonvaraisten villisikojen näytteistä tehdyt tutkimukset vuosina 2016–2025. Suluissa positiivisten näytteiden määrät. Vuonna 2025 metsästettyjen villisikojen näytteitä ei tutkittu AD:n eikä brusellan varalta.

Luonnonvaraiset villisiat	AD		CSF		ASF		Brusella
	Vasta-aineet	Virus-osoitus	Vasta-aineet	Virus-osoitus	Vasta-aineet	Virus-osoitus	
Vuosi							Vasta-aineet ja/tai bakteeriviljely
2016	234	362	230	366	0	366	116 (6)
2017	292	525	293	527	0	527	0
2018	325	712	319	715	0	715	0
2019	284 (1)**	683	285	683	0	683	146 (12)*
2020	816	937	816	937	0	937	1
2021	672 (2)**	1 215	675 (1)**	1 215	0	1 215	685 (19)
2022	513 (4)**	912	517	912	0	912	3
2023	655 (2)**	919	655	921	0	921	0
2024	506 (1)**	973	508	975	0	984	503 (5**)
2025	0	25	0	1 036	0	1 040	0

* Vain muualta kuin Kaakkois-Suomesta peräisin olevat näytteet tutkittu.

** Luonnonvaraisilla villisioilla serologisissa tutkimuksissa todettuja vasta-aineita, tautia ei todettu.

Taulukko B15. Luonnonvaraisten lintujen lintuinfluenssan EU-seurannan tutkimustulokset 2016-2025.. Kaikki ennen vuotta 2016 löydetyt virukset sekä vuosien 2019 ja 2020 virukset olivat matalapatogeenisia.

Vuosi	Tutkittuja lintuja	Positiivisia lintuja (PCR)
2016	208	15
2017	316	7
2018	195	4
2019	174	3 ¹⁾
2020	222	3
2021	560	110
2022	360	58
2023	539	84
2024	300	5
2025	320	57

¹⁾ Yhdistelmänäyte kolmesta linnusta.

Taulukko B16. Trikinellojen eli trikiinien (*Trichinella spp.*) esiintyminen luonnonvaraisissa eläimissä Suomessa vuonna 2025.

Eläinlaji	Trikinella-positiivisia (kpl)	Tutkittuja (kpl)	Positiivisten osuus tutkituista	Esiintyvyys vuosina 2020-2024	Esiintyvyys vuosina 2010-2014
Supikoira	47	162	29,0 %	33,7 %	35,3 %
Kettu	28	111	25,2 %	30,1 %	28,6 %
Mäyrä	0	3	0,0 %	17,9 %	13,5 %
Saukko	0	13	0,0 %	1,3 %	4,1 %
Karhu	1	27	3,7 %	3,3 %	7,5 %
Ilves	21	115	18,3 %	33,8 %	46,5 %
Susi	37	86	43,0 %	41,0 %	33,8 %
Ahma	4	11	36,4 %	43,5 %	50,0 %
Kanahaukka	1	26	3,8 %	4,4 %	2,8 %
Merikotka	0	23	0,0 %	4,3 %	2,2 %
Villisika	5	980	0,5 %	0,1 %	5,3 %

Liite C: Eläintilojen ja eläinten määrät Suomessa 2025

Maaeläimet	Eläimet	Tilat	Pitopaikat	Mehiläispesät	Poronomistajat
Naudat	754 890	7 029			
Siat (kaupallinen tuotanto)	988 612	671			
Biisonit	181	7			
Lampaat	113 395	4 103			
Vuohet	7 492	1 162			
Mehiläiset			9 931	76 404	
Munintakanat	4 143 047	202			
Broilerit	10 000 810	163			
Kalkkunat	261 906	28			
Siipikarja yhteensä	14 913 382	399			
Porot	179 509				4 242
Kamelieläimet		214			
Hevoset	67 300		11 918		
Turkiseläimet			310		
Koirat	800 000				

Kalat (vesiviljely)	
Tuotanto (tonneja)	Laitokset
16 617 T	365

Liite D: Suomelle myönnettyt ja voimassa olevat viralliset tautivapaudet ja lisävakuudet 2025

Eläintauti	Status	EU/WOAH*	Voimassa oleva päätös
Afrikkalainen hevosrutto	Tautivapaus	WOAH	
Aujeszkyyn tauti (pseudorabies)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
BKD	Tautivapaus 8 lokerolla	EU	(EU) 2021/260
Bruselloosi (<i>Brucella abortus</i> , <i>B. melitensis</i> , <i>B. suis</i>)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
BSE	Mitätön riski Merkityksettömän alhainen riski	WOAH EU	2007/453/EY
Bluetongue (sinikielitauti)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
BVD	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
<i>Echinococcus multilocularis</i>	Tautivapaus	EU	(EU) 2018/878
<i>Gyrodactylus salaris</i>	Tautivapaus Tenon ja Näätämön vesistöalueilla. Paatsoen, Tuulomajoen ja Uutuanjoen vesistöalueet ovat puskurivyöhykettä	EU	(EU) 2021/260
Karjarutto	Tautivapaus	WOAH	
Karpin kevätviremia (SVC)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/260
Klassinen scrapie	Mitätön riski	EU	2016/1396/EY
Klassinen sikarutto (CSF)	Tautivapaus	WOAH	
Lohen tarttuva anemia (ISA)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
Lohikalojen alfavirukset (SAV)	Tautivapaus sisävesialueella	EU	(EU) 2021/260
Nautaeläinten tarttuva leukoosi (EBL, enzootic bovine leucosis)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
<i>Mycobacterium tuberculosis</i> -kompleksi	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620

*WOAH = World Organisation for Animal Health, Maailman eläinterveysjärjestö

Eläintauti	Status	EU/WOAH*	Voimassa oleva päätös
Newcastlen tauti	Tautivapaus ilman rokotuksia	EU	(EU) 2021/620
Pienten märehitijöiden rutto (PPR)	Tautivapaus	WOAH	
Raivotautiviruksen aiheuttama tartunta (rabies)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
Salmonellatartunnat	Lisävakuu	EU	2003/644/EY (siipikarjan jalostusparvet sekä jalostus- ja tuotantopolven untuvikot) 2004/235/EY (tuotantopolven munintakanat) 95/410/EY (teurassiiipikarja) (EY) 1688/2005 (liha ja kananmunat)
Suu- ja sorkkatauti	Tautivapaus	WOAH	
Tarttuva rinotrakeiitti (IBR/IPV)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620
Tarttuva haimakuoliotauti (IPN gr 5)	Tautivapaus sisävesialueella	EU	(EU) 2021/260
Tarttuva vertamuodostavan kudoksen kuolio (IHN)	Tautivapaus Ahvenanmaan hävittämisohjelma-alueella lukuun ottamatta. 4.9.2025 alkaen tautivapaus koko maassa	EU	(EU) 2021/620
Varroa	Tautivapaus Ahvenanmaan maakunnan alueella lukuun ottamatta Brändön kuntaa	EU	(EU) 2021/620
Virusperäinen verenvuotoseptikemia (VHS)	Tautivapaus	EU	(EU) 2021/620

*WOAH = World Organisation for Animal Health, Maailman eläinterveysjärjestö

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ruokavirasto.fi